

**UCHWAŁA NR 149/XVIII/2016
RADY GMINY W CZERWIŃSKU NAD WISŁĄ**

z dnia 30 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) Rada Gminy w Czerwińsku nad Wisłą uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016-2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
w Czerwińsku nad Wisłą

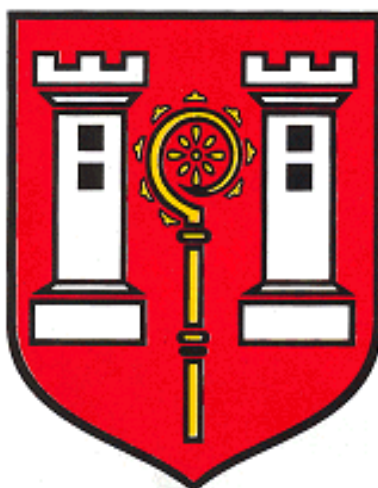
Dariusz Szurmak

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016 - 2020

GMINA CZERWIŃSK NAD WISŁĄ
POWIAT PŁOŃSKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

ZAMAWIAJĄCY	GMINA CZERWIŃSK NAD WISŁĄ
WYKONAWCA OPRACOWANIA	WESTMOR CONSULTING JOANNA KASZUBSKA
SPRAWDZAJĄCY	BARBARA WOJCIECHOWSKA
PODPIS SPRAWDZAJĄCEGO	

CZERWIŃSK NAD WISŁĄ 2016

Spis treści

1. Wstęp.....	5
2. Metodyka opracowania <i>Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą</i>	7
3. Opis powiązań <i>LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą</i> z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	9
4. Diagnoza stanu obecnego Gminy Czerwińsk nad Wisłą.....	18
4.2. Sfera społeczna	22
4.3. Sfera gospodarcza.....	46
4.4. Sfera środowiskowa.....	50
4.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	55
4.6. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	60
5. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego.....	62
6. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizowanego.....	74
6.1. Metodyka wyboru obszaru rewitalizowanego	74
6.2. Obszar rewitalizacji gminy.....	75
6.3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	78
7. Wizja obszaru rewitalizacji po rewitalizacji.....	88
8. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych	89
9. Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	93
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji.....	111
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	118
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	129
13. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji	134

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu	135
15. Spis tabel	137
16. Spis rysunków	137
17. Spis wykresów.....	138

Wykaz skrótów

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

FS – Fundusz Spójności

JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego

UE – Unia Europejska

MŚP – Małe i średnie przedsiębiorstwa

RPO – Regionalny Program Operacyjny

RPO-WM – Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

SZOOP – Szczegółowy opis osi priorytetowych

SR-WM – Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego

SRT- WM – Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Mazowieckim

LGD-PM – Lokalna Grupa Działania - Przyjazne Mazowsze

SRG – Strategia Rozwoju Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Wstęp

Problemy społeczno-gospodarcze, które są wynikiem zmian politycznych i gospodarczych, jakie dokonały się w Polsce na przestrzeni ostatnich lat, stawiają przed władzami samorządowymi nowe wyzwania. Podejmowane przez Samorzady działania kierowane są m.in. na walkę z bezrobociem, uzależnieniami, patologiami. W związku z powyższym, dużego znaczenia zaczęło nabierać planowanie, opracowywanie i realizowanie kompleksowych i wieloletnich Programów Rewitalizacyjnych, mających na celu rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów występujących szczególnie na zdegradowanych obszarach.

Zgodnie z definicją rewitalizacji umieszczoną w art. 2. ust. 1 ustawy o rewitalizacji (Dz.U z 2015 poz. 1777 z późn. zm.): *„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”*.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą (zwany dalej: LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą) został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 poz. 1579). Jest to spójny, strategiczny dokument, zawierający wieloletni program działań, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego i stworzenie odpowiednich warunków do ich rozwoju.

Celami i oczekiwanymi efektami rewitalizacji jest, m.in.:

- ✓ wzrost aktywności społecznej;
- ✓ zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- ✓ ożywienie gospodarcze i wzrost potencjału gospodarczego.

Rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno-gospodarczego danego regionu. Rewitalizacja jest procesem kompleksowym oraz długotrwałym, w związku z czym dotyczy wybranych obszarów zamieszkałych przez grupę społeczną dotkniętą określonymi problemami. Wyznaczone w jej ramach działania, muszą być konsekwentnie realizowane przez władze Gminy. Tylko takie podejście wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów i pobudzi rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Rewitalizacja ma umożliwić na obszarach zdegradowanych tworzenie warunków lokalnych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym także podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem działań obejmujących:

- poprawę estetyki przestrzeni publicznej;
- porządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej poprzez odpowiednie zabudowywanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- rewaloryzację obiektów infrastruktury społecznej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym;
- zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez budowę i przebudowę infrastruktury (dróg, budynków, parkingów) aby dostosować się do działalności i potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo-społeczny;
- współpracę różnych środowisk i instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości;
- aktywizację organizacji kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych dla rozwoju czy usprawnienia ich działalności poprzez remont lub przebudowę obiektów pełniących funkcje zaplecza turystycznego lub kulturalnego.

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 poz. 1579), wieloletni program działań w sferze społecznej, ekonomicznej, przestrzennej, infrastrukturalnej, środowiskowej, kulturalnej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Źródło: Instrukcja dotycząca przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, Warszawa 2016

Lokalny Program Rewitalizacji powinien charakteryzować się następującymi cechami:

➤ **KOMPLEKSOWOŚĆ**

- działania całościowe i wielowymiarowe, uwzględniające aspekty: społeczne, ekonomiczne, przestrzenne, techniczne, środowiskowe i kulturowe,
- włączenie środków z EFRR, EFS, FS, innych publicznych oraz prywatnych.

➤ **KONCENTRACJA**

- koncentracja na obszarach najbardziej zdegradowanych, tj. obszarach gminy gdzie skala problemów i zjawisk kryzysowych jest największa.

➤ **KOMPLEMENTARNOŚĆ**

- wzajemne oddziaływanie między projektami rewitalizacyjnymi,
- powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy,
- efektywny system zarządzania projektami rewitalizacyjnymi (współdziałanie instytucji, spójność procedur, itp.),

➤ **PARTYCYPACJA**

- nierozzerwalnie wpisane w proces rewitalizacji uczestnictwo mieszkańców we współdecydowaniu,
- musi mieć realny charakter,
- stanowi fundament działań na każdym etapie procesu rewitalizacji: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i oceniania.

Lokalny Program Rewitalizacji, podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (opiniowaniu przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i wyłożeniu do konsultacji społecznych na 21 dni w przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko), a następnie przyjmowany jest uchwałą Rady Gminy.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest dokumentem planistycznym, określającym cele i programy działań, przy założeniu, że znamionuje się on „żywym” charakterem oraz możliwością aktualizacji. Stanowi on podstawę do ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

2. Metodyka opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą*

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą został opracowany zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Program spełnia wymogi Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego.

Prace związane z opracowaniem **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu, aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców. Zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i partnerów społecznych przebiegało na etapie uzgadniania

zapisów dokumentu strategicznego, m.in. w zakresie identyfikacji przedsięwzięć rozwojowych (wywiady z mieszkańcami, udział w spotkaniach konsultacyjnych).

Dokument został opracowany we współpracy z pracownikami Urzędu Gminy w Czerwińsku nad Wisłą.

Przygotowanie **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** obejmowało następujące etapy:

1. Diagnoza stanu obecnego Gminy Czerwińsk nad Wisłą – analiza i ocena potrzeb Gminy na podstawie obecnie panującej sytuacji społeczno-gospodarczej;
2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego - wskazanie obszaru Gminy znajdującego się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk;
3. Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego - wskazanie obszaru zdegradowanego, na którym podjęte zostaną działania rewitalizacyjne;
4. Wyznaczenie wizji obszaru rewitalizowanego - określenie wizerunku Gminy Czerwińsk nad Wisłą w perspektywie na kilkanaście następnych lat;
5. Sformułowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych - określenie priorytetowych działań i kierunków rozwoju Gminy w celu wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego;
6. Opracowanie harmonogramu realizacji *Programu Rewitalizacji* i określenie źródeł jego finansowania;
7. Przedstawienie sposobów monitorowania i oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych;
8. Przeprowadzenie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z udziałem społeczeństwa.

W związku z licznymi obiektami zabytkowymi na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, dokument został także przekazany do Mazowieckiego Konserwatora Zabytków w celu analizy jego założeń.

Na poszczególnych etapach opracowywania **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** zapewniono wszystkim interesariuszom możliwość partycypacji w jego przygotowaniu. Konsultacje społeczne miały na celu poznanie potrzeb społeczeństwa oraz oczekiwań interesariuszy wobec opracowywanego dokumentu. Dzięki konsultacjom możliwy był właściwy wybór obszaru rewitalizacji, określenie odpowiednich kierunków rozwoju gminy oraz zaplanowanie adekwatnych działań rewitalizacyjnych. Partycypacją objęci zostali: mieszkańcy Gminy Czerwińsk nad Wisłą, w tym mieszkańcy obszaru zdegradowanego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, pracownicy Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą oraz władze Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Ponadto, dokument został przekazany do Konserwatora Zabytków w celu analizy jego założeń.

LPR jest narzędziem służącym do planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych form aktywności w zakresie rewitalizacji. Jego przyjęcie odbywa się poprzez podjęcie uchwały przez samorząd gminny na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy o samorządzie gminnym. Etapem finalnym, kończącym prace nad dokumentem, będzie uchwalenie **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** przez Radę Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

3. Opis powiązań *LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą* z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą priorytety, do których należą:

- I. rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- II. rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- III. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ich ramach określone zostały następujące cele nadrzędne, które są wzajemnie powiązane:

1. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
2. na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii;
3. należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
4. liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
5. liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20.

Realizacja przedmiotowego **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, przyczyni się do realizacji Priorytetu III i Celów 1, 4 i 5. Zaplanowane w jego ramach działania są komplementarne z założeniami Strategii Europa 2020, i wpływają na efektywniejszą ich realizację.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2014-2020

Głównym instrumentem realizacji polityki rewitalizacji Województwa Mazowieckiego jest *RPO-WM na lata 2014-2020*. Dynamiczny rozwój regionu wiąże się z występowaniem konfliktów przestrzennych oraz kumulacją negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Koncentracja tych zjawisk występuje głównie w miastach i na obrzeżach miast, w których żyje ok. 65% ludności regionu, ale także na obszarach wiejskich, na których w skutek negatywnych trendów demograficznych oraz transformacji systemowej nastąpiła

marginalizacja społeczno-gospodarcza. Na terenie województwa mazowieckiego występują zdegradowane obszary zarówno postindustrialne, jak i powojkowe oraz pokolejowe. Występowanie obszarów zdegradowanych w istotny sposób sprzężone jest ze stanem zdrowia, jakością życia i charakterystyką mieszkańców. Wszystkie wymienione czynniki wpływają na obniżenie atrakcyjności gmin, niewłaściwą strukturę ekonomiczną, a także wykluczenie społeczne, wysoki poziom przestępczości oraz ogólnie niską jakość życia na wielu obszarach Mazowsza. Stają się one obszarami zdegradowanymi i wymagają podjęcia działań rewitalizacyjnych. Działania rewitalizacyjne ujęte w przedmiotowym **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** są powiązane z priorytetem inwestycyjnym określonym w RPO-WM na lata 2014-2020: *Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.*

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH RPO-WM NA LATA 2014-2020

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (SZOOP) RPO-WM na lata 2014-2020 stanowi jeden z podstawowych elementów systemu realizacji programu operacyjnego. Jest to dokument przyjmowany uchwałą przez Zarząd Województwa Mazowieckiego. SZOOP zawiera szczegółowy opis poszczególnych zadań określonych w RPO-WM na lata 2014-2020.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą znajduje odniesienie w następujących działaniach:

- Działanie 3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu;
- Działanie 4.2 Efektywność energetyczna;
- Działanie 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza;
- Działanie 5.3 Dziedzictwo kultury;
- Działanie 6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia;
- Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych;
- Działanie 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- Działanie 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej;
- Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej.

Realizacja **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** wpłynie na osiągnięcie celów wyznaczonych dla ww. działań. W związku z tym, dokument jest komplementarny względem założeń zawartych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych.

NARODOWY PLAN REWITALIZACJI

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań. Zgodnie z założeniami Narodowego Planu Rewitalizacji

Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z roku 2014 – PR ma stanowić podstawę prowadzenia działań rewitalizacyjnych, tworzących ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą zawiera:

- diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych,
- określenie terytoriów wymagających wsparcia,
- wizję wyprowadzenia obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej ze wskazaniem kierunków działań i wynikających z nich najważniejszych przedsięwzięć,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na danym obszarze zdegradowanym,
- opis zaangażowania społeczności i innych partnerów w przygotowanie i realizację programu,
- ramy finansowe, z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania, tj. oprócz finansowania unijnego także finansowanie krajowe czy środki prywatne,
- system monitorowania zmiany i skuteczności działania.

Narodowy Plan Rewitalizacji to główny scalający dokument rządowy określający całościowo tytułowy plan rewitalizacji, jego cele i mechanizmy działania. **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, uwzględnia w swoich zapisach jego założenia, w związku z czym, jest zgodny z ww. dokumentem. .

POLSKA 2030 TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU

Celem głównym przedstawionych w niniejszym dokumencie działań **jest poprawa jakości życia Polaków**. Osiągnięcie celu powinno być mierzone: wzrostem produktu krajowego brutto (PKB) na mieszkańca, zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierówności o charakterze terytorialnym, ale również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów.

Osiągnięcie celu głównego, który jest celem strategicznym, odbywa się dzięki podjęciu działań w trzech obszarach zadaniowych:

- Konkurencyjności i innowacyjność (modernizacji):
Zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego oraz wykorzystanie impetu cyfrowego, co wpływa na większą konkurencyjność.
- Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji):
Działania prowadzone, zgodnie z zasadami rozbudzania potencjału rozwojowego odpowiednich obszarów mechanizmami dyfuzji i absorpcji oraz polityką spójności społecznej, co wpływa na zwiększenie potencjału konkurencyjności Polski.
- Efektywności i sprawności państwa (efektywności):
Usprawnianie funkcji przyjaznego i pomocnego państwa (nie nadodpowiedzialnego) działającego efektywnie w kluczowych obszarach interwencji.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą wpisuje się w powyższe założenia. Realizacja tego programu przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego Polski, tj. poprawy jakości życia Polaków, do roku 2030. Wszelkie działania, podejmowane w **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** prowadzą do zrównoważonego rozwoju i wpływają na rozwój kapitału społecznego oraz innowacyjność.

PROGRAM ROZWOJU TURYSTYKI DO 2020 ROKU

W powyższym dokumencie sformułowano wizję rozwoju turystyki w Polsce do roku 2020. Wizja ta wymaga realizacji kompleksowych działań, koncentrujących się na wyznaczonych obszarach priorytetowych.

Wizja: Nowoczesna i otwarta gospodarka turystyczna, oparta na inteligentnych specjalizacjach turystycznych w polskich regionach, stanowiąca bazujący na wiedzy jeden z kluczowych czynników rozwoju regionalnego i kraju, wzmacniająca konkurencyjność kraju w Unii Europejskiej.

Do obszarów priorytetowych z zakresu turystyki w kraju, należą:

- Konkurencyjna i innowacyjna turystyka,
- Nowoczesny system zarządzania turystyką,
- Kompletne kadry dla turystyki,
- Turystyka, jako czynnik rozwoju regionalnego i lokalnego, zwiększający spójność społeczną i gospodarczą regionów, i kraju oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Celem głównym rozwoju turystyki w Polsce do roku 2020 jest: *Wzmocnienie rozwoju konkurencyjności i innowacyjności turystyki poprzez wspieranie przedsiębiorstw, organizacji i instytucji oraz inicjatyw sektora turystyki, z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.*

Dla sprawnej realizacji celu głównego wyznaczono poszczególne, bardziej szczegółowe cele operacyjne, do których należą:

1. Rozwój innowacyjności, atrakcyjności, jakości usług i produktów turystycznych, jako czynnika konkurencyjnej gospodarki.
2. Wzmocnienie aktywności społecznej i przedsiębiorczości w sektorze turystyki oraz zwiększenie kompetencji kadr.
3. Promocja priorytetowych obszarów produktów turystycznych kraju i regionów oraz specjalizacji gospodarczych opartych na turystyce.
4. Zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni dla rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i przepisów ochrony środowiska.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą wpisuje się w główne założenia ww. dokumentu. Wpłynie to na realizację celu głównego i celów operacyjnych. Szansą dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest rozwój turystyki, dlatego na terenie tym prowadzone są wszelkie działania,

mające na celu jej ożywienie. W związku z tym, jest on zgodny i komplementarny względem Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO 2030 ROKU

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego (SR-WM) do 2030 roku powstała na podstawie doświadczeń z realizacji poprzednich strategii oraz problemów, które ujawniły się w trakcie poprzedniego i bieżącego okresu programowania. Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, którym musi sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Potrzeby interwencyjne i działania zostały przedstawione w strategii w ujęciu sektorowym w podziale na sześć wyróżnionych obszarów tematycznych. W świetle obowiązującej strategii, niniejszy **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** realizować będzie działania mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców, ograniczenie wykluczenia społecznego oraz bezrobocia a także poprawę stanu technicznego infrastruktury na terenie gminy w poniższych obszarach tematycznych: przemysł i produkcja; gospodarka, społeczeństwo, przestrzeń i transport. Działania przyjęte do realizacji w **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** są ściśle powiązane z działaniami określonymi w SR-WM do 2030 r., takimi jak: wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorczości, wzmocnienie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich, kreowanie ładu przestrzennego, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, aktywizacja rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna, a także wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej. W związku z powyższym, niniejszy **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** jest zgodny i ściśle powiązany ze SR-WM do 2030 roku.

STRATEGIA ROZWOJU TURYSTYKI W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM NA LATA 2014-2020

Misja powyższego dokumentu, z zakresu kształtowania turystyki w województwie mazowieckim na lata 2014-2020 brzmi: **Turystka ożywia region.**

Wyznacza ona kierunek działań, samorządów województwa w perspektywie długoletniej.

Wizja mazowieckiej turystyki do roku 2020 związana jest z wykreowaniem i umocnieniem wizerunku regionu otaczającego Warszawę. Opiera się ona na rozpoznawalności stolicy jako żywego centrum wydarzeń, która uzupełniona jest rozpoznawalnością Mazowsza, jako zielonego otoczenia, gdzie można przeżyć jeden dzień w innym rytmie.

W Strategii wyznaczono obszary strategiczne, dla których wyznaczono poszczególne cele.

Obszar strategiczny A: Systemowe zarządzanie polityką turystyką.

- Cel A.1. Rdzeń systemu: ożywienie turystyki wewnątrzregionalnej;

- Cel A.2. Systematyzacja współpracy turystycznej;
- Cel A.3. Uporządkowanie zarządzanie produktami kluczowymi;
- Cel A.4. Dostęp do aktualnej wiedzy badawczej o mazowieckiej turystyce.

Obszar strategiczny B: Wizerunek i informacja turystyczna Mazowsza:

- Cel B.1. Zbudowanie podstaw wizerunku turystycznego Mazowsza;
- Cel B.2. Ożywienie promocyjne partnerstw regionu;
- Cel B.3. Lepsze punkty i centra informacji turystycznej;

Obszar strategiczny C: Wzmocnienie branży turystycznej Mazowsza:

- Cel C.1. Wsparcie powstawania klastrów turystycznych;
- Cel C.2. System podnoszenia kompetencji przedsiębiorców;
- Cel C.3. Wsparcie promocyjne wybranych rodzajów działań komercyjnych;

Obszar strategiczny D: Aktywizacja turystyczna mazowieckiej młodzieży:

- Cel D.1. Aktywizacja młodzieży do turystyki krajoznawczej;
- Cel D.2. Aktywizacja młodzieży do turystyki kulturowej;
- Cel D.3. Aktywizacja młodzieży do turystyki prozdrowotnej i kwalifikowanej;

Obszar strategiczny E: Większa spójność Mazowsza i Warszawy:

- Cel E.1. Wisła łącznikiem Mazowsza;
- Cel E.2. Wsparcie promocyjne produktów uspójniających region.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą uwzględnia w swoich założeniach rozwój turystyki. Gmina posiada dogodną lokalizację oraz walory kulturowo-przyrodnicze wpływające na atrakcyjność tego terenu. Prowadzone w ramach **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** projekty są zgodne z założoną Misją i Wizją w Strategia Rozwoju Turystki w Województwie Mazowieckim (SRT-WM) na lata 2014-2020 i wpisują się w realizację jej celów, przede wszystkim z obszarów strategicznych: B, C i E.

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY W WOJEWÓDZTWIE MAZOWIECKIM NA LATA 2015-2020

Misja powyższego dokumentu, dotycząca kultury w perspektywie długoletniej w województwie mazowieckim, brzmi: **Kultura łączy każdego**.

Dla jej realizacji wyznaczono 5 pól strategicznych, które odpowiadają na zidentyfikowane na terenie województwa problemy ze sfery kulturowej. W ich ramach wyznaczono poszczególne cele strategiczne.

Pole strategiczne A: Dobre zarządzania w kulturze.

- Cel A.1. Strategiczna współpraca z Warszawą;
- Cel A.2. Usprawnienie wojewódzkich instytucji kultury;
- Cel A.3. Samorządowe polityki dla kultury;
- Cel A.4. Profesjonalizacja kadr kultury;
- Cel A.5. Innowacyjne zarządzanie w kulturze;
- Cel A.6. Utworzenie cyfrowej Mazowieckiej Platformy Kultury;

- Cel A.7. Badania warunkiem skuteczności;
- Cel A.8. Nowoczesny mecenat kultury.

Pole strategiczne B: Uczestnictwo – włączenie – spójność.

- Cel B.1. Wojewódzki program wsparcia edukacji kulturalnej i artystycznej;
- Cel B.2. Kultura dla każdego (program przełamania wykluczenia terytorialnego);
- Cel B.3. Wysoki poziom – szeroki odbiór;
- Cel B.4. Biblioteka – miejsce kultury (reforma sieciowej roli biblioteki wojewódzkiej).

Pole strategiczne C: Dziedzictwo – tożsamość – wspólnota.

- Cel C.1. Żywe dziedzictwo;
- Cel C.2. Nasze tożsamości;
- Cel C.3. Nowoczesna wspólnota;

Pole strategiczne D: Kreatywność – motor rozwoju.

- Cel D.1. Synergia potencjałów sektora kreatywnego: partnerstwa, klastry, sieci;
- Cel D.2. Kultura – nauka – kreatywność;
- Cel D.3. Mazowsze edukuje kreatywnie;
- Cel D.4. Twórczość doceniona;
- Cel D.5. Kultura promuje region.

Pole strategiczne E: Łączenie potencjałów kultury.

- Cel E.1. Sieci współpracy podmiotów kultury;
- Cel E.2. Lokalne porozumienia dla kultury;
- Cel E.3. „Współpraca nieoczywista” w kulturze;
- Cel E.4. Synergia Kultura+;
- Cel E.5. Kultura ponad granicami.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą wpisuje się w realizację wyznaczonych celów. Wpływa na rozwój kultury, przyczyniając się do realizacji dążeń województwa mazowieckiego, czyli kultury dla każdego. W związku z powyższym, dokumenty są ze sobą zgodne.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU 2016

Lokalna Grupa Działania – Przyjazne Mazowsze (LGD-PM) swymi działaniami obejmuje 11 gmin, w tym Gminę Czerwińsk nad Wisłą. LGD jest rodzajem partnerstwa terytorialnego, tworzonego zwykle na obszarach wiejskich. LGD-PM uchwaliła Lokalną Strategię Rozwoju (LSR-2016) w dniu 22 grudnia 2015 roku (Uchwała nr V/XII/2015).

W LSR-2016 wyznaczono następujące cele ogólne:

Cel ogólny 1: Rozwój gospodarczy obszaru LGD - Przyjazne Mazowsze w oparciu o przedsiębiorczość;

Cel ogólny 2: Rozwój „oferty weekendowej” dla turystów i mieszkańców bazującej na posiadanych zasobach przyrodniczych i kulturowych;

Cel ogólny 3: Pobudzenie aktywności i odpowiedzialności społecznej mieszkańców.

Założenia **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, a także kierunki działań oraz projekty wpłyną na realizację wyznaczonych celów LSR-2016. Powyższe dokumenty są więc ze sobą zgodne

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CZERWIŃSK NAD WISŁĄ DO 2020 ROKU

Strategia Rozwoju Gminy (SRG) Czerwińsk nad Wisłą do 2020 roku to najważniejszych dokument strategiczny, przygotowywany przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w Gminie, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności JST do standardów europejskich.

W dokumencie tym wyznaczone zostały obszary, wymagające prowadzenia działań rozwojowych:

- Ośrodek gospodarczy, administracyjny i edukacyjny;
- Rolnictwo;
- Turystyka i rekreacja;
- Infrastruktura techniczna, mieszkańcy.

W ramach każdego z powyższych obszarów wyznaczono cele strategiczne – długookresowe, które doprecyzowano celami średniookresowymi. Celami strategicznymi Gminy Czerwińsk nad Wisłą są:

- I. Wzmacnianie roli Czerwińska jako ponadlokalnego ośrodka gospodarczego i administracyjnego;
- II. Restrukturyzacja rolnictwa wraz z ukształtowaniem regionalnej specjalizacji gminy przy zachowaniu norm ekorozwoju;
- III. Wykorzystanie i promocja potencjału turystyczno-rekreacyjnego i kulturowego gminy;
- IV. Modernizacja infrastruktury technicznej gminy dla rozwoju przedsiębiorczości i poprawy poziomu życia mieszkańców;
- V. Integracja mieszkańców gminy i budowa społeczeństwa obywatelskiego.

Zawarta w SRG Czerwińsk nad Wisłą analiza stanu obecnego Gminy, wykazała szereg problemów, tj.: wysoki poziom bezrobocia, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji, starzenie się społeczeństwa, brak obiektów kultury, niewystarczająco rozbudowana infrastruktura techniczna. Zidentyfikowane problemy społeczno-gospodarcze są uzasadnieniem dla potrzeby przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Rewitalizacja pozwoli na minimalizację istniejących problemów oraz poprawi wizerunek gminy w oczach mieszkańców. Opracowany **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** będzie stanowił uzupełnienie i rozszerzenie SRG Czerwińsk nad Wisłą. Przyczyni się także do sprawniejszej realizacji jej założeń. Wspólnie, dokumenty te pozwolą na kompleksowe wyprowadzenie

obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego. W związku z powyższym, **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** niewątpliwie przyczyni się do osiągnięcia założonych celów w ramach **SRG Czerwińsk nad Wisłą do 2020** i wpłynie na rozwój Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Zadania ujęte w niniejszym **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** bezpośrednio wpłyną na realizację celów strategicznych zawartych w **SRG Czerwińsk nad Wisłą do 2020**. Są to dokumenty komplementarne, które wzajemnie się uzupełniają, a ich wdrażanie przyczyni się do poprawy warunków zamieszkania na terenie Gminy.

GMINA CZERWIŃSK NAD WISŁĄ PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY CZERWIŃSK NAD WISŁĄ

Celem głównym – strategicznym Planu jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą poprzez dążenie do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020.

Celem szczegółowym jest osiągnięcie zmniejszenia emisji CO₂ do roku 2020 w stosunku do wielkości emisji wyznaczonej dla roku bazowego 2014, poprzez następujące kierunki działań:

- prowadzenie działań termomodernizacyjnych w obiektach użyteczności publicznej,
- modernizacja lokalnych źródeł ciepła - wymiana niskosprawnych kotłów na nowe kotły o wysokiej sprawności,
- zwiększenie udziału energii z odnawialnych źródeł w bilansie energetycznym gminy -montaż instalacji kolektorów słonecznych, instalacja pomp ciepła,
- wspomaganie wprowadzania nowych technologii, modernizacji lub nowych inwestycji prowadzonych przez podmioty gospodarcze na terenie gminy poprzez usuwanie barier administracyjnych, pomoc w uzyskaniu środków finansowych, uzyskanie wymaganych decyzji administracyjnych,
- zastosowanie energooszczędnych źródeł oświetlenia ulic,
- działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje) w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym promocja wykorzystywania OZE,
- usprawnianie zarządzania energią na poziomie odbiorców – w perspektywie wprowadzanie inteligentnych liczników dla wszystkich mediów energetycznych.

W **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** ujęte zostały projekty, które są komplementarne z przedstawionymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej kierunkami działań, które służą realizacji celu głównego. Projekty te będą miały wpływ na poprawę środowiska na terenie Gminy oraz na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZERWIŃSK NAD WISŁĄ

Obowiązująca wersja tego dokumentu została przyjęta Uchwałą nr 207/XXIX/2006 przez Radę Gminy w Czerwińsku nad Wisłą 10 marca 2006 roku. W dokumencie tym przedstawiono podstawowe problemy rozwoju gminy, kierunki rozwoju oraz cele polityki przestrzennej.

Do celów polityki przestrzennej należą:

1. Kształtowanie warunków zrównoważonego rozwoju, ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego;
2. Poprawa warunków życia i pracy mieszkańców gminy w tym dostępu do urządzeń infrastruktury technicznej i społecznej;
3. Rozwój pozarolniczych funkcji gminy, m.in. przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym również w zagrodach rolniczych, małej i średniej przedsiębiorczości, aktywizujących gospodarkę i stymulujących przyrost miejsc pracy, turystyki, usług i agroturystyki;
4. Harmonijny rozwój funkcji turystycznej uwzględniający wymogi ochrony środowiska;
5. Integracja społeczności lokalnej w celu odnowy wsi i wzrostu lokalnego patriotyzmu.

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą przyczynia się do realizacji wyznaczonych celów. Zaplanowane w jego ramach projekty są zgodne z założeniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

4. Diagnoza stanu obecnego Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Diagnoza stanu obecnego Gminy Czerwińsk nad Wisłą została opracowana na podstawie dostępnych informacji, dokumentów i opracowań o charakterze diagnostyczno-strategicznym, a przede wszystkim na podstawie danych statystycznych zgromadzonych na potrzeby niniejszego dokumentu. Jest ona niezbędna do zweryfikowania istniejącej sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy, delimitacji obszaru rewitalizacji oraz określenia celów i potrzeb działań rewitalizacyjnych.

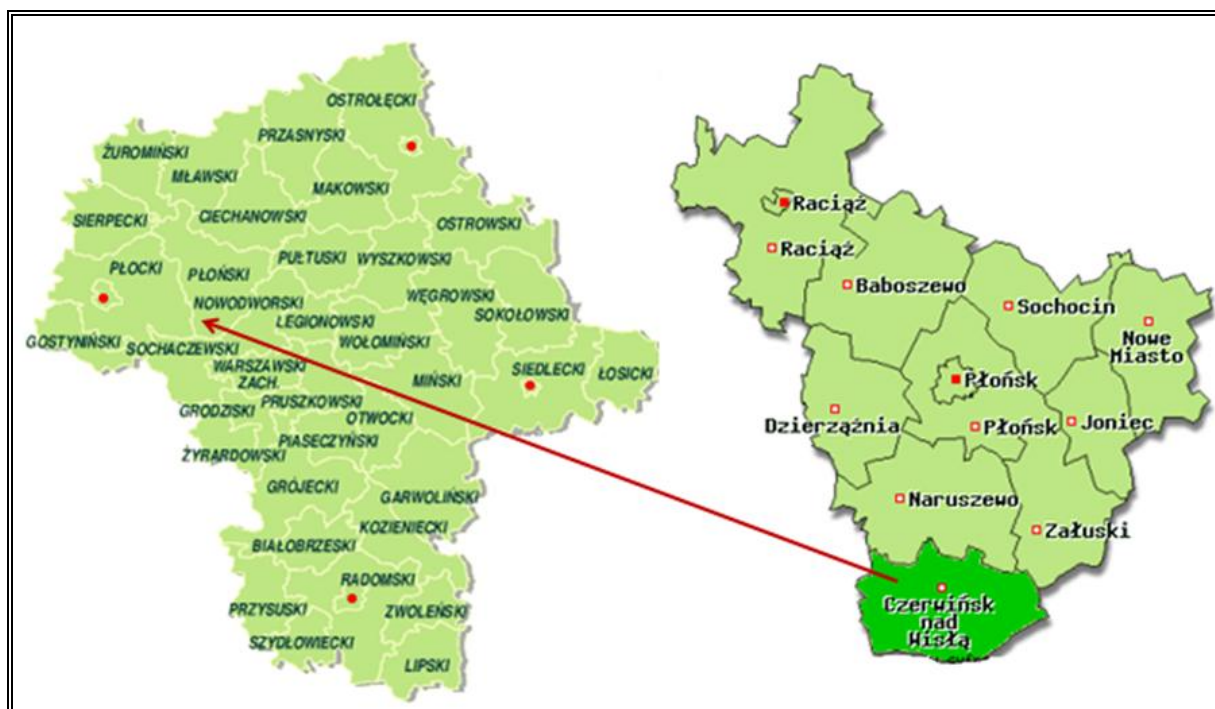
W celu ukazania znaczących dla obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej cech opisywanej Gminy Czerwińsk nad Wisłą, przedstawiono je na tle powiatu płońskiego oraz województwa mazowieckiego. Diagnoza stanu wyjściowego obejmuje swym zakresem zagadnienia społecznego i gospodarczego rozwoju Gminy Czerwińsk nad Wisłą w latach 2010-2015.

Przeprowadzona analiza obejmuje pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Wyniki analizy obrazują obecną sytuację panującą w całej Gminie Czerwińsk nad Wisłą.

4.1. Ogólne informacje o gminie

Gmina Czerwińsk nad Wisłą jest gminą wiejską, położoną w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie płońskim. Siedzibą władz Gminy jest miejscowość Czerwińsk nad Wisłą.

Rysunek 1. Położenie Gminy Czerwińsk na terenie powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego

Źródło: <http://archiwum.zpp.pl/>

Wewnętrzny podział administracyjny Gminy Czerwińsk nad Wisłą wyznacza 37 jednostek sołeckich, do których należą: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Garwolewo, Gawarzec Dolny, Gawarzec Górny, Goławin, Goworowo, Grodziec, Janikowo, Karnkowo, Komsin, Kuchary - Skotniki, Łbowo, Miączyn, Miączynek, Nieborzyn, Nowe Przybojowo, Nowe Radzikowo, Nowy Boguszyn, Osiek, Parlin, Radzikowo Scalone, Raszewo Dworskie, Raszewo Włościańskie, Roguszyn, Sielec, Stare Przybojowo, Stare Radzikowo, Stary Boguszyn, Stobiecín, Wilkowuje, Wilkówiec, Wola, Wólka Przybójewska, Wychódzc, Zarębin, Zdziarka.

Gmina Czerwińsk nad Wisłą sąsiaduje z następującymi jednostkami samorządu terytorialnego:

- gminą Naruszewo (powiat płoński, województwo mazowieckie),
- gminą Załuski (powiat płoński, województwo mazowieckie),
- gminą Zakroczym (powiat nowodworski, województwo mazowieckie),

- gminą Brochów - położoną po drugiej stronie rzeki Wisły (powiat sochaczewski, województwo mazowieckie),
- gminą Leoncin – położoną po drugiej stronie rzeki Wisły (powiat nowodworski, województwo mazowieckie),
- gminą Wyszogród (powiat płocki, województwo mazowieckie).

Gmina Czerwińsk nad Wisłą jest niezwykle atrakcyjny ośrodkiem pod względem historycznym.

Pierwsze wzmianki o miejscowości sięgają XI wieku. W XII wieku z fundacji Piotra Dunina powstało tu opactwo sprowadzonych z Francji kanoników regularnych. Część osady należąca do biskupów płockich otrzymała prawa miejskie w 1373 r., należąca do klasztoru druga część w 1582 r. Prawa miejskie Czerwińsk nad Wisłą utracił w roku 1869.

Największym atutem miejscowości jest klasztor i bazylika stanowiąca zabytek klasy zero, XIX w. drewniana zabudowa miasteczka oraz tradycje flisackie.

Historia tego miejsca jest związana przede wszystkim z powstałą w XII w. świątynią klasztorną kanoników (Kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny). Kościół położony jest na skarpie i ma formę trójnawowej bazyliki z dwoma wysokimi wieżami. Jest to jeden z najcenniejszych zabytków Mazowsza. Zachował on charakter romański z czasów budowy w 2 poł. XII wieku, chociaż był później przebudowany w stylu gotyckim, renesansowym i barokowym. W Kaplicy Ukrzyżowania znajdują się cenne malowidła z początku XIII wieku. Jest to największy z dotychczas odkrytych i najlepiej zachowany zespół malowideł romańskich w Polsce. W kaplicy można oglądać także freski gotyckie, które dawniej zasłaniały malowidła romańskie. Na ołtarzu głównym kościoła znajduje się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z 1612 r., przed którym modlili się m.in. król Władysław IV i Jan Kazimierz. Budynki klasztorne, gotycko-renesansowe z XV-XVI w. (częściowo przebudowane w XVII w.) są od 1923 r. siedzibą salezjanów. Na uwagę zasługuje również, pomieszczenie dawnego refektarza (obecnie kaplica). Klasztor posiada także, ekspozycję zbiorów etnograficznych z terenów misji salezjańskich i izbę pamięci kardynała Augusta Hlonda. Przed kościołem stoi późno gotycka dzwonnica z 1497 r. tzw. Brama Opata Kuli . Obok dzwonnicy w 1910 r. odsłonięto figurę Chrystusa, która usytuowana jest w miejscu, w którym według przekazów w dniu 2 lipca 1410 r. mszę dla rycerstwa odprawił biskup płocki Jakub Kurdwanowski, a król Władysław Jagiełło przyjmował defiladę wojsk sprzymierzonych. Z tarasu przyklasztornego rozlega się widok na przeciwległy brzeg Wisły z Puszczą Kampinoską.

Lokalizacja Gminy nad najdłuższą rzeką wpłynęła na rozwój Gminy, gdyż stanowiła ona ważny szlak komunikacyjny oraz powiązanie handlowe Pomorza z Mazowszem. Była

również ważnym punktem obronnym podczas najazdów wojsk pruskich, litewskich, jaćwieskich. W XVI w. na rzece zaczęły pojawiać się różne typy statków i rozwijać tradycje flisackie. Flisacy to przedstawiciele grupy zawodowej, którzy w tych czasach zajmowali się rzeczonym spławem towarów. Podstawowym typem statków w tych czasach, eksploatowanym w Czerwińsku nad Wisłą był przede wszystkim bat. Stanowił on wyznacznik pozycji społecznej i był symbolem trwania tradycji wodniackich Gminy. Ten typ statku, często wykorzystywany był również przy przewozach międzybrzegowych.

Źródło: Pilichowie - Polska. Ilustrowany przewodnik. - Warszawa: Sport i Turystyka - Muza SA, 2000; R, Reszka, Adam W., Żaglowce frachtowe z Czerwińska nad Wisłą, Kwartalnik Historii Nauki i techniki 49/2, 2004, <http://czerwinski.salezianie.pl/bazylika>

Z uwagi na utratę przez rzekę Wisłę znaczenia jako głównej drogi przewozu towarów na rzecz kolei oraz transportu drogowego, Czerwińsk nad Wisłą stał się w XIX w., oraz XX w. prowincjonalną miejscowością usadowioną z daleka od głównych szlaków handlowych. Zabytkowa zabudowa drewniana z tego okresu w dużej części zachowała się do dnia dzisiejszego, dzięki czemu w Czerwińsku wciąż istnieje małomiasteczkowy „klimat” miejscowości dziewiętnastowiecznej. Obecnie funkcjonujący układ urbanistyczny miasteczka odpowiada pierwotnemu układowi zabudowy z epoki średniowiecza.

Zespół drewnianej zabudowy występujący na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą ma charakter zabytkowy, szczególną uwagę przykuwają budowle rynku czerwińskiego. Wśród tych obiektów zdecydowanie dominują budynki o funkcji mieszkalnej. Istniejące na terenie Gminy zabytki znajdują się pod ochroną konserwatorską. Drewniane budynki nadają urok temu miejscu. Najbardziej reprezentatywnymi budowlami są kościoły (w Chociszewie, Radzikowie i Grodźcu) oraz dworki wraz z przylegającymi parkami. Zabudowa ta świadczy o wielowiekowej historii Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Źródło: <http://www.czerwinski.pl>

Pomimo znajdujących się na tym terenie wielu obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków, Gmina Czerwińsk nad Wisłą, nie posiada Programu ochrony zabytków.

Reasumując, w związku z wielowiekową i ciekawą historią Gminy, na jej terenie istnieje znaczna ilość obiektów zabytkowych. Konieczne jest więc, wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego tego miejsca. Ponadto, historyczna wartość tego miejsca, wymaga szczególnej uwagi i działań związanych z przywróceniem dawnej świetności istniejącej zabudowy. Impulsem aktywizującym mieszkańców może być bez wątpienia przywrócenie zanikłych w chwili obecnej tradycji flisackich.

4.2. Sfera społeczna

CHARAKTERYSTYKA LUDNOŚCI

Zgodnie z danymi GUS, na koniec roku 2015 Gminę Czerwińsk nad Wisłą zamieszkiwało 7 814 mieszkańców, co stanowiło 8,85% ludności powiatu płońskiego i 0,14% ludności województwa mazowieckiego. W analizowanym okresie liczba ludności na terenie Gminy ulegała wahaniom. W stosunku do roku bazowego (2010), odnotowano jej spadek o 1,60%. W powiecie płońskim liczba ludności w porównaniu z rokiem 2010 również spadła o 1,24%. Ogólna sytuacja w województwie mazowieckim wskazuje jednak na ogólny wzrost liczby mieszkańców w analizowanych latach o 1,56%.

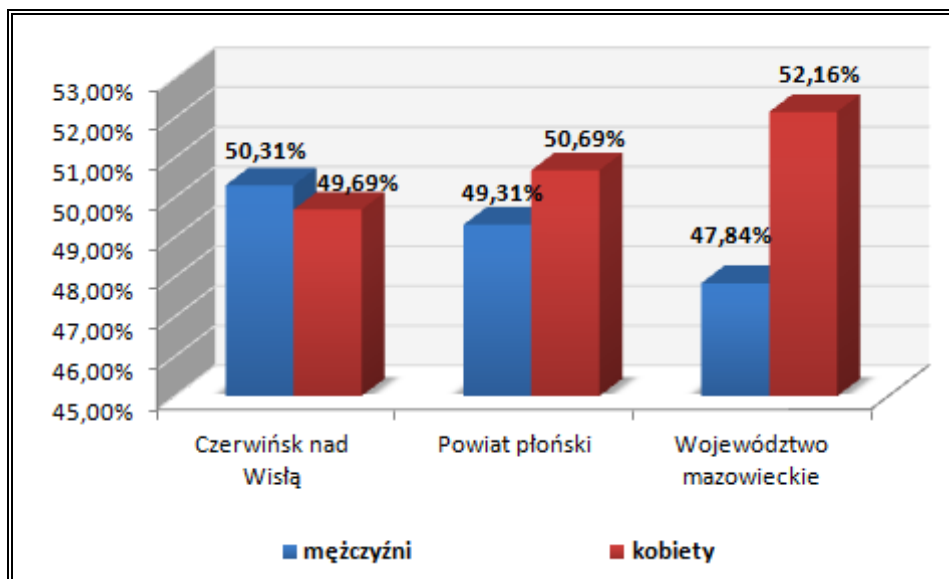
Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2015

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	RAZEM	7 941	7 908	7 896	7 914	7 855	7 814
	mężczyźni	3 990	3 965	3 962	3 981	3 946	3 931
	kobiety	3 951	3 943	3 934	3 933	3 909	3 883
powiat płoński	RAZEM	89 380	89 174	89 025	88 825	88 583	88 270
	mężczyźni	44 115	43 992	43 873	43 797	43 724	43 529
	kobiety	45 265	45 182	45 152	45 028	44 859	44 741
województwo mazowieckie	RAZEM	5 267 072	5 285 604	5 301 760	5 316 840	5 334 511	5 349 114
	mężczyźni	2 521 615	2 529 656	2 536 666	2 543 762	2 552 091	2 559 241
	kobiety	2 745 457	2 755 948	2 765 094	2 773 078	2 782 420	2 789 873

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Struktura ze względu na płeć mieszkańców Gminy wskazuje na delikatną przewagę liczby mężczyzn nad kobietami (w 2015 r. – 50,31% mężczyzn). Na terenie województwa i powiatu sytuacja kształtowała się odwrotnie.

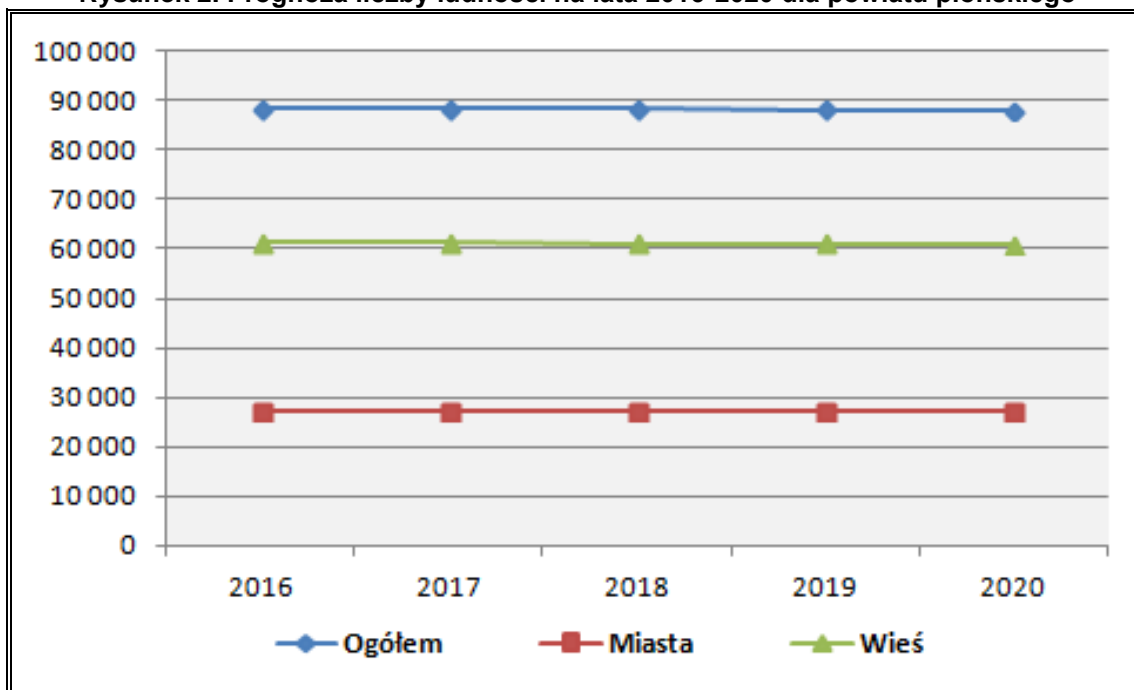
Wykres 1. Podział ludności pod względem płci w 2015 roku na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Zgodnie z prognozami GUS-u dla powiatu płońskiego, w kolejnych latach (2016-2020) przewiduje się, że liczba ludności będzie spadać. Tendencja ta występować będzie głównie na obszarach wiejskich.

Rysunek 2. Prognoza liczby ludności na lata 2016-2020 dla powiatu płońskiego

Źródło: Dane z GUS, Prognoza ludności na lata 2014-2050, województwo mazowieckie, powiat płoński

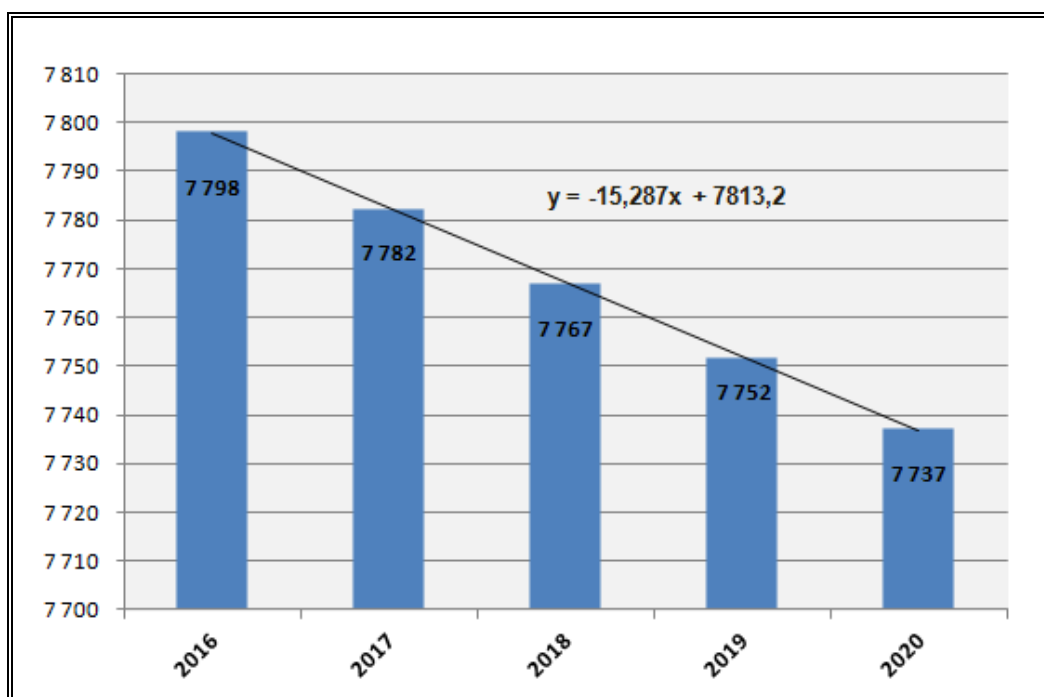
Na poniższym wykresie przedstawiono szacowaną liczbę ludności Gminy Czerwińsk nad Wisłą w latach 2016-2020. Zgodnie z prognozą dla terenów wiejskich powiatu płońskiego,

liczba ludności Gminy będzie systematycznie spadać w analizowanych latach. Jest to zjawisko niekorzystnie wpływające na rozwój społeczno-gospodarczy tego terenu.

W związku z tym, niezbędne jest prowadzenie odpowiednich działań rewitalizacyjnych na wybranych terenach Gminy, w celu zapewnienia odpowiedniej jakości oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia mogą wpłynąć na zachęcenie potencjalnych mieszkańców do dalszego osiedlania się na tym terenie. Realizacja **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** wpłynie na rozwój aktywności społecznej, a także zrównoważony rozwój gospodarczy. Spowoduje, że Gmina stanie się atrakcyjnym terenem pod względem inwestycyjnym, turystycznym i osiedleńczym.

Wykres 2. Prognoza liczby ludności na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS, Prognoza ludności na lata 2014-2050, województwo mazowieckie, powiat płoński

Ze względu na strukturę populacji Gminy Czerwińsk nad Wisłą najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 61,00% ogólnej liczby ludności w 2015 roku. W latach 2010-2015 zaobserwowano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja ta świadczy o zjawisku starzenia się społeczeństwa lokalnego i ma niekorzystny wpływ na przyszłą sytuację demograficzną Gminy. Sukcesywny wzrost liczebności osób starszych, prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze. Może to spowodować wzrost wydatków w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz

tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej. Podobna tendencja występuje na obszarze powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego.

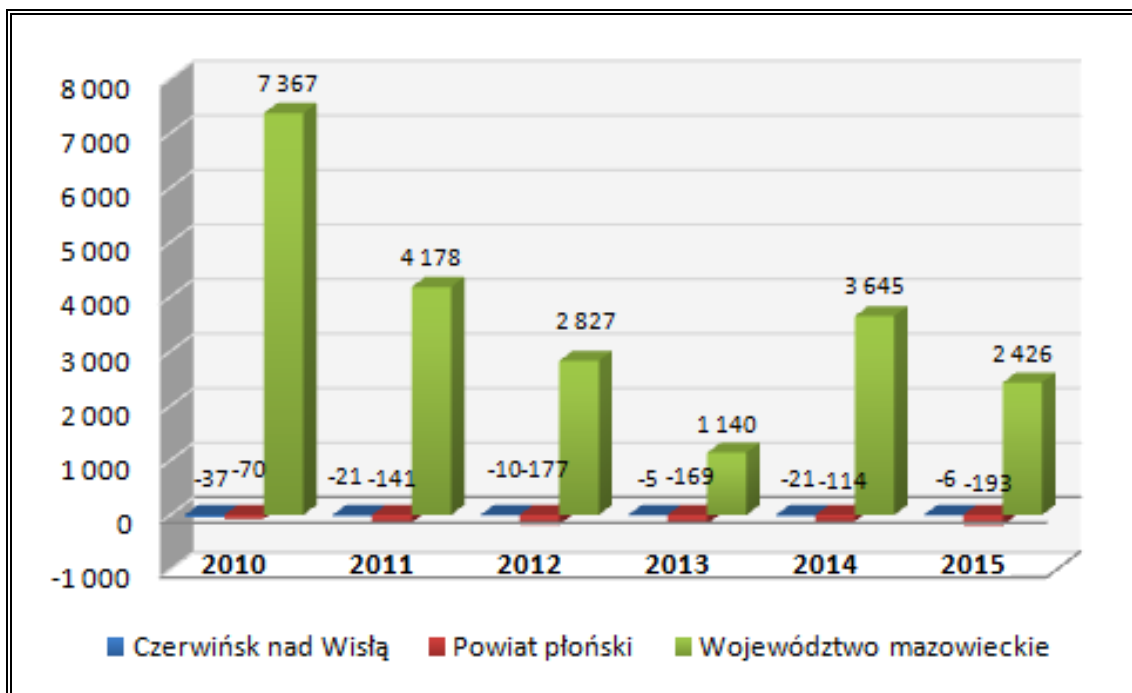
Tabela 2. Ludność Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w podziale na grupy społeczno-ekonomiczne w latach 2010-2015

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem dla Gminy							
w wieku przedprodukcyjnym	%	20,7	20,3	19,7	19,3	18,7	18,5
w wieku produkcyjnym	%	61,7	61,5	61,6	61,1	61,4	61,0
w wieku poprodukcyjnym	%	17,7	18,3	18,7	19,5	19,9	20,5
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem dla powiatu							
w wieku przedprodukcyjnym	%	20,3	20,0	19,6	19,3	19,1	18,9
w wieku produkcyjnym	%	63,2	63,2	63,1	62,9	62,7	62,2
w wieku poprodukcyjnym	%	16,4	16,8	17,3	17,8	18,3	18,9
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem dla województwa							
w wieku przedprodukcyjnym	%	18,7	18,6	18,6	18,5	18,5	18,6
w wieku produkcyjnym	%	63,5	63,3	62,9	62,4	62,0	61,4
w wieku poprodukcyjnym	%	17,7	18,1	18,6	19,0	19,5	20,0

Źródło: Dane GUS, Bank danych lokalnych

W analizowanych latach na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą wskaźnik przyrostu naturalnego przyjmował wartości ujemne. W 2015 roku wyniósł on - 6 osób. Ujemna wartość przyrostu naturalnego świadczy o przewadze liczby zgonów nad liczbą urodzeń na danym terenie w danym roku kalendarzowym. Na terenie powiatu wartość wskaźnika kształtowała się na niekorzystnym ujemnym poziomie. Odwrotna sytuacja miała miejsce w województwie, gdzie wskaźnik ten w latach 2010-2015 przyjmował wartości dodatnie. Na poniższym wykresie przedstawiono kształtowanie się przyrostu naturalnego Gminy na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2015.

Wykres 3. Kształtowanie się przyrostu naturalnego dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w lata 2010-2015

Źródło: Opracowane na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik migracji na obszarze Gminy w analizowanych latach przyjmował wartości ujemne, co świadczy o większej liczbie wymeldowań niż zameldowań na tym terenie. Jest to sytuacja niekorzystna dla Gminy, którą dodatkowo potęguje również ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego Gminy. Taka sama sytuacja wystąpiła na terenie powiatu płońskiego. Na terenie województwa natomiast, wskaźnik ten przez cały przedstawiony okres przyjmował wartości dodatnie.

Tabela 3. Saldo migracji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	-28	-12	-7	-18	-24	bd
powiat	-120	-65	-22	-99	-159	bd
województwo	13 377	14 354	13 287	13 353	13 108	bd

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

RYNEK PRACY

Do końca 2013 roku sytuacja na rynku pracy w Gminie Czerwińsk nad Wisłą kształtowała się niekorzystnie, gdyż liczba osób bez pracy w analizowanych latach rosła. W latach 2014-2015 odnotowano spadek liczby bezrobotnych. W 2015 roku bezrobotni stanowili 7,6% liczby ludności w wieku produkcyjnym. Podobna tendencja na rynku pracy zauważalna jest również

na terenie powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego. Wskaźnik udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy był, niższy w powiecie płońskim, natomiast wyższy niż w województwie mazowieckim.

Tabela 4. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2015

Wyszczególnienie			2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bezrobotni zarejestrowani wg płci								
ogółem	osoba	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	327	361	366	396	395	362
		powiat	5 552	5 808	6 112	6 205	5 618	5 053
		województwo	238 341	246 739	271 927	283 196	249 777	216 527
mężczyźni	osoba	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	173	175	167	195	192	181
		powiat	2 808	2 841	3 107	3 189	2 869	2 540
		województwo	123 262	124 535	141 904	149 396	130 268	111 843
kobiety	osoba	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	154	186	199	201	203	181
		powiat	2 744	2 967	3 005	3 016	2 749	2 513
		województwo	115 079	122 204	130 023	133 800	119 509	104 684
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci								
ogółem	%	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	6,7	7,4	7,5	8,2	8,2	7,6
		powiat	9,8	10,3	10,9	11,1	10,1	9,2
		województwo	7,1	7,4	8,2	8,5	7,6	6,6
mężczyźni	%	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	7,1	7,2	8,2	8,7	7,6	6,5
		powiat	9,3	9,4	10,3	10,6	9,6	8,6
		województwo	6,5	6,6	6,3	7,4	7,3	7,0
kobiety	%	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	6,9	8,4	8,9	9,1	9,2	8,4
		powiat	10,5	11,4	11,5	11,7	10,7	10,0
		województwo	7,1	7,6	8,1	8,4	7,6	6,7

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Według danych pozyskanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku, przedstawiono stan liczby bezrobotnych na terenie poszczególnych sołectw w Gminie Czerwińsk nad Wisłą. W 2015 roku zarejestrowane były aż 193 osoby bezrobotne pozostające bez pracy 12 miesięcy i dłużej oraz 124 osoby bezrobotne pozostające bez pracy ponad 24 miesiące. Spośród tych osób prawo do zasiłku miały tylko 23 osoby. Wśród osób bezrobotnych w Gminie są osoby niepełnosprawne – 14 mieszkańców i bezrobotni absolwenci – 30 mieszkańców.

Tabela 5. Charakterystyka liczby bezrobotnych w 2015 r. na terenie poszczególnych sołectw Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Sołectwa	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	Liczba bezrobotnych absolwentów
Chociszewo 0561879	21	10	6	1	1	2
Czerwińsk nad Wisłą 0561885	65	33	24	3	3	1
Garwolewo 0561891	11	6	3	0	0	2
Gawarzec Dolny 0561900	6	4	3	1	0	0
Gawarzec Górny 0561916	8	4	4	0	1	0
Goławin 0561922	14	4	2	5	1	0
Goworowo 0561939	17	10	6	0	0	0
Grodziec	2	1	1	0	1	1
Janikowo 0561951	9	5	4	0	0	2
Karnkowo 0561968	1	1	1	0	0	0
Komsin 0561974	4	0	0	2	0	0
Kuchary-Skotniki 0561980	6	4	2	1	0	0
Łbowo 0561997	6	3	0	0	0	0
Miączyn 0562005	12	7	6	1	1	0
Miączynek 0562011	8	5	3	0	0	0
Nieborzyn 0562028	17	7	3	3	0	1
Nowe Przybojewo 0562034	17	11	4	2	0	1
Nowe Radzikowo 0562040	2	2	1	0	0	0
Nowy Boguszyn 0562057	3	1	1	0	1	0

Sołectwa	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych	Liczba bezrobotnych absolwentów
Osiek 0562063	5	4	4	0	0	2
Parlin 0562070	2	0	0	0	0	0
Radzikowo Scalone 0562086	4	3	2	0	0	0
Raszewo Dworskie 0562092	3	2	2	0	0	0
Raszewo Włościańskie 0562100	16	19	5	0	1	0
Roguszyn 0562117	7	5	5	0	0	1
Sielec 0562123	16	8	6	0	0	1
Stare Przybojowo 0562130	2	2	1	0	0	0
Stare Radzikowo 0562146	0	0	0	0	0	0
Stary Boguszyn 0562152	7	3	3	1	0	0
Stobiecín 0562169	1	1	1	0	0	0
Wilkowuje 0562175	7	4	3	0	1	2
Wilkówiec 0562181	10	6	4	0	0	2
Wola 0562198	11	6	2	1	0	1
Wólka Przybójevska 0562206	14	8	6	0	1	3
Wychódzc 0562212	14	5	3	1	3	4
Zarębin 0562229	6	3	1	1	0	2
Zdziarka 0562235	7	4	2	0	0	1

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku

EDUKACJA

Kształcenie młodych mieszkańców Gminy jest inwestycją w jej przyszły rozwój. Na terenie Gminy Czerwińsk funkcjonują następujące placówki oświatowe, tj.:

- Gminny Zespół Szkół im. Władysława Jagiełły, Czerwińsk nad Wisłą, Warszawska 1;
- Przedszkole Publiczne, Czerwińsk nad Wisłą, Warszawska 1;
- Zespół Szkół w Czerwińsku nad Wisłą, Władysława Jagiełły 24 (Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące uzupełniające, Technikum);
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Grodźcu;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Chociszewie;
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Goławinie;
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Nowym Radzikowie.

Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą funkcjonują cztery Szkoły Publiczne Podstawowe, jedno Gimnazjum i jeden zespół szkół średnich. W poniższej tabeli została przedstawiona ich dokładna charakterystyka.

Tabela 6. Charakterystyka edukacji publicznej na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
szkoły podstawowe							
Ogółem	-	5	5	5	5	5	4
Pomieszczenia szkolne	-	50	50	53	-	-	-
Uczniowie	-	523	502	498	457	483	469
Absolwenci	-	88	91	84	81	71	95
Współczynnik skolaryzacji brutto	%	94,58	97,10	99,40	88,57	90,70	83,75
gimnazja publiczne							
Ogółem	-	1	1	1	1	1	1
Pomieszczenia szkolne	-	14	13	19	-	-	-
Oddziały w szkołach	-	16,00	15,00	18,00	16,00	15,00	15,00
Uczniowie	-	303	304	282	273	260	265
Absolwenci	-	117	79	112	87	79	87
Współczynnik skolaryzacji brutto	%	99,02	100,66	104,06	102,63	101,96	98,51

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010	2011	2012	2013	2014	2015
szkoły ogólnokształcące							
Ogółem	-	2	2	2	2	2	2
Oddziały	-	5,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Uczniowie	-	118	121	125	152	143	130
Absolwenci	-	23	17	34	35	24	41
szkoły policealne							
Ogółem	-	0	0	0	0	0	1
Oddziały	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
Uczniowie	-	0	0	0	0	0	24
Absolwenci	-	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

W latach 2009-2014 liczba szkół podstawowych znajdujących się na terenie Gminy spadła. Liczba gimnazjów była natomiast stała – 1. Zgodnie z zatwierdzonymi zmianami w systemie edukacji, szkoły gimnazjalne będą powoli likwidowane. Na przestrzeni lat 2010-2015 liczba uczniów szkół podstawowych zmniejszyła się o ok. 10,33%, zaś w gimnazjach spadła o ok. 12,54%. Współczynnik skolaryzacji brutto rozumiany jest jako procentowy stosunek liczby wszystkich osób uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia. W 2015 roku w szkołach na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą wskaźnik ten przyjmował wartość niższą niż 100. Liczba uczniów w szkołach ogólnokształcących w analizowanych latach wzrosła o 10,17%. W 2015 powstała, także jedna szkoła policealna na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, do której uczęszczały 24 osoby.

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki egzaminów uczniów ze szkół podstawowych, znajdujących się na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Rezultaty uczniów zostały również przedstawione, na tle średnich dla powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego.

Tabela 7. Wyniki egzaminu w poszczególnych Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2016 roku

Wyszczególnienie	Język polski i matematyka			Język angielski	
	Liczba uczniów	Język polski Średni wynik	Matematyka Średni wynik	Liczba uczniów	Język angielski Średni wynik
Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Gminnym Zespole Szkół w Czerwińsku	34	65,4	48,4	34	65,6

Wyszczególnienie	Język polski i matematyka			Język angielski	
	Liczba uczniów	Język polski Średni wynik	Matematyka Średni wynik	Liczba uczniów	Język angielski Średni wynik
nad Wisłą					
Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Goławinie	11	74,1	51,4	11	62,5
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Grodźcu	11	64,5	42,3	11	50,6
Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Chociszewie	21	61,7	54,0	21	65,6
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Radzikowie	4	75,0	67,5	4	68,8

Źródło: <http://bip.oke.waw.pl/>

Najlepsze wyniki z egzaminu dla szóstoklasistów z zakresu przedmiotów język polski i matematyka, uzyskali uczniowie z Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Nowym Radzikowie oraz Publicznej Szkoły Podstawowej w Goławinie. Natomiast, z przedmiotu język angielski najwyższe wyniki uzyskano w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Nowym Radzikowie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Czerwińsku i Chociszewie. Ogólny średni wynik dla Gminy kształtował się powyżej średniej uzyskanej dla powiatu i poniżej średniej dla województwa z przedmiotów: język polski i matematyka. Egzamin z języka nowożytnego natomiast, w Gminie wypadł gorzej względem powiatu i województwa.

Tabela 8. Wyniki egzaminu szóstoklasistów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczebność zdających	Wynik śr w %
Część 1 – język polski, matematyka		
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	81	60,7
Powiat Płoński	871	59,0
Województwo Mazowieckie	49 937	66,1
Część 2 – język nowożytni		

Wyszczególnienie	Liczebność zdających	Wynik śr w %
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	81	62,6
Powiat Płoński	863	64,7
Województwo Mazowieckie	49 644	75,0

Źródło: <http://bip.oke.waw.pl/>

W poniższej tabeli zostały scharakteryzowane wyniki z egzaminów kończących naukę w gimnazjum w roku 2016.

Tabela 9. Wyniki egzaminów gimnazjalnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2016 roku

Wyszczególnienie	Liczba zdających	Wynik średni w %	Liczba zdających	Wynik średni w %
	Część humanistyczna			
	Język polski		Historia i wiedza o społeczeństwie	
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	80	54,2	80	62,8
Powiat Płoński	955	53,4	955	67,3
Województwo Mazowieckie	48 112	72,6	48 114	58,7
	Część matematyczno-przyrodnicza			
	Matematyka		Przedmioty przyrodnicze	
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	80	42,3	80	46,7
Powiat Płoński	955	43,9	955	48,5
Województwo Mazowieckie	48 106	52,1	48 105	54,0
	Język angielski			
	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	47	62,7	47	42
Powiat Płoński	626	64,0	626	44,3
Województwo Mazowieckie	42 827	67,8	42 827	67,8
	Język niemiecki			
	Poziom podstawowy		Poziom rozszerzony	
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	25	56,8	0	-
Powiat Płoński	65	56,7	7	32,6
Województwo Mazowieckie	2 892	56,5	354	58,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Źródło: <http://bip.oke.waw.pl/>

Na podstawie powyższych informacji można zauważyć, że wyniki egzaminów gimnazjalnych w stosunku do średniej w powiecie i województwie były zmienne, w zależności od danego przedmiotu. Wyniki średnie Publicznego Gimnazjum w Czerwińsku nad Wisłą w 2016 z przedmiotów:

- Język polski - przyjęły wartość wyższą od wartości dla powiatu, a niższą od wartości dla województwa;
- Historia i WOS – przyjęły wartość niższą niż wartość dla powiatu i wyższą niż dla województwa;
- Matematyki – przyjęły wartość niższą od wyników w powiecie i województwie;
- Przyrodniczych – przyjęły wartość niższą od wyników w powiecie i województwie;
- Języka angielskiego – przyjęły wartości niższe od wyników w powiecie i województwie zarówno na poziomie podstawowym i poziomie rozszerzonym;
- Języka niemieckiego – przyjęły wartości wyższe niż wyniki średnie dla powiatu i województwa.

W związku z tym, należy podnieść efektywność nauczania w szkołach, poprzez organizację dodatkowych zajęć i zastosowanie nowych form ich prowadzenia, które wpłyną na wzrost zainteresowania i ambicji. Działania edukacyjne powinny skupić się na rozwijaniu umiejętności wyszukiwania, przetwarzania i prezentowania informacji.

Egzamin maturalny na terenie Gminy w 2016 roku, został przeprowadzony w Zespole Szkół w Czerwińsku nad Wisłą w Liceum Ogólnokształcącym, Technikum Agrobiznesu oraz Liceum Ogólnokształcącym dla dorosłych. W poniższej tabeli zostały przedstawione ich szczegółowe wyniki.

Tabela 10. Wyniki egzaminów maturalnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2016 roku

Wyszczególnienie	Przedmioty obowiązkowe – poziom podstawowy									
	Język polski		Matematyka		Język angielski		Język niemiecki		Język rosyjski	
	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik
Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku Nad Wisłą	24	50,3	24	36,8	11	47,3	1	58,0	12	51,2
Technikum Agrobiznesu w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą	12	52,2	12	38,8	5	32,8	-	-	7	56,9
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych w Zespole Szkół im.		34,7	3	22,7	3	49,3	-	-	-	-

Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą										
Przedmioty dodatkowe – poziom rozszerzony										
	Język polski		Matematyka		Język angielski		Język niemiecki		Język rosyjski	
	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik
Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku Nad Wisłą	3	78,3	2	11,0	1	62,0	-	-	3	43,3
Technikum Agrobiznesu w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą	1	78,0	1	22,0	-	-	-	-	-	-
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Biologia		fizyka		Geografia		Historia		WOS	
	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik	Liczba osób	Średni wynik
Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku Nad Wisłą	-	-	1	28,0	1	32,0	8	29,0	13	12,8
Technikum Agrobiznesu w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą	7	13,7	-	-	4	19,5	1	22,0	-	-
Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych w Zespole Szkół im. Królowej Jadwigi w Czerwińsku nad Wisłą	3	9,0	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Źródło: <http://bip.oke.waw.pl/>

PROBLEMY SPOŁECZNE

Jednostką realizującą zadania w zakresie pomocy społecznej na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, pomagając rodzinom oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Do najpowszechniejszych problemów społecznych w Gminie Czerwińsk nad Wisłą zalicza się ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych sołectwach Gminy Czerwińsk nad Wisłą wg określonych przyczyn.

Tabela 11. Charakterystyka liczby bezrobotnych w 2015 r. na terenie poszczególnych sołectw Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: przemocy w rodzinie
Chociszewo 0561879	49	49	39	15	1	7	0	0	0
Czerwińsk nad Wisłą 0561885	140	140	32	35	30	25	15	25	10
Garwolewo 0561891	16	16	15	10	0	16	0	0	0
Gawarzec Dolny 0561900	5	5	18	0	0	5	2	0	0
Gawarzec Górny 0561916	8	8	16	3	1	4	0	0	0
Goławin 0561922	12	12	26	12	2	6	2	0	0
Goworowo 0561939	14	13	19	6	1	0	3	3	1
Grodziec	7	7	26	5	2	2	1	0	0
Janikowo 0561951	17	17	14	5	2	2	0	0	0

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: przemocy w rodzinie
Karnkowo 0561968	3	3	11	2	0	2	0	0	0
Komsin 0561974	1	1	18	1	0	0	0	0	0
Kuchary-Skotniki 0561980	6	6	23	4	0	2	0	0	0
Łbowo 0561997	5	5	11	4	2	1	0	0	0
Miączyn 0562005	3	3	14	2	1	3	0	0	0
Miączynek 0562011	8	8	12	4	2	3	0	0	0
Nieborzyn 0562028	20	20	32	15	10	0	0	0	0
Nowe Przybojowo 0562034	20	20	15	14	2	0	0	2	2
Nowe Radzikowo 0562040	11	11	16	8	0	0	0	0	0
Nowy Boguszyn 0562057	11	11	21	10	0	0	1	0	0
Osiek 0562063	13	13	9	13	0	0	0	0	0
Parlin 0562070	1	1	14	0	0	0	0	1	1
Radzikowo Scalone 0562086	0	0	11	0	0	0	0	0	0
Raszewo Dworskie 0562092	0	0	12	0	0	0	0	0	0
Raszewo Włociańskie 0562100	8	8	14	8	0	0	0	0	0
Roguszyn 0562117	20	20	22	7	2	7	4	0	0

Sołectwa	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: ubóstwa	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: niepełnosprawności	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: bezrobocia	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: alkoholizmu	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu: przemocy w rodzinie
Sielec 0562123	16	16	14	16	0	0	0	0	0
Stare Przybojowo 0562130	2	2	12	2	0	0	0	0	0
Stare Radzikowo 0562146	8	8	8	8	0	0	0	0	0
Stary Boguszyn 0562152	9	9	16	9	0	0	0	0	0
Stobiecín 0562169	4	4	8	0	0	1	1	0	0
Wilkowuje 0562175	6	6	17	1	0	5	0	0	0
Wilkówiec 0562181	14	14	16	14	0	0	0	0	0
Wola 0562198	20	20	12	0	3	0	0	0	2
Wólka Przybójewska 0562206	14	14	16	9	4	5	2	0	0
Wychódźc 0562212	6	6	19	3	0	2	0	0	0
Zarębin 0562229	10	10	17	10	0	0	0	0	0
Zdziarka 0562235	12	12	14	12	0	0	0	0	0

Źródło: Dane z GOPS w Czerwińsku nad Wisłą

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli, w 2015 roku na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą 518 gospodarstw domowych korzystało z pomocy społecznej. Zasiłek rodziny na dzieci do lat 17 otrzymało 629 rodziców, 267 osób było objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, 64 z powodu niepełnosprawności, 98 z powodu bezrobocia. Ponadto, pomoc świadczona była również osobą długotrwale chorym, dotkniętym problemem alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Dane wskazują na dużą liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie

Czerwińsk nad Wisłą, co jest zjawiskiem niekorzystnym dla całej społeczności, ponieważ wpływa na zaburzenia funkcjonowania Gminy w środowisku lokalnym.

Tabela 12. Charakterystyka działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku

Sołectwa	Liczba udzielonych porad prawnych	Liczba udzielonych porad psychologicznych	Liczba osób zgłoszonych na Komisję	Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	Liczba osób korzystających z różnych form terapii
Chociszewo 0561879	1	1	1	1	1	0	1
Czerwińsk nad Wisłą 0561885	1	4	1	1	1	0	1
Garwolewo 0561891	0	0	0	0	0	0	1
Gawarzec Dolny 0561900	1	4	1	1	0	1	1
Gawarzec Górny 0561916	1	1	1	1	1	0	1
Goławin 0561922	1	1	1	1	1	0	1
Goworowo 0561939	2	2	2	1	0	2	2
Grodziec	0	0	0	0	0	0	0
Janikowo 0561951	0	0	0	0	0	0	0
Karnkowo 0561968	0	0	0	0	0	0	0
Komsin 0561974	0	0	0	0	0	0	0
Kuchary-Skotniki 0561980	0	0	0	0	0	0	0
Łbowo 0561997	0	0	0	0	0	0	0
Miączyń 0562005	0	0	0	0	0	0	0
Miączynek 0562011	0	0	0	0	0	0	0
Nieborzyn 0562028	2	6	2	1	0	1	1
Nowe Przybojewo 0562034	0	0	0	0	0	0	0

Sołectwa	Liczba udzielonych porad prawnych	Liczba udzielonych porad psychologicznych	Liczba osób zgłoszonych na Komisję	Liczba osób, które zgłosiły się na wezwanie	Liczba osób, które podjęły leczenie dobrowolnie	Liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie	Liczba osób korzystających z różnych form terapii
Nowe Radzikowo 0562040	1	3	1	1	1	0	1
Nowy Boguszyn 0562057	0	0	0	0	0	0	0
Osiek 0562063	0	0	0	0	0	0	0
Parlin 0562070	0	0	0	0	0	0	0
Radzikowo Scalone 0562086	0	0	0	0	0	0	0
Raszewo Dworskie 0562092	0	0	0	0	0	0	0
Raszewo Włociańskie 0562100	1	1	1	0	0	0	0
Roguszyn 0562117	0	0	0	0	0	0	0
Sielec 0562123	0	0	0	0	0	0	0
Stare Przybojowo 0562130	0	0	0	0	0	0	0
Stare Radzikowo 0562146	0	0	0	0	0	0	0
Stary Boguszyn 0562152	0	0	0	0	0	0	0
Stobiecín 0562169	0	0	0	0	0	0	0
Wilkowuje 0562175	0	0	0	0	0	0	0
Wilkówiec 0562181	0	0	0	0	0	0	0
Wola 0562198	0	0	0	0	0	0	0
Wólka Przybójevska 0562206	0	0	0	0	0	0	0
Wychódzc 0562212	0	0	0	0	0	0	0
Zarębin 0562229	0	0	0	0	0	0	0
Zdziarka 0562235	0	0	1	0	0	0	0

Źródło: Dane od Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwińsku nad Wisłą

Zjawisko uzależnienia od alkoholu często ma podłoże wielorakie: zaniedbane relacje rodzinne, choroby, brak środków na utrzymanie, brak pracy. Pomimo prowadzonych działań z zakresu pomocy psychologicznej i terapii pomagających wyjść z uzależnień (zwłaszcza dotyczące alkoholizmu), problemy te nadal są widoczne wśród mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą. W związku z tym, niezbędne jest poszerzenie istniejącej oferty pomocowej (doraźnej) oraz organizacja różnego rodzaju zajęć zwiększających świadomość mieszkańców na temat zagrożeń płynących z uzależnienia od alkoholu.

Problemy społeczne oraz niski poziom świadomości społecznej wpływa na niechęć do udziału w życiu społecznym i kulturowym, a pogłębiająca się patologia, niewydolność wychowawcza rodzin i bieda, powodują że niezbędne jest prowadzenie przez Gminę działań wspierających mieszkańców. Możliwe jest to m.in. przez stworzenie odpowiednich miejsc aktywizacji społeczności, a także poprzez realizację różnych projektów i organizację imprez, które pobudzać będą rozwój kulturalno-społeczny. Prowadzenie działań wspierających rodziny pozwoli na zminimalizowanie lub całkowitą eliminację istniejących na terenie Gminy problemów społecznych.

W poniższej tabeli przedstawiono sytuację popełnionych przestępstw kryminalnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku. Ilość interwencji służb porządkowych z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego została przedstawiona w oparciu o interwencje związane ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym, zakłóceń porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu (w tym czyny chuligańskie), osoby nietrzeźwe, zakłócenia porządku publicznego, zakłócenia porządku publicznego podczas imprez oraz interwencje policyjne uliczne i interwencje policyjne w obrębie lokalu.

Tabela 13. Charakterystyka przestępstw popełnionych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku

Wyszczególnienie	SOŁECTWA																																				
	Chociszewo	Czerwińsk nad Wisłą	Garwolewo	Gawarzec Dolny	Gawarzec Górny	Goławin	Goworowo	Grodziec	Janikowo	Karnkowo	Komsin	Kuchary-Skotniki	Łbowo	Miączyn	Miączynek	Nieborzyn	Nowe Przybojowo	Nowe Radzikowo	Nowy Boguszyn	Osiek	Parlin	Radzikowo Scalone	Raszewo Dworskie	Raszewo Włościańskie	Roguszyn	Sielec	Stare Przybojowo	Stare Radzikowo	Stary Boguszyn	Stobiec	Wilkowuje	Wilkówiec	Wola	Wólka Przybójewska	Wychódźc	Zarębin	Zdziarka
Liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	0/75	3/93	2/17	0/19	0/8	0/83	0/22	0/4	0/2	0/1	0/1	0/9	0/5	0/10	0/15	0/15	1/28	0/3	0/4	0/3	0/12	0/5	0/3	0/8	0/24	0/32	1/5	0/4	0/2	0/1	0/8	0/8	0/42	0/30	0/8	0/20	0/6
Liczba przestępstw kryminalnych	10	18	1	1	2	17	2	1	2	0	1	0	0	1	1	1	6	0	0	0	1	2	0	1	1	6	0	2	1	1	1	1	2	6	2	2	1

Wyszczególnienie	SOŁECTWA																																				
	Chociszewo	Czerwińsk nad Wisłą	Garwolewo	Gawarzec Dolny	Gawarzec Górny	Goławin	Goworowo	Grodzicz	Janikowo	Karnkowo	Komsin	Kuchary-Skotniki	Łbowo	Miączyn	Miączynek	Nieborzyn	Nowe Przybojowo	Nowe Radzikowo	Nowy Boguszyn	Osiek	Parlin	Radzikowo Scalone	Raszewo Dworskie	Raszewo Włościańskie	Roguszyn	Sielec	Stare Przybojowo	Stare Radzikowo	Stary Boguszyn	Stobiec	Wilkowuje	Wilkówiec	Wola	Wólka Przybójewska	Wychódz	Zarębin	Zdziarka
Liczba wykroczeń	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Liczba ofiar przemocy domowej	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba interwencji domowych	5	16	3	7	2	5	5	1	0	0	0	3	0	6	5	3	10	0	0	1	4	1	1	4	4	9	0	0	1	0	4	2	8	5	2	8	1

Wyszczególnienie	SOŁECTWA																																					
	Chociszewo	Czerwińsk nad Wisłą	Garwolewo	Gawarzec Dolny	Gawarzec Górny	Goławin	Goworowo	Grodziec	Janikowo	Karnkowo	Komsin	Kuchary-Skotniki	Łbowo	Miączyn	Miączynek	Nieborzyn	Nowe Przybojowo	Nowe Radzikowo	Nowy Boguszyn	Osiek	Parlin	Radzikowo Scalone	Raszewo Dworskie	Raszewo Włościańskie	Roguszyn	Sielec	Stare Przybojowo	Stare Radzikowo	Stary Boguszyn	Stobiec	Wilkowuje	Wilkówiec	Wola	Wólka Przybójewska	Wychódźc	Zarębin	Zdziarka	
Liczba przestępstw młodocianych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Liczba wypadków drogowych	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Źródło: Dane z Komendy Powiatowej Policji w Płońsku

Na terenie Gminy odnotowano 94 popełnione przestępstwa kryminalne i 8 wykroczeń. Zanotowano również trzy ofiary i trzech sprawców przemocy domowej, a także przeprowadzono 126 interwencji domowe i sporządzono 3 Niebieskie Karty. Liczba wypadków drogowych na terenie Gminy w 2015 roku wynosiła 10.

KULTURA

Instytucją realizującą zadania związane z upowszechnianiem kultury i sztuki w Gminie jest Gminna Biblioteka Publiczna w Czerwińsku nad Wisłą. Głównym przedmiotem jej działalności jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych. Na obszarze Gminy funkcjonują również świetlice wiejskie, które znajdują się w lokalach, które potrzebują przeprowadzenia remontów oraz wymagają doposażenia.

Dużym problemem Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest brak Gminnego Ośrodka Kultury, w związku z czym nie ma miejsca, gdzie mieszkańcy mogliby rozwijać swoje pasje i poszerzać wiedzę kulturową, uczestniczyć w różnych spotkaniach artystycznych i sportowo-rekreacyjnych.

SPORT I REKREACJA

Aktywność sportowa i rekreacja na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą związana jest jedynie z działalnością szkół.

Baza sportowo-rekreacyjna na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą nie istnieje (poza boiskami przyszkolnymi). Brakuje placów zabaw, boisk sportowych, siłowni, bieżni, tras biegowych, dróg rowerowych, basenu, kortów tenisowych, wypożyczalni kajaków, itp.

4.3. Sfera gospodarcza

Podstawą funkcjonowania Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest produkcja rolna, która opiera się na produkcji roślinnej (głównie truskawek i malin, a także roślin okopowych) i zwierzęcej (trzoda chlewna i bydło), a także produkcja ogrodnicza i rybna.

Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku funkcjonowało 319 podmiotów gospodarczych. W Gminie, podobnie jak w powiecie płońskim i województwie mazowieckim, przeważają podmioty prywatne. W 2015 stanowiły one 93,73% wszystkich podmiotów działających na obszarze Gminy (w powiecie 95,95%, w województwie 96,67%). W badanym okresie liczba podmiotów gospodarki ogółem na terenie Gminy wzrosła o 3,57%, w porównaniu do roku 2009. Tendencja ta jest zgodna z sytuacją zaobserwowaną na terenie powiatu i województwa, czyli wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 7,02% oraz o 12,48%. Wśród podmiotów sektora prywatnego największy udział zarówno w Gminie jak i w powiecie oraz województwie miały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podmioty gospodarcze na terenie Gminy stanowiły w 2015 roku 5,01% podmiotów powiatu i 0,04% podmiotów województwa.

Tabela 14. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego w latach 2010-2015

Wyszczególnienie	Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON							
Ogółem	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	308	326	323	332	330	319
	powiat	5 954	5 894	6 037	6 244	6 309	6 372
	województwo	681 012	675 099	699 212	724 997	742 172	766 030
sektor publiczny							
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	19	19	19	19	19	19
	powiat	232	235	243	241	239	238
	województwo	12 830	12 804	12 945	12 942	12 832	12 881
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	17	17	17	17	17	17
	powiat	173	174	181	178	175	176
	województwo	8 147	8 118	8 272	8 230	8 151	8 094
Sektor prywatny							
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	289	307	304	313	311	299
	powiat	5 722	5 659	5 794	6 003	6 069	6 114
	województwo	668 182	662 295	686 267	712 055	728 806	740 534
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	241	257	253	261	257	249
	powiat	4 844	4 751	4 826	4 973	4 975	5 035
	województwo	486 952	472 147	482 381	493 319	496 480	503 036
Spółki handlowe	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	12	14	14	14	14	10
	powiat	237	252	263	289	316	316
	województwo	88 628	95 227	104 161	116 260	126 659	129 876
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	1	2	2	2	1	1

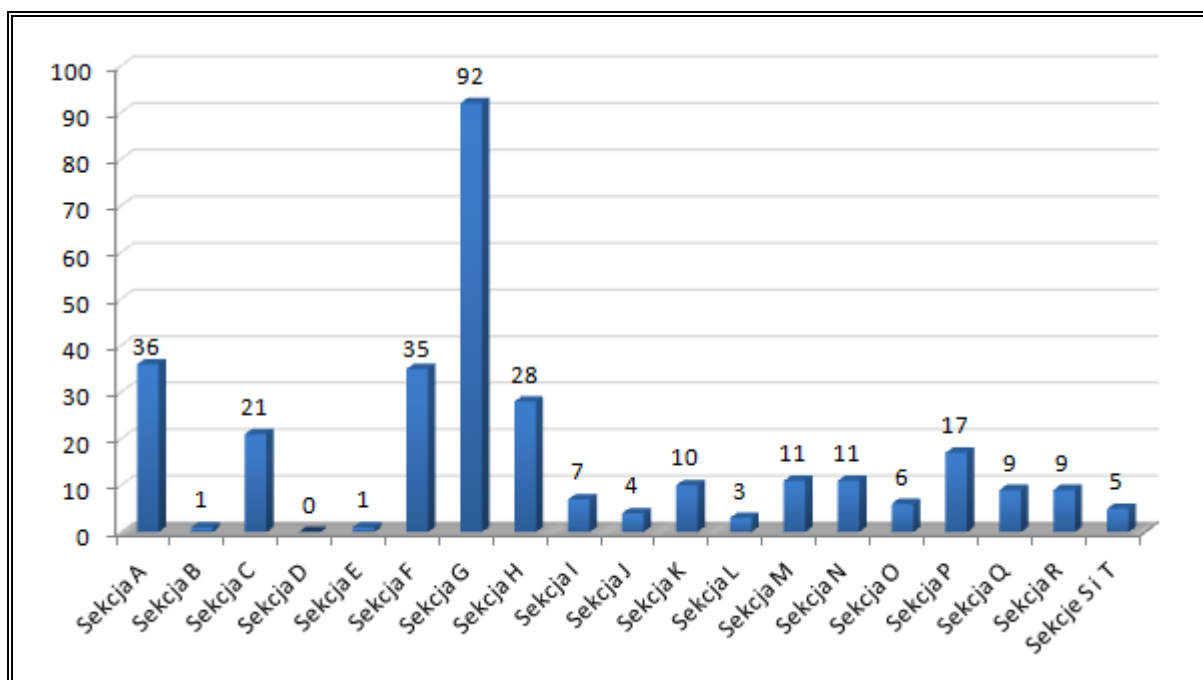

Wyszczególnienie	Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	powiat	33	35	34	35	35	37
	województwo	25 564	26 893	28 743	30 884	33 305	33 889
Spółdzielnie	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	2	2	2	2	2	2
	powiat	46	46	45	44	44	44
	województwo	3 151	3 115	3 110	3 116	3 121	3 117
Fundacje	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	2	2	3	3	3	3
	powiat	12	12	13	15	16 ^m	19
	województwo	4 641	4 994	5 531	6 111	6 711	7 491
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	11	11	11	11	11	12
	powiat	168	175	183	190	197	204
	województwo	12 749	13 261	13 871	14 454	15 014	15 676

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

Biorąc pod uwagę liczbę przedsiębiorców w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 funkcjonujących na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku, można zauważyć, że największa ilość podmiotów działa w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (28,84%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo (11,29%) oraz budownictwo (10,97%).

Wykres 4. Podmioty według sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku

Źródło: Dane GUS, Działalności Bazy Wiedzy

Legenda:

Sekcja	Opis
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S i T	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę podmiotów wg klas wielkości. Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą przeważają podmioty gospodarcze o wielkości od 0-9 zatrudnionych. Wartość podmiotów gospodarczych wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym jest niższe od wartości dla powiatu i województwa.

Tabela 15. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w 2016 roku

Wyszczególnienie	0-9	10-49	50-249	Powyżej 250	Ogółem
Podmioty gospodarcze wg klas wielkości					
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	313	15	2	0	319
powiat płoński	6 096	236	37	1	6 372
województwo mazowieckie	734 579	25 203	5 042	1 069	766 030
Podmioty gospodarcze wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym					
Gmina Czerwińsk nad Wisłą	634,1	31,5	4,2	0,0	669,7
powiat płoński	1 109,6	43,1	6,7	0,4	1 159,9
województwo mazowieckie	2 237,7	77,2	15,4	3,3	2 333,5

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

4.4. Sfera środowiskowa

WALORY PRZYRODNICZE

Na rozwój społeczny i gospodarczy gmin wpływa stan środowiska przyrodniczego i walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy. Pod względem fizyczno-geograficznym Gmina Czerwińsk nad Wisłą należy do mezoregionu Wysoczyzna Płocka. Gmina znajduje się nad brzegiem rzeki Wisły. Występują tutaj gleby płowe, który zostały wytworzone na podłożu z Pasików leżących na glinie i z glin morenowych lekkich oraz utworów pylastych. Kompleksami glebowo-rolniczymi na tym terenie są: kompleks pszeny bardzo dobry, kompleks pszeny dobry, kompleks żytni dobry, kompleks żytni słaby. Jakość występujących gleb jest dobra.

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2007-2013

Gmina charakteryzuje się niską lesistością, jednak w związku z ukształtowaniem terenu występuje tutaj różnorodność typów siedliskowych. Występują tutaj złoża surowca ilastego, które nie jest eksploatowane od kilku lat oraz udokumentowane złoża piasku, eksploatowane i zagospodarowywane przez podmioty gospodarcze, które uzyskały stosowne koncesje geologiczne.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Czerwińsk nad Wisłą do 2020 roku

Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, głównie w rejonie rzeki Wisły występują obszarowe formy ochrony przyrody, do których należą:

– **Kampinoski Park Narodowy – otulina:**

Jest to drugi co do wielkości Park Narodowy w Polsce. Utworzony został w 1959 roku, a 21 stycznia został wpisany na listę rezerwatów biosfery UNESCO, tworząc wraz z otuliną Rezerwat Biosfery o powierzchni 76 200 ha. Ochronie ścisłej podlegają 4 638 ha. Na terenie Gminy znajduje się otulina parku, która została wokół niego wydzielona, zajmująca całkowitą powierzchnię 37 756 ha. Celem jej wydzielenia była ochrona przyrody przed urbanizacją i przemysłem. Większą część powierzchni Parku zajmują lasy, w których dominującym gatunkiem jest sosna, duży udział ma występująca na terenach podmokłych i bagiennych olcha. Krajobraz Parku charakteryzuje się występowaniem licznych wydm oraz obszarów bagiennych.

Źródło: <http://www.mazowsze.travel/>

– **Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu:**

Obszar ten w powiecie płońskim i Gminie Czerwińsk zajmuje powierzchnię 3 389,98 ha. Jest to teren wyróżniający się krajobrazowo, występują tutaj różne typy ekosystemów. Obszar służy ochronie terenów dolinowych, kompleksów polno-leśnych i leśnych, zapewniając utrzymanie ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar Chronionego Krajobrazu tworzy tzw. Korytarz ekologiczny pozwalający na przemieszczanie się zwierząt i roślin.

Źródło: <http://www.plock.lodz.lasy.gov.pl/>

– **Obszary Natura 2000 – obszary ptasie Dolina Środkowej Wisły (PLB140004):**

Obszar ten obejmuje odcinek rzeki pomiędzy Dęblinem a Płockiem, która zachowała w tym miejscu naturalny charakter rzeki roztokowej. Na odcinku Doliny Środkowej Wisły tworzą się liczne wyspy, starorzecza i boczne kanały. Występują one w formie piaszczystych łach, ale także jako dobrze uformowane wyspy porośnięte roślinnością zielną. Obszar ten charakteryzuje się obecnością siedlisk wielu gatunków mew, rybitw i sieweczek. Największe z wysp są pokryte zaroślami wierzbowymi i topolowymi, a brzegi rzeki wraz z terasą zalewową porastają zarośla wikliny oraz łąki i pastwiska. Głównym celem powołania ostoi jest występująca tu cenna z europejskiego punktu widzenia fauna i flora. Gniazduje tu około 50 gatunków ptaków wodno-błotnych, a lęgi odbywają tu m.in. mewa czarnogłowa i mewa mała oraz cztery gatunki rybitw. Na obszarze tym, można spotkać 9 gatunków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, m.in. ostrygojad, podgorzałka i podróżniczek, a w okresie zimy występuje gągoł i bielaczek. Obszar ten jest również jednym ze szlaków wędrówkowy dla ptaków migrujących.

Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/>

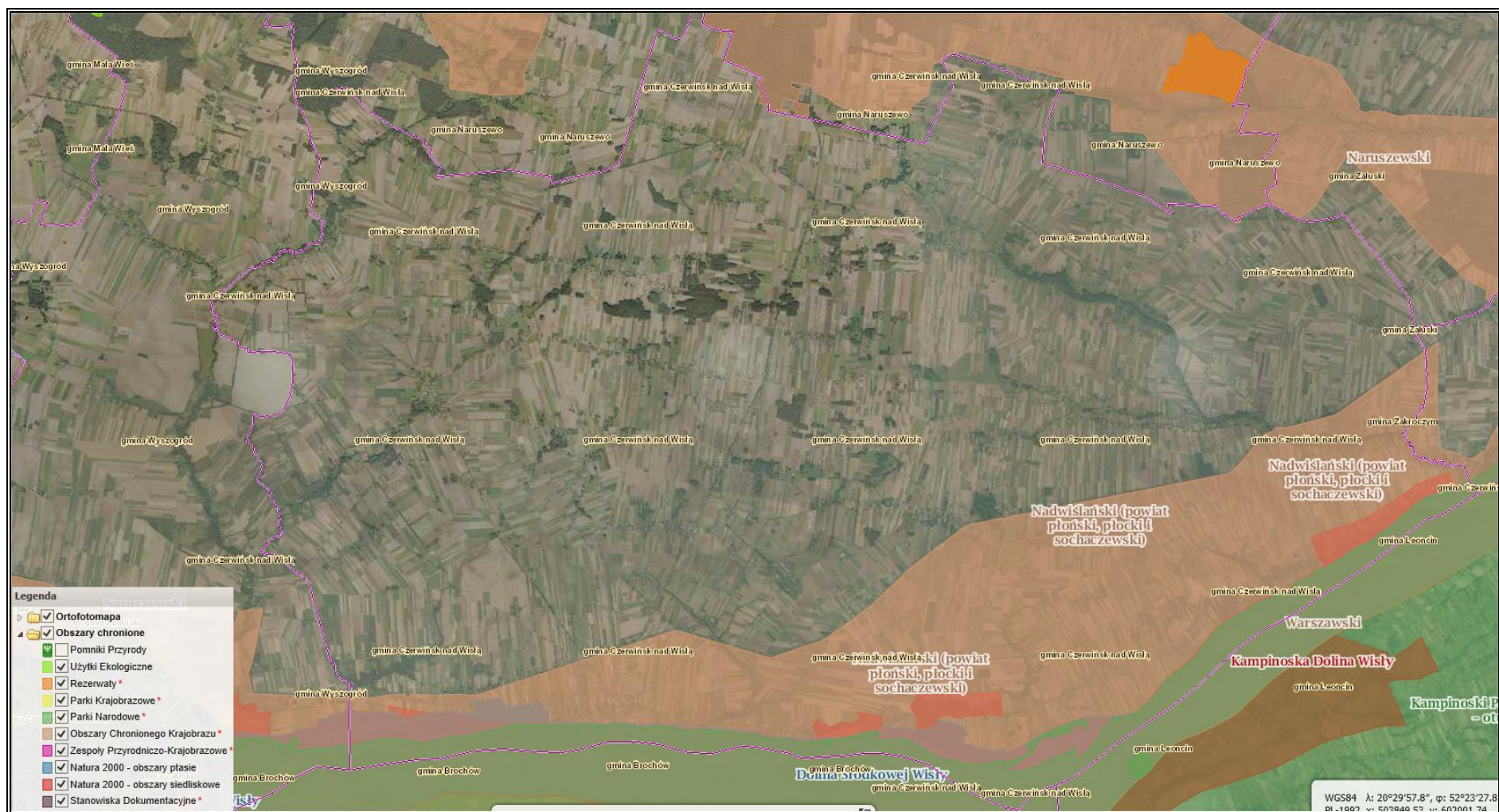
– **Obszary Natura 2000 – obszary siedliskowe Kampinoska Dolina Wisły:**

Obszar ten występuje pomiędzy Warszawą a Płockiem, a rzeka na tym odcinku płynie swoim naturalnym korytem o charakterze roztokowym z licznymi łachami i namuliskami. W dolinie zachowały się liczne starorzecza tworzące ciągi otoczone zaroślami wierzbowymi, lasami łągowymi. Obszar ten charakteryzuje się strefowym układem zbiorowisk roślinnych

i występuje tu pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe. Kampinoska Dolina Wisły jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. Występują tutaj ginące w skali Europy nadrzeczne łągi wierzbowe i topolowe, a także łągi wiązowo-jesnionowe i grądy subkontynentalne. Najcenniejszymi zbiornikami siedliskowymi są Jezioro Kiełpińskie, Jezioro Secymińskie oraz starorzecza w okolicy Nowosiadła, Kępy Polskiej i Bód Borowickich. Różnorodność siedlisk warunkuje znaczne bogactwo gatunkowe zwierząt i roślin, w tym wielu chronionych i zagrożonych wymarciem.

Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/>

Rysunek 3. Gmina Czerwińsk nad Wisłą na tle obszarów chronionych

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl>

STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli, liczba zebranych w ciągu roku odpadów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą spada. Odwrotna tendencja wystąpiła w powiecie płońskim i województwie mazowieckim, gdzie nastąpił ich wzrost, a co za tym idzie wzrosła również liczba odpadów w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Odpady z Gminy Czerwińsk nad Wisłą, stanowiły w 2014 roku 4,16% liczby odpadów zebranych w powiecie i 0,07% odpadów zebranych w województwie.

Tabela 16. Charakterystyka zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku w Gminie Czerwińsk nad Wisłą, powiecie płońskim i województwie mazowieckim

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Gmina		powiat		województwo	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
ogółem	t	862,22	809,39	16 833,30	19 442,51	1 137 534,54	1 150 664,96
ogółem na 1 mieszkańca	kg	109,2	102,6	189,4	219,4	214,3	216,1
z gospodarstw domowych	t	779,85	654,30	12 850,65	15 698,11	836 892,08	932 135,67
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	98,8	82,9	144,6	177,2	157,7	175,1

Źródło: Dane z GUS, Działowe Bazy Wiedzy

W 2015 r. WIOŚ w Warszawie przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza w województwie mazowieckim. Klasyfikację stanu powietrza dla tego obszaru wykonuje się w 4 strefach: aglomeracji warszawskiej, mieście Radom, mieście Płock i w strefie mazowieckiej. **Gmina Czerwińsk nad Wisłą należy do strefy mazowieckiej.**

Tabela 17. Wynikowa klasyfikacja jakości powietrza dla strefy mazowieckiej w 2015 r. ze względu na poszczególne zanieczyszczenia pod kątem ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy											
		SO ₂	NO ₂	CO	PM10	PM2,5	C ₆ H ₆	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
Strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	C	C ¹⁾ /C1 ²⁾	A	A	A	A	A	C	A ³⁾ / D2 ⁴⁾

- 1) wg poziomu dopuszczalnego faza I,
- 2) wg poziomu dopuszczalnego faza II,
- 3) wg poziomu docelowego,
- 4) wg poziomu celu długoterminowego,

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2015, WIOŚ Warszawa

Roczna ocena jakości powietrza za 2015 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne, dla których istnieje obowiązek wykonania Programu Ochrony Powietrza (POP; kryterium ochrona zdrowia) – pył PM₁₀ (24-h, rok), pył PM_{2,5} (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których istnieje obowiązek wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia) – B(a)P (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy docelowe, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia) - pył PM_{2,5} (rok);
- dla zanieczyszczeń mających określone poziomy celu długoterminowego, dla których nie ma obowiązku wykonania POP (kryterium ochrona zdrowia) - ozon O₃ (max 8-h).

Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ołów-Pb, arsen-As, kadm-Cd, nikiel-Ni, ozon-O₃ (poziom dopuszczalny) standardy imisyjne na terenie strefy mazowieckiej były dotrzymane.

Wg dokumentacji obszarów przekroczeń dopuszczalnych, docelowych i celu długoterminowego wyznaczonych na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za 2015 r., na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą odnotowano przekroczenia stężenia ozonu (długoterm.) w powietrzu atmosferycznym.

W związku z powyższą sytuacją niezbędne jest prowadzenie działań, mających na celu poprawę istniejącego stanu powietrza atmosferycznego, poprzez realizację założeń gospodarki niskoemisyjnej.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2015, WIOŚ Warszawa

4.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENU

Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni należy rozumieć jako ukształtowanie, tworzące harmonijną całość i uwzględniające uporządkowane uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Ośrodkiem administracyjnym i rozwoju Gminy jest miejscowość Czerwińsk nad Wisłą. Struktura osadnicza na terenie Gminy charakteryzuje się w znacznym stopniu typem zabudowy rozproszonej. Zabudowa mieszkalno-usługowa wykształciła się w większych i bardziej skupionych rejonach.

Strukturę przestrzenną Gminy Czerwińsk nad Wisłą tworzą:

- dolina rzeki Wisły w południowej części Gminy wraz ze skarpą nadwiślańską, zabudową rolniczą, letniskową, usługową, gruntami rolnymi i trwałymi użytkami zielonymi w miejscowościach Czerwińsk nad Wisłą, Wola Czerwińska, Zdziarka, Wilkówiec, Wychódźc,

Miączyn, Miączynek i Wólka Przybojewska, położonych na Nadwiślańskim Obszarze Chronionego Krajobrazu;

- dolina rzeki Gawarka i mniejszych cieków zwanych strugami, przebiegających z północy na południowy zachód i wschód;
- pozostałe ciek włączone w system rowów melioracyjnych wraz z ich dolinkami, tworzące dopływy Wisły;
- sieć osadnicza usytuowana w otoczeniu drogi krajowej nr 62, drogi wojewódzkiej nr 570, dróg powiatowych i gminnych;
- rolnicza przestrzeń produkcyjna z zabudową kolonijną, w tym, kompleksy gleb bardzo dobrych i dobrych na terenie całej gminy,
- liniowe elementy infrastruktury technicznej

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Tabela 18. Struktura gruntów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2014 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Gmina	powiat	województwo
użytki rolne	ha	12 581	109 950	2 403 643
<i>grunty rolne</i>	<i>ha</i>	<i>10 521</i>	<i>87 645</i>	<i>1 690 325</i>
<i>sady</i>	<i>ha</i>	<i>871</i>	<i>2 077</i>	<i>85 240</i>
<i>łąki trwałe</i>	<i>ha</i>	<i>185</i>	<i>6 136</i>	<i>278 339</i>
<i>pastwiska trwałe</i>	<i>ha</i>	<i>547</i>	<i>10 043</i>	<i>246 901</i>
<i>grunty rolne zabudowane</i>	<i>ha</i>	<i>407</i>	<i>3 368</i>	<i>80 074</i>
<i>grunty pod rowami i stawami</i>	<i>ha</i>	<i>50</i>	<i>681</i>	<i>22 764</i>
lasy i grunty leśne	ha	757	20 663	869 536
grunty pod wodami	ha	650	1 053	41 923
grunty zabudowane i zurbanizowane	ha	331	4 283	198 689
pozostałe grunty i nieużytki	ha	92	2 030	42 056
Razem	ha	14 411	137 979	3 555 847

Źródło: Dane z GUS, Bank Danych Lokalnych

Całkowita powierzchnia Gminy stanowi 10,44% powierzchni powiatu płońskiego i 0,41% powierzchni województwa mazowieckiego. W strukturze użytkowania gruntów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą przeważają użytki rolne (87,3% powierzchni Gminy), w tym największy udział mają grunty orne. Tereny i grunty leśne stanowią 3,66% powierzchni tych terenów w granicach powiatu.

INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Gmina Czerwińsk nad Wisłą ma dogodnie połączenie z większymi ośrodkami miejskimi. Sieć komunikacyjną na jej terenie tworzą:

- droga krajowa : nr 62 relacji Strzelno – Siemiatycze (połączenie Gminy z Miastem Płock i Warszawa);
- droga wojewódzka:
  - nr 565 o długości ok. 5 km, łącząca Nowy Secymin z Chociszewem przez rzekę Wisłę;
  - nr 570 łącząca Wróblewo z Czerwińskiem;
- drogi powiatowe:
  - nr 2991W – Kobylniki – Garwolewo – Czerwińsk;
  - nr 2992W – Chmielewo – Bolino – Garwolewo;
  - nr 3002W – Miączynek – Smoszewo – Nowe Trębki – Kroczewo;
  - nr 3003W – Raszewo – Radzikowo;
  - nr 3004W – Garwolewo – Komsin – do drogi wojewódzkiej nr 570;
  - nr 3005W – droga wojewódzka 570 – Komsin – Chociszewo – droga krajowa nr 6;
  - nr 3006W – Wychódźc – Miączynek;
  - nr 3007W – Chociszewo – Przybojowo;
  - nr 3071W – Załuski – Zdunowo – Kamienica – Goławin;
  - nr 300201W – Raszewo Dworskie – Osiek,
  - nr 300202W – Garwolewo – Osiek,
  - nr 300203W – Stary Boguszyn – Srebrna,
  - nr 300204W – Grodziec – Strzembowo,
  - nr 300205W – Grodziec – Pieścidla,
  - nr 300206W – Pieścidla – Łbowo – droga powiatowa nr 3008W,
  - nr 300207W – Nowe Przybojowo – Wygoda Smoszevska,
  - nr 300208W – Raszewo Włociańskie – Gawarzec Górny – Czerwińsk nad Wisłą,
  - nr 300209W – Gródkowo – Garwolewo,
  - nr 300210W – Gawarzec Dolny – Stobiecín,
  - nr 300211W – Janikowo – Stary Boguszyn,
  - nr 300212W – Stare Radzikowo – Nowe Przybojowo,
  - nr 300213W – Kuchary Skotniki – Grodziec,
  - nr 300214W – Kuchary Skotniki,
  - nr 300215W – Chociszewo – Roguszyn – Kuchary Skotniki,
  - nr 300216W – Roguszyn – Goławin,
  - nr 300217W – Wilkowuje – Chociszewo,
  - nr 300218W – Radzikowo Scalone – Wilkowuje – Roguszyn,
  - nr 300219W – droga wojewódzka 570 – Wilkowuje,
  - nr 300220W – Gawarzec Górny – droga powiatowa nr 2991W,
  - nr 300221W – Wola Majdany,

- nr 300222W – Garwolewo – Komsin,
- nr 300223W – Janikowo – Parlin,
- nr 300224W – Janikowo – Czerwińsk nad Wisłą,
- nr 300225W – Zdziarka – Czerwińsk nad Wisłą – Sielec – Wilkowuje,
- nr 300226W – droga krajowa nr 62 – Sielec,
- nr 300227W – Zdziarka – Wilkówiec – Wychódźc,
- nr 300228W – Zarębin – Wilkówiec,
- nr 300229W – Miączyn – droga krajowa nr 62,
- nr 300230W – Miączyn – Miączynek,
- nr 300231W – Wólka Przybójevska – droga powiatowa nr 3008W,
- ul. Praga, ul. Miejska, ul. Cmentarna, ul. Grunwaldzka, ul. Kościuszki, ul. Władysława Jagiełły, ul. Klasztorna, ul. Świętokrzyska, ul. Polna, ul. Piotra Dunina, ul. Królowej Jadwigi, ul. Plac Batorego, ul. Szkolna, ul. Hallera,
- drogi gminne o charakterze lokalnym zlokalizowane w: Bitkowicach, Nieborzynie, Nowym Radzikowie, Kucharach Skotnikach, Nowym Przybojewie, Goławinie, Roguszynie, Radzikowie Scalonym, Nowym Boguszynie, Komsinie, Chociszewie – Borkowie, Miączyнку, Miączynie, Wychódźcu, Chociszewie, Wilkówcu, Borku, Zarębinie, Zdziarce, Sielcu, Czerwińsku nad Wisłą, Janikowie, Gawarcu Górnym, Stobiecinie

W zarządzie Gminy Czerwińsk nad Wisłą znajduje się łącznie 153,166 km dróg gminnych o nawierzchni:

- twardej ulepszonej bitumicznej – 25,371 km,
- gruntowej – 16,405 km,
- żwirowo-żuźłowej – 35,438 km,
- żwirowej – 33,669 km,
- brukowej – 0,170 km,
- kostki prefabrykowanej – 0,922 km,
- tłuczniowej – 41,191 km

Długość oraz rodzaj nawierzchni na pozostałych drogach zlokalizowanych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą przedstawia się następująco:

- drogi krajowe z nawierzchnią twardą ulepszoną bitumiczną – 13 km,
- drogi wojewódzkie z nawierzchnią twardą ulepszoną bitumiczną – 12 km,
- drogi powiatowe – z nawierzchnią twardą ulepszoną bitumiczną oraz gruntową – 32 km

Źródło: Plan Rozwoju Sieci Dróg Gminnych dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016-2025, Dane z Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Odpowiedni stan infrastruktury drogowej i około-drogowej jest niezbędny do zapewnienia bezpieczeństwa poruszania się mieszkańców na terenie Gminy. Brak podstawowej infrastruktury stanowi dużą uciążliwość dla ludności.

Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą nawierzchnia dużej liczby dróg gminnych znajduje się obecnie w złym stanie technicznym. Ponadto na terenie większości sołectw brak jest chodników, ścieżek rowerowych, przystanków autobusowych i przejść dla pieszych.

INFRASTRUKTURA GAZOWA

Gmina Czerwińsk nad Wisłą obecnie nie posiada systemu zaopatrzenia w gaz sieciowy, ani dostępu do gazociągów wysokiego lub średniego ciśnienia. W związku z tym gospodarstwa domowe, instytucje oraz podmioty gospodarcze w gaz ziemny do celów energetycznych oraz grzewczych zaopatrują się we własnym zakresie z lokalnych kotłowni lub pieców zasilanych głównie paliwem stałym lub ciekłym.

INFRASTRUKTURA CIEPŁOWNICZA

Na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą nie funkcjonuje system sieci ciepłowniczej. Powodem jest rolniczy charakter Gminy oraz dominujący typ zabudowy rozproszonej, która powoduje ograniczenia w układzie i trasie przewodów nośników ciepła. Dodatkowo, na terenie Gminy występuje stosunkowo niskie zapotrzebowanie na ciepło. Potrzeby mieszkańców w tym zakresie zapewniane są poprzez indywidualne rozwiązania (przydomowe kotłownie).

Do celów grzewczych najczęściej wykorzystywane są takie paliwa jak węgiel kamienny, drewno i odpady drzewne. Mniej liczną grupę stanowią odbiorcy wykorzystujący do ogrzewania olej opałowy (np. klasztor), gaz płynny i energię elektryczną, co wynika z wyższych kosztów zużywania tych paliw.

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

Gmina Czerwińsk jest zasilana w energię elektryczną ze stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Napowietrzne linie rozdzielcze SN -15 kV wyprowadzane są z głównych punktów zasilających (GPZ) oraz z punktów zasilających (PZ) 110/15 kV zlokalizowanych w Płocku, Płońsku i Czerwińsku nad Wisłą w układzie pętlicowym między poszczególnymi punktami zasilającymi.

Działalność rolnicza na terenie Gminy wpływa na konieczność rozwoju sieci energetycznej. W związku z tym modernizacja sieci, budowa nowych, przebudowa istniejących stacji transformatorach jest niezbędna, w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Czerwińsk nad Wisłą do 2020 roku

INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów mających wpływ na rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na danym terenie, zapewniającym wysoką jakość życia.

Na terenie całej Gminy funkcjonuje sieć wodociągowa o długości 238 km. Natomiast sieć kanalizacyjna występuje jedynie w miejscowości Czerwińsk nad Wisłą. W 2015 roku 350 osoby korzystały z kanalizacji na terenie Czerwińska nad Wisłą, długość sieci wynosiła 7 km, a liczba przyłączy 136. Infrastruktura na terenie Gminy jest niewystarczająco rozwinięta.

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie stanu wyposażenia w sieć wodociągową, kanalizacyjną na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, w powiecie płońskim, województwie mazowieckim. Wg informacji z GUS na rok 2014 można zauważyć, że wskaźnik wyposażenia Gminy w sieć kanalizacyjną jest znacznie mniej korzystny niż jego wartość dla powiatu i województwa.

Tabela 19. Charakterystyka infrastruktury technicznej w Gminie Czerwińsk nad Wisłą, powiecie płońskim i województwie mazowieckim w 2014 roku

Wyszczególnienie	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	powiat	województwo
		ogółem	na wsi
<i>Sieć rozdzielcza na 100 km²</i>			
sieć wodociągowa	171,0	140,9	120,9
sieć kanalizacyjna	5,9	10,7	43,0
<i>Korzystający z instalacji w % ogółu ludności</i>			
wodociąg	82,0	91,3	89,3
kanalizacja	6,6	34,4	66,7

Źródło: Dane GUS, Bank Danych Lokalnych

4.6. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

W ramach przygotowywania **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** dokonana została diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych występujących na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Przy ocenie skali i potrzeb rewitalizacyjnych oraz obszarów kwalifikujących się do objęcia **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, zapewniony został aktywny udział wszystkich interesariuszy. Działanie to, pozwoliło na zweryfikowanie obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Dane do wyznaczenia obszarów zostały pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą,

Powiatowego Urzędu Pracy w Płońsku, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowej Komendy Policji w Płońsku i innych.

Analiza przeprowadzona została w oparciu o negatywne zjawiska występujące na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą koncentrujące się głównie w sferze społecznej (np.: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji i/lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), a także w następujących sferach:

- sferze gospodarczej (np.: niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw),
- sferze środowiskowej (np.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska),
- sferze przestrzenno-funkcjonalnej (np.: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną i/lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług i/lub ich niska jakość, brak terenów publicznych),
- sferze technicznej (np.: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Analiza wskaźnikowa Gminy w zakresie problemów z poszczególnych sfer, pozwoliła na wyznaczenie obszarów o największej koncentracji stanu kryzysowego, które kwalifikują się do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.

Na podstawie przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji społecznej Gminy Czerwińsk nad Wisłą, zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy:

- wysoki udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, szczególnie ze względu na ubóstwo i bezrobocie;
- niski poziom rozwoju instytucji kultury;
- prognozowana malejąca liczba ludności;
- bezrobocie;
- słaba integracja społeczności lokalnej;
- niepełne dostosowanie oferty edukacyjnej dla potrzeb rynku pracy;
- niewystarczająco rozwinięta baza sportowa i turystyczna;
- infrastruktura drogowa i około-drogowa wymagająca modernizacji;
- brak infrastruktury sportowej, w szczególności basenu i ścieżek rowerowych.

Występujące na terenie Gminy zjawiska, które koncentrują się na obszarze zdegradowanym, zakłócają prawidłowy rozwój mieszkańców i wpływają na pogorszenie jakości ich życia. Obecność ww. problemów stanowi uzasadnienie dla konieczności przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

5. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego

Definicje stanu kryzysowego i obszaru zdegradowanego

Występowanie stanu kryzysowego spowodowane jest koncentracją negatywnych zjawisk społecznych takich jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Negatywne zjawiska społeczne współwystępują z negatywnymi zjawiskami w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

W celu przeprowadzenia procesu rewitalizacji, na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego należy wyznaczyć obszar zdegradowany, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z tych podobszarów.

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych, określają obszar zdegradowany, jako obszar na którym występuje stan kryzysowy. Stan kryzysowy jest to stan, który spowodowany jest koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, które współwystępują z negatywnymi zjawiskami w co najmniej w jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, posłużono się wskaźnikami ilościowymi, które najwierniej oddają istotę problemów.

Analizie poddane zostały wszystkie sołectwa wchodzące w skład Gminy Czerwińsk nad Wisłą, co zapewniło porównywalność wyników. Przy wyborze obszarów zdegradowanych wykorzystano dane dotyczące m.in. liczby ludności, liczby osób bezrobotnych, liczby osób korzystających z pomocy społecznej, liczby przestępstw, wielkości powierzchni nieużytków, terenów leśnych. Dzięki danym liczbowym, możliwe było stworzenie syntetycznego wskaźnika degradacji dla wszystkich sołectw wchodzących w skład Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Obszary zdegradowane zostały wyznaczone w oparciu o następujące wskaźniki ilościowe:

Tabela 20. Wskaźniki degradacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą

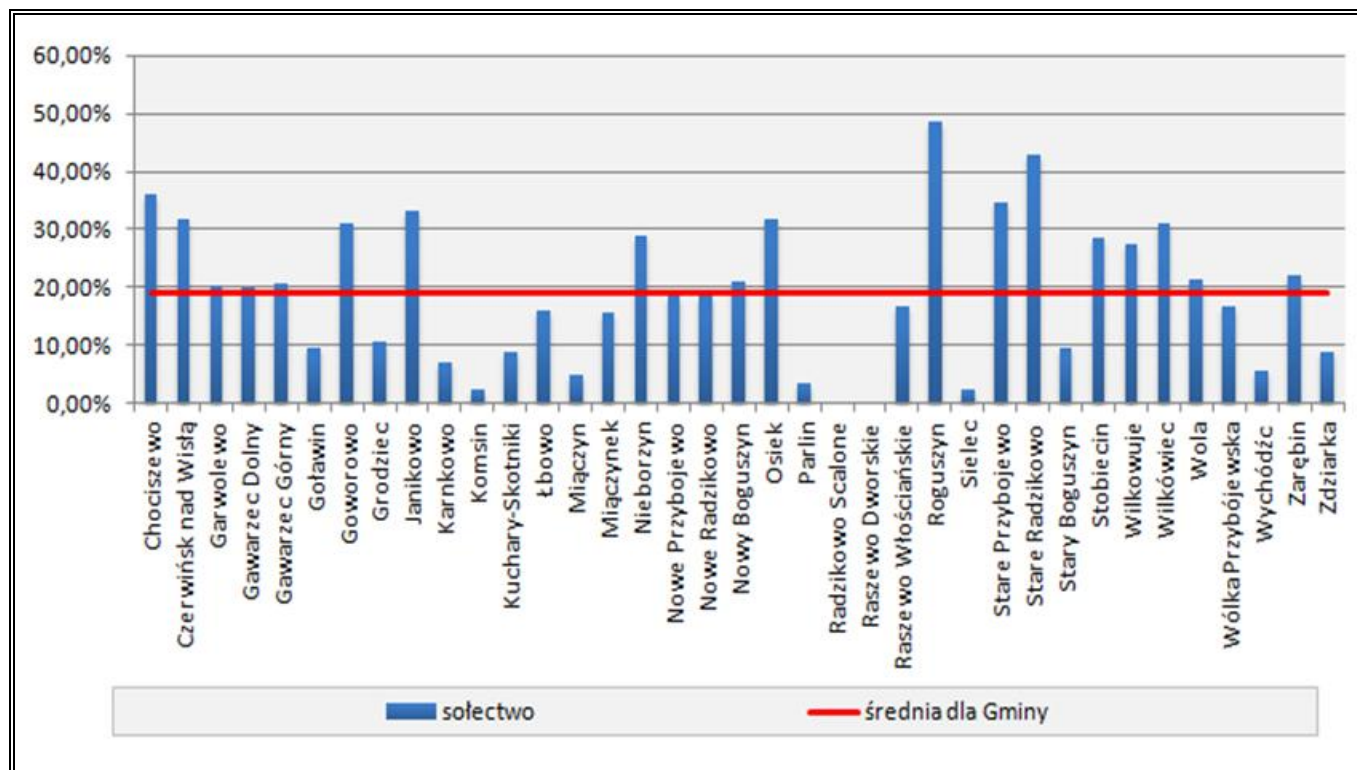
Wskaźniki społeczne	
WS1	Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw ogółem na danym obszarze
WS2	Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popołnionych na danym obszarze) na 1000 mieszkańców
Wskaźnik przestrzenno-funkcjonalny	
WPF1	Udział nieużytków w ogólnej powierzchni danego obszaru
Wskaźnik środowiskowy	
WSR1	Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego obszaru

Obszar zdegradowany został wyznaczony na podstawie analizy każdego z wyżej wymienionych wskaźników dla poszczególnych sołectw Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Degradacja wyróżnia obszary, dla których poszczególne wskaźniki przyjmują wartość mniej korzystną od średniej dla Gminy.

Poniższe wykresy przedstawiają wyniki analizy dla wybranych wskaźników.

Wykres 5. Wskaźnik WS1 - Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw ogółem na obszarze sołectwa Gminy Czerwińsk nad Wisłą

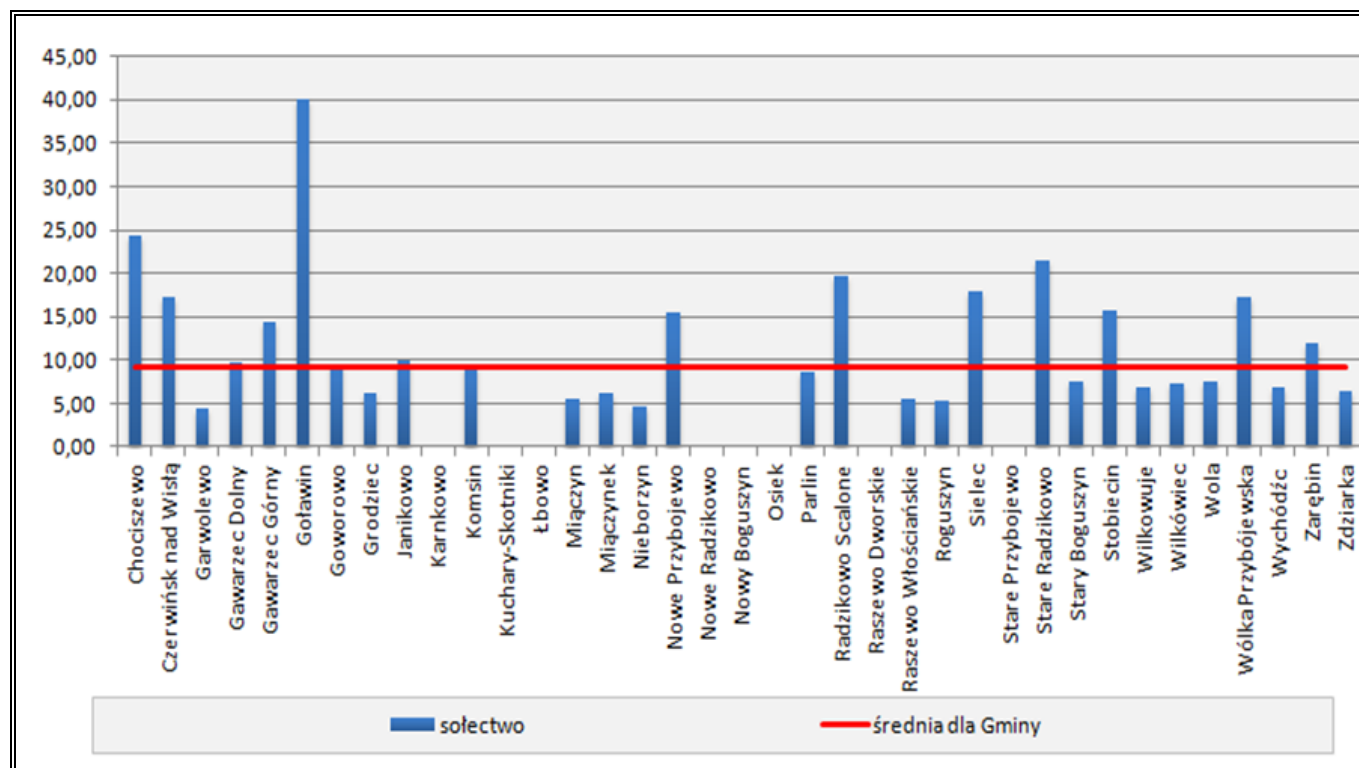

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwińsku

Obszarami, gdzie liczba beneficjentów środowiskowej pomocy jest największa są sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Garwolewo, Gawarzec Dolny, Gawarzec Górny, Goworowo, Janikowo, Nieborzyn, Nowy Boguszyn, Osiek, Roguszyn, Stare Przybojewo, Stare Radzikowo, Stobiec in, Wilkowuje, Wilkówiec, Wola, Zarębin. Powyższy wskaźnik w tych sołectwach przyjmuje wartości wyższe niż średnia wyznaczona dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Duża liczba beneficjentów środowiskowej pomocy świadczy o występujących problemach społecznych na danym obszarze i potrzebie wsparcia najbardziej potrzebujących osób.

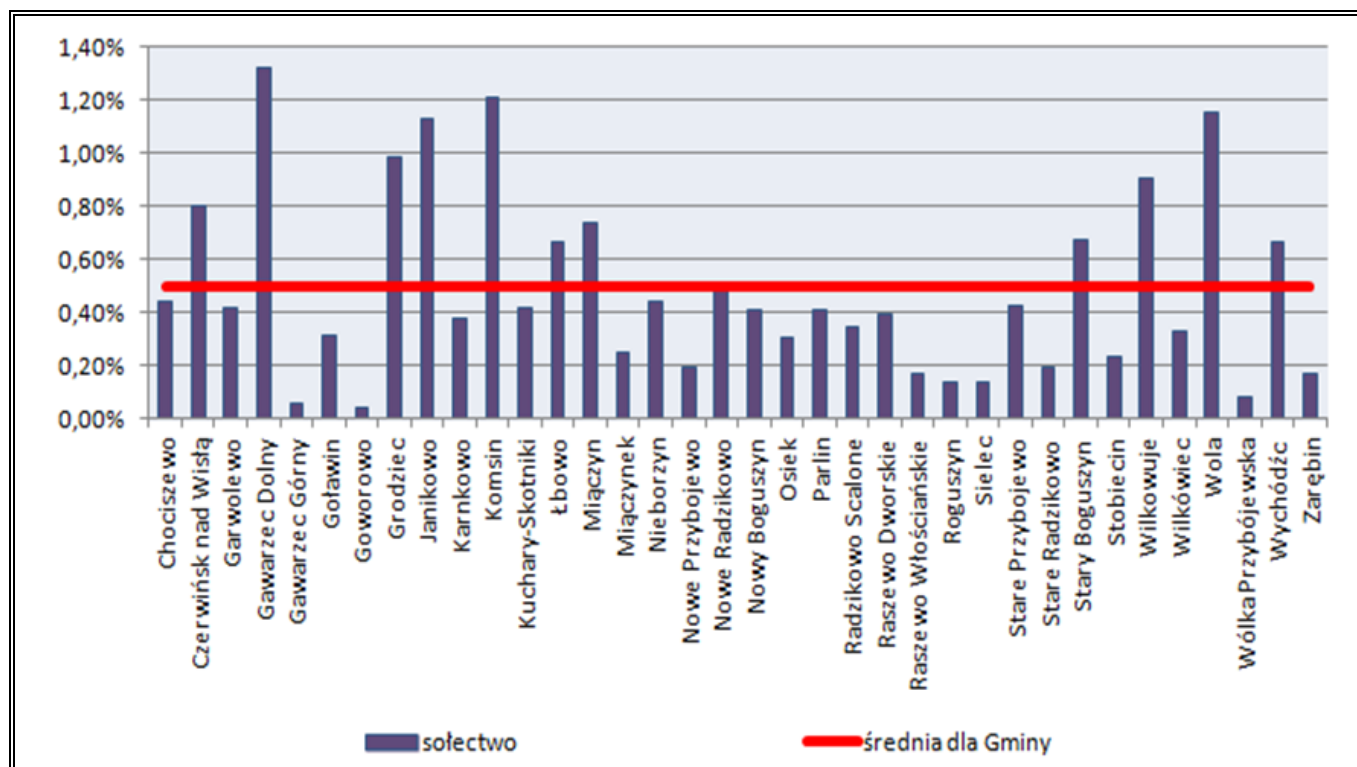
Wykres 6. WS2 - Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popelnionych na terenie sołectwa) na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowej Komendy Policji

Zgodnie z danymi na powyższym wykresie, obszarami, gdzie występuje negatywne zjawisko liczby przestępstw kryminalnych są sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Gawarzec Dolny, Gawarzec Górny, Goławin, Goworowo, Janikowo, Nowe Przybojewo, Radzikowo Scalone, Sielec, Stare Radzikowo, Stobiecin, Wólka Przybóje wska, Zarębin. Wskaźnik popełnionych przestępstw kryminalnych na tym terenie przyjmuje wartości powyżej średniej wyznaczonej dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

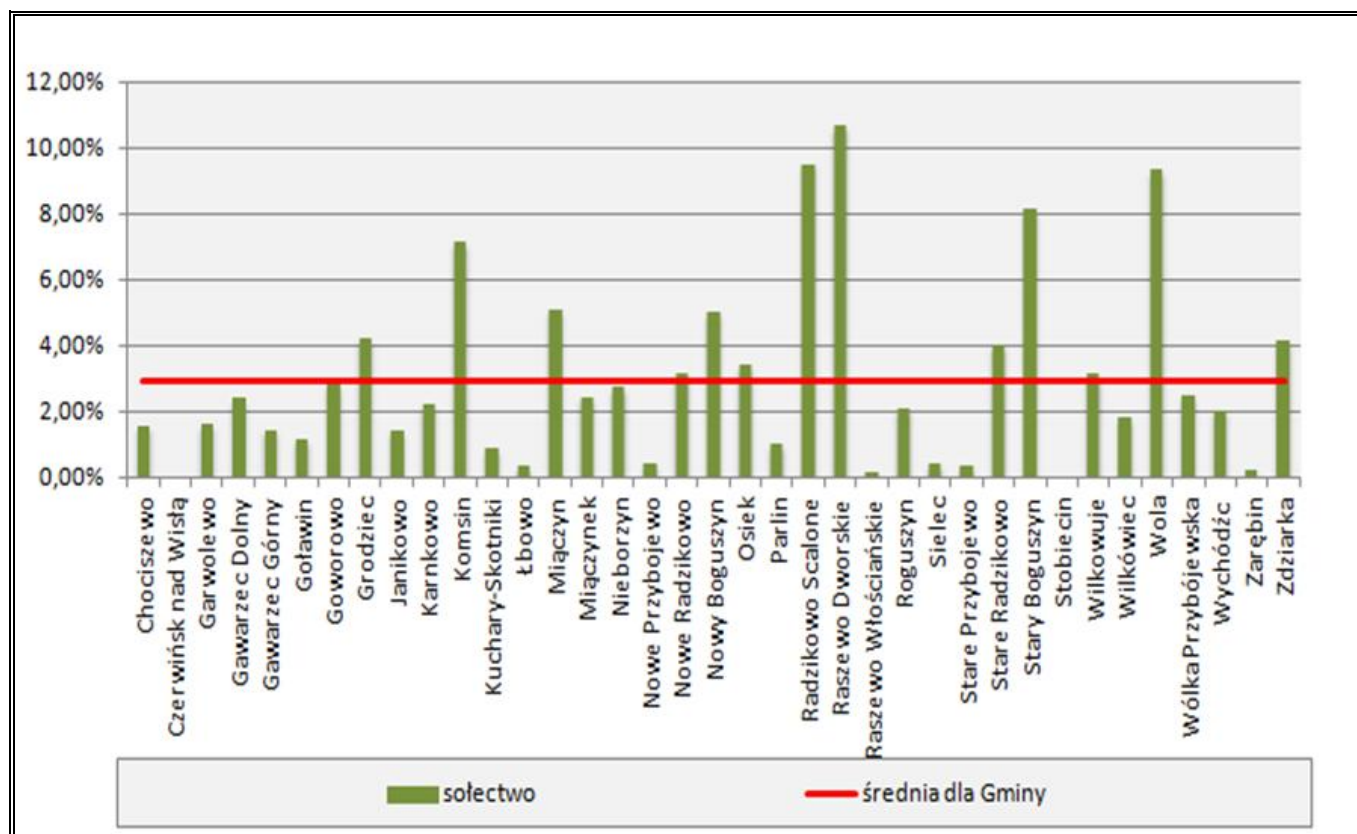
Wykres 7. WPF1 - Udział nieużytków w ogólnej powierzchni danego obszaru

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Obszarami, gdzie występuje znaczna powierzchnia nieużytków – obszarów, które utraciły wartość użytkową są sołectwa: Czerwińsk nad Wisłą, Gawarzec Dolny, Grodziec, Janikowo, Komsin, Łbowo, Miączyn, Nowe Radzikowo, Stary Boguszyn, Wilkowuje, Wola, Wychódźc, Zdziarka, . Wartości tego wskaźnika przyjmują wartości poniżej średniej wyznaczonej dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Wykres 8. WSR1 - Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego obszaru

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Czerwińsk

Powyższy wskaźnik przedstawia udział powierzchni leśnych na danym terenie. Sołectwami, gdzie występują niewielkie obszary leśne są: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Garwolewo, Gawarzec Dolny, Gawarzec Górny, Goławin, Goworowo, Janikowo, Karnkowo, Kuchary-Skotniki, Łbowo, Miączynek, Nieborzyn, Nowe Przybojewe, Parlin, Raszewo Włociańskie, Roguszyn, Sielec, Stare Przybojewe, Stare Radzikowo, Stobiec, Wilkówiec, Wólka Przybójevska, Wychódz, Zarębin.

Poniżej przedstawiono ogólny wskaźnik degradacji dla sołectw z Miasta i Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Został on wyznaczony w oparciu o następujący wzór:

$$WD = WS1 + WS2 + WPF1 - WSR1$$

Gdzie:

WD - wskaźnik degradacji,

WS1, WS2 – wskaźniki degradacji społecznej na 1000 mieszkańców,

WPF1 – wskaźnik degradacji przestrzenno-funkcjonalny na 1000 mieszkańców

WSR1 - wskaźnik degradacji środowiskowy na 1000 mieszkańców.

Tabela 21. Syntetyczny wskaźnik degradacji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą

L.p.	Sołectwo	Wskaźnik degradacji
1	Chociszewo	373,57
2	Czerwińsk nad Wisłą	342,08
3	Garwolewo	195,30
4	Gawarzec Dolny	199,19
5	Gawarzec Górny	205,84
6	Goławin	126,26
7	Goworowo	291,54
8	Grodziec	79,95
9	Janikowo	340,71
10	Karnkowo	51,65
11	Komsin	-24,74
12	Kuchary-Skotniki	82,60
13	Łbowo	164,86
14	Miączyn	10,06
15	Miączynek	141,23
16	Nieborzyn	271,82
17	Nowe Przybojewe	198,54

L.p.	Sołectwo	Wskaźnik degradacji
18	Nowe Radzikowo	156,87
19	Nowy Boguszyn	165,73
20	Osiek	286,33
21	Parlin	36,17
22	Radzikowo Scalone	-71,74
23	Raszewo Dworskie	-102,48
24	Raszewo Włociańskie	172,31
25	Roguszyn	473,83
26	Sielec	39,74
27	Stare Przybojewe	348,75
28	Stare Radzikowo	412,02
29	Stary Boguszyn	28,41
30	Stobiecín	303,63
31	Wilkowuje	259,28
32	Wilkówiec	303,86
33	Wola	140,98
34	Wólka Przybójevska	162,07
35	Wychódzc	50,80
36	Zarębin	233,95
37	Zdziarka	62,10
Wartość średnia dla Gminy		176,03

W poniższej tabeli przedstawiono zbiorczą charakterystykę występowania analizowanych negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Obszar zdegradowany charakteryzuje się występowaniem co najmniej dwóch odchyleń od średniej dla Gminy dla wskaźników z zakresu problemów społecznych oraz dodatkowo odchyleniem od średniej z jednej z pozostałych sfer.

Tabela 22. Charakterystyka występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Sołectwo	WS1	WS2	WPF1	WSR1
Chociszewo	+	+		+
Czerwińsk nad Wisłą	+	+	+	+
Garwolewo	+			+
Gawarzec Dolny	+	+	+	+
Gawarzec Górny	+	+		+
Goławin		+		+
Goworowo	+	+		+
Grodziec			+	
Janikowo	+	+	+	+
Karnkowo				+
Komsin			+	
Kuchary-Skotniki				+
Łbowo			+	+
Miączyn			+	
Miączynek				+
Nieborzyn	+			+
Nowe Przybojewo		+		+
Nowe Radzikowo			+	
Nowy Boguszyn	+			
Osiek	+			
Parlin				+
Radzikowo Scalone		+		

Sołectwo	WS1	WS2	WPF1	WSR1
Raszewo Dworskie				
Raszewo Włociańskie				+
Roguszyn	+			+
Sielec		+		+
Stare Przybojewe	+			+
Stare Radzikowo	+	+		
Stary Boguszyn			+	
Stobiecín	+			+
Wilkowuje	+		+	
Wilkówiec	+			+
Wola	+		+	
Wólka Przybójewska		+		+
Wychódźc			+	+
Zarębin	+	+		+
Zdziarka			+	

„+” - wskaźnik przyjmuje wartość mniej korzystną od średniej dla Gminy

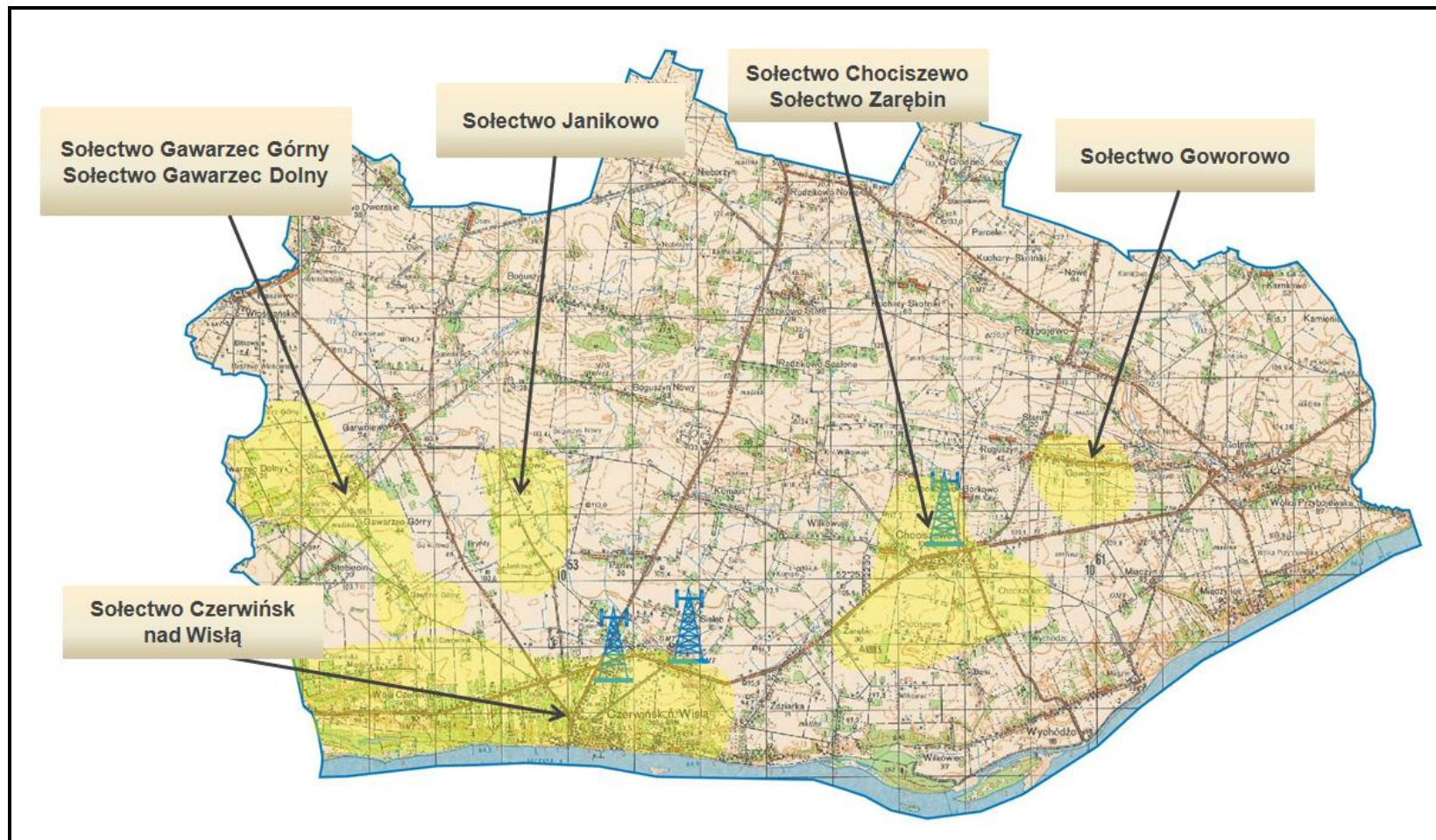
Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej oraz konsultacji z mieszkańcami Gminy oraz pracownikami Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą, obszarem zdegradowanym zdecydowano objąć sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą, Gawarzec Dolny, Gawarzec Górny, Goworowo, Janikowo, Zarębin. Obszary te charakteryzują się wzmożoną koncentracją negatywnych zjawisk w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Zdiagnozowane zostały tutaj odchylenia od wartości średniej wyznaczonej dla Gminy dla dwóch wskaźników społecznych i dla co najmniej jednego z pozostałych sfer.

Położenie i granice obszaru zostało przedstawione na schematycznym rysunku. Obszar zdegradowany stanowi podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Rysunek 4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.czerwinski.pl/>

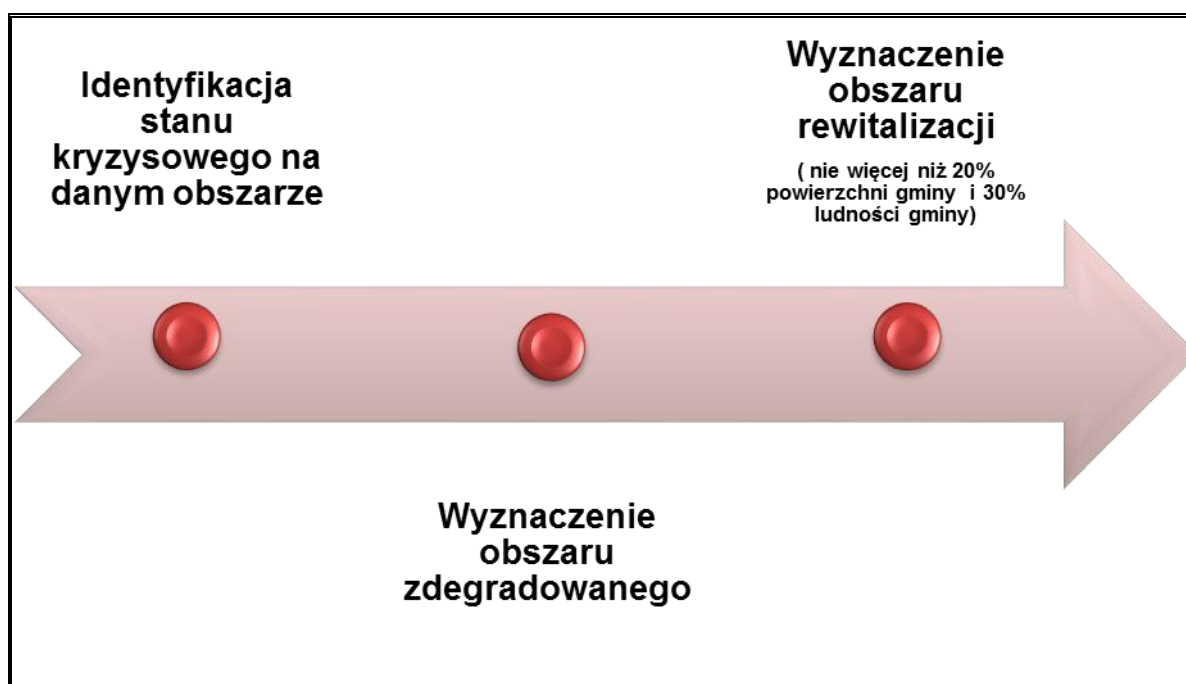
6. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizowanego

6.1. Metodyka wyboru obszaru rewitalizowanego

Obszar rewitalizowany został wybrany na podstawie analizy, która oparta została na:

- zapisie w ustawie o rewitalizacji dotyczącego wielkości i charakterze obszaru rewitalizacji;
- informacjach zebranych z przeprowadzonych konsultacji społecznych, w której udział wzięły wszystkie grupy interesariuszy;
- identyfikacji występujących na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą problemów i zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Rysunek 5. Schemat wyboru obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ustawy o rewitalizacji

Dla przeprowadzenia analizy intensywności analizowanych zjawisk na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, wykorzystano jej podział administracyjny na sołectwa. Na ich podstawie zobrazowano występujące na danych terenach zróżnicowanie w stosunku do sytuacji jaka występuje na terenie całego obszaru analizowanej jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

- Gmina Czerwińsk nad Wisłą podzielona została na jednostki strukturalne - sołectwa, dla których dokonano diagnozy w zakresie występowania stanu kryzysowego.
- Identyfikacja sytuacji poszczególnych sołectw przeprowadzona została na podstawie analizy wskaźników. Dla poszczególnych jednostek strukturalnych można analizować te same wskaźniki lub wybrać dla każdej z jednostek odrębny zestaw wskaźników, spełniających następujące warunki:
  - przynajmniej 2 wskaźniki ze sfery społecznej,
  - przynajmniej 1 wskaźnik ze sfery pozostałych: przestrzenno- funkcjonalnej lub gospodarczej lub środowiskowej lub technicznej.
- Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowiącego jedną lub kilka jednostek strukturalnych w oparciu o obligatoryjne warunki:
  - łączna powierzchnia jednostek strukturalnych nie może zajmować ponad 20% powierzchni gminy,
  - łączna liczba ludności na wyznaczonych terenach nie może koncentrować ponad 30% mieszkańców gminy.

Na podstawie diagnozy stanu obecnego Gminy, analizy czynników i zjawisk kryzysowych występujących na przedmiotowym obszarze oraz wyznaczonego obszaru zdegradowanego, dokonano wyboru obszarów, które zostaną poddane rewitalizacji. Na jego wybór duży wpływ miały przeprowadzone w Gminie konsultacje społeczne z mieszkańcami, które uzasadniają potrzebę podjęcia niezbędnych działań rewitalizacyjnych. Powierzchnia wyznaczona jako obszar przeznaczony do podjęcia działań rewitalizacyjnych charakteryzuje się szczególnym stopniem degradacji.

6.2. Obszar rewitalizacji gminy

Zgodnie z definicją, obszar rewitalizacji może obejmować całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić działania rewitalizacyjne. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów o powierzchni większej niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny przemysłowe, powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Na podstawie analizy wskaźnika degradacji, konsultacji z mieszkańcami Gminy, interesariuszami **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, pracownikami Urzędu Gminy oraz

władzami Gminy Czerwińsk nad Wisłą, dokonano wyboru obszarów rewitalizowanych, na których podjęte zostaną działania rewitalizacyjne. Obszary te w największym stopniu wymagają interwencji w zakresie zmniejszenia stanu kryzysowego i ograniczenia wszelkich związanych z nim niekorzystnych zjawisk. Obszary, które zostaną poddane rewitalizacji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą to:

- sołectwo Czerwińsk nad Wisłą,
- sołectwo Chociszewo.

Rysunek 6. Obszary objęte rewitalizacją na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą – sołectwo Czerwińsk nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rysunek 7. Obszary objęte rewitalizacją na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą – sołectwo Chociszewo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Powierzchnia rewitalizowanego obszaru wynosi: 1 240 ha, co stanowi 18,67% ogólnej powierzchni Gminy, natomiast zamieszkiwany jest przez 1 449 mieszkańców, co stanowi 8,59% całej ludności Gminy Czerwińsk nad Wisłą. W związku z powyższym, spełnione zostały wymagania dotyczące obszaru rewitalizacji określone w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*. Przedmiotowe obszary mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Wyznaczone do rewitalizacji obszary nie posiadają wspólnych granic, jednakże natężenie zjawisk negatywnych na tych terenach spowodowało konieczność ich wsparcia w ramach procesu rewitalizacji i ograniczenia występujących tam problemów i barier rozwojowych.

Obszary wyznaczone do rewitalizacji zostały określone na podstawie wskaźników przedstawionych w Rozdziale 5. Kluczowym aspektem do podjęcia decyzji były wnioski z przeprowadzonych konsultacji społecznych na terenie Gminy.

Na podstawie wyników wskaźnikowych obszarami kwalifikującymi się do objęcia wsparciem są sołectwa Czerwińsk nad Wisłą i Chociszewo. Na obszarach tych mierniki osiągnęły wartości mniej korzystne niż średnia Gminy dla przynajmniej dwóch wskaźników społecznych i jednego wskaźnika ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej lub środowiskowej. Wpływ na decyzję dotyczącą obszaru miały również narady z interesariuszami **LPR dla**

Gminy Czerwińsk nad Wisłą, które potwierdziły słabą sytuację społeczno-gospodarczą tych terenów.

Obszar sołectwa Czerwińsk nad Wisłą, stanowi strefę działalności administracyjnej i usługowej. Ma również duże znaczenie dla rozwoju Gminy, pełni bowiem funkcję centro twórczą, gdzie odnotowano największą liczbę konfliktów rozwojowych, które prowadzą do jego degradacji technicznej i kumulacji problemów społeczno-gospodarczych. Obszar sołectwa Chociszewo zamieszkuje znaczna część mieszkańców Gminy, stąd jest to miejsce ważne dla kształtowania rozwoju Gminy. Występujące na tym obszarze problemy społeczne wpływają na konieczność stymulowania rozwoju kulturalno-gospodarczego mieszkańców oraz ich aktywizacji.

Obszary rewitalizacji charakteryzują się spójnością urbanistyczną. Na wskazanych terenach do rewitalizacji, znajdują się również miejsca, gdzie bezpośrednio nie występują zjawiska negatywne. Jednakże, sąsiadujące z nimi tereny zdegradowane wpływają na nie pośrednio i w przyszłości mogą mieć negatywny wpływ. W związku z tym, tereny te zostały również objęte obszarem rewitalizacji.

6.3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Na podstawie analizy wskaźnikowej przedstawionej w poprzednich rozdziałach dokonano wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego ze szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych. Poniżej dokonano szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizowanego w strefie społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Zasięg i skala występujących problemów w każdej ze stref dotyczy głównie mieszkańców rewitalizowanych sołectw, jednakże skutki ich występowania mogą również przenosić się i oddziaływać na sytuację całej Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Wszystkie zidentyfikowane problemy charakteryzują się większym natężeniem na terenie rewitalizowanym niż wyznaczona średnia dla Gminy.

SFERA SPOŁECZNA

Na terenie rewitalizowanych sołectw Gminy Czerwińsk występują poważne problemy społeczne. Ich odzwierciedleniem jest duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z różnych powodów i sytuacji życiowych. Ponadto, na terenie tym zdiagnozowany został duży odsetek przestępczości w porównaniu do pozostałych obszarów Gminy. Występujące problemy są zjawiskiem niekorzystnym, niepożądanym, niebezpiecznym dla tutejszej społeczności lokalnej. Konieczne jest ich wyeliminowanie z otoczenia, gdyż są one

poważną przeszkodą dla efektywnego funkcjonowania mieszkańców. Poniżej przedstawione problemy najczęściej udaje się zniwelować jedynie poprzez długotrwałe działania zbiorowe.

Występujące na terenie sołectw Czerwińsk nad Wisłą i Chociszewo, zjawisko braku samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, przejawiające się znacznym uzależnieniem społeczeństwa od środowiskowej pomocy społecznej jest sytuacją negatywną. Pomoc środowiskowa może mieć charakter pieniężny lub też może przyjmować postać świadczeń niepieniężnych. Do świadczeń o charakterze pieniężnym należą: zasiłek stały, zasiłek okresowy i zasiłek celowy. Z kolei świadczenie niepieniężne to przede wszystkim: praca socjalna, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych czy też pomoc w domach pomocy społecznej.

Do korzystania z pomocy społecznej kwalifikują się przede wszystkim osoby w wieku produkcyjnym, które nie pracują. Według GUS najważniejszymi przyczynami bierności zawodowej są m.in. niepełnosprawność, nauka oraz obowiązki rodzinne związane z opieką nad dziećmi lub osobami starszymi. Problem bezrobocia, z którym borykają się mieszkańcy wyznaczonych do rewitalizacji terenów jest jednym z najtrudniejszych do wyeliminowania problemów społecznych i gospodarczych. Powoduje on występowanie poważnych zaburzeń mających miejsce w środowisku i wpływa na występowanie dyskomfortu psychicznego. Bezrobocie wpływa na pogorszenie standardu życia, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, a nawet izolację społeczną. Oferowana na rynku pracy liczba miejsc jest niewystarczająca w stosunku do liczby osób potrzebujących pracy. Duże znaczenie ma również niechęć części osób bezrobotnych do podjęcia pracy oraz niedopasowanie wykształcenia części osób do potrzeb rynku pracy, przy znikomym zapotrzebowaniu rynku. W związku z tym problemem, należy prowadzić szereg działań oraz realizować programy, mające na celu wspieranie osób bezrobotnych. Realizacja przez Gminę szkoleń, kursów zawodowych oraz projektów w ramach rewitalizacji, będzie zmierzać do ograniczenia bezrobocia wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Wynikiem bezrobocia jest występowanie m.in. ubóstwa, które charakteryzuje się brakiem dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb jednostki. Ponadto, problem ten godzi w materialne podstawy bytu rodzin, zmniejsza szanse edukacyjne dzieci, często prowadzi również do rozpadu rodziny. Zjawisko to staje się coraz bardziej powszechne i niebezpieczne, gdyż niemożność zaspokojenia swoich potrzeb często prowadzi do frustracji oraz patologii.

Na terenie obszaru rewitalizowanego zdiagnozowano również wyższy od średniej dla Gminy wskaźnik przestępczości. Przystępstwo w definiowane jest jako: „zawinione zachowanie się człowieka, zabronione przez ustawę pod groźbą kary jako społecznie niebezpieczne”. Zjawisko to pociąga za sobą określone sankcje oraz odciska także negatywne piętno na

życiu jednostki, a zwłaszcza osób nieletnich oraz wpływa na brak poczucia bezpieczeństwa. Przystępczość jest wynikiem wielu czynników: kryzysu w rodzinie, niepowodzeń życiowych, zagrożeń wynikających z uzależnień, braku odpowiedniego zagospodarowania czasu wolnego, niskiej świadomości społecznej. W ostatnich latach zauważalne jest rozprzestrzenianie się tego negatywnego zjawiska, co powinno wpłynąć na wzmożenie podejmowanych działań profilaktycznych w celu jego ograniczenia i wyeliminowania.

Należy zaznaczyć, że na obszarze wybranym do rewitalizacji brakuje różnego rodzaju form organizacji czasu wolnego. Nie są tu organizowane zajęcia dla żadnej z grup wiekowych, które pomogłyby w integracji mieszkańców, rozwijaniu zainteresowań, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zagospodarowaniu wolnego czasu. Mieszkańcy nie mogą również skorzystać z pomocy psychologa. Powyższa sytuacja może być również przyczyną pojawiania się takich negatywnych zjawisk jak bezrobocie i przestępczość.

Za ludność w wieku poprodukcyjnym uważa się osoby w wieku 65 lat i więcej. Osoby te traktowane są jako nieaktywne zawodowo. W obecnej chwili na świecie następują znaczące zmiany demograficzne, które spowodowane są m.in. stale postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Zjawisko to rodzi określone konsekwencje dla osób nie tylko których dotyczy, ale przede wszystkim osób z najbliższego otoczenia i dla całego społeczeństwa. Najważniejszymi problemami osób starszych są: samotność, choroby, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego. Zmiany społeczne, które zaszły w ostatnich latach tj.: osłabienie więzi rodzinnych i brak zainteresowania rodziny losami osób starszych oraz osłabienie więzi sąsiedzkich, prowadzą do wykluczenia i wzrostu zjawiska osamotnienia osób starszych. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do zajęć integracyjnych i aktywizacyjnych na wyznaczonym obszarze. W związku z tym, niezbędne jest podjęcie określonych działań, które będą miały na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, ich integrację ze społeczeństwem oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Oprócz wyżej wymienionych problemów istniejących na obszarze wybranym do rewitalizacji, należy również wskazać na istniejący tutaj potencjał, drzemący szczególnie w mieszkańcach Gminy. Lokalna społeczność posiada dużo zapału do pracy, a także różne zdolności, umiejętności i zainteresowania. Mieszkańcy Gminy są chętni do działania o czym świadczą działające tutaj organizacje pozarządowe, m.in. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Czerwińsk nad Wisłą, Fundacja Rozwoju Czerwińsk nad Wisłą. Na terenie Gminy działają również jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

SFERA GOSPODARCZA

Na terenie rewitalizowanych sołectw w wyniku problemów społecznych występują również problemy gospodarcze. Słaby rozwój tych terenów związany jest m.in. z małym odsetkiem prowadzonych działalności gospodarczych. Są one wynikiem niedostosowanego systemu kształcenia do potrzeb na rynku pracy, a także trudności administracyjnych na jakie napotykają przedsiębiorcy i osoby chcące założyć własną działalność gospodarczą. Wysokie podatki i niskie dochody wpływają na niechęć przedsiębiorców do tworzenia własnych biznesów.

Mieszkańcy wyznaczonych terenów zajmują się przede wszystkim prowadzeniem działalności wielokierunkowej z przewagą rolniczo-roślinnej, ale również także hodowlą trzody chlewnej i bydła. Występujące na terenie rewitalizowanych sołectw lokalne przedsiębiorstwa to głównie małe, prywatne sklepy. W związku z tym, odnotowuje się niski stopień przedsiębiorczości, co wiąże się z występującymi problemami również w sferze społecznej i wysokim stopniem bezrobocia wpływającym na ubóstwo.

Wzrost gospodarczy jest ściśle związany z rozwojem przedsiębiorczości i innowacyjności, co wpływa na tworzenie nowych miejsc pracy oraz przeciwdziałanie bezrobociu. Niespójny system wsparcia doradczego oddziałuje negatywnie na to zjawisko i stanowi poważną barierę rozwojową.

Gmina Czerwińsk nad Wisłą ma dogodne położenie, co przy dobrym wykorzystaniu miałoby korzystny wpływ na rozwój aktywności gospodarczej mieszkańców. Dobra lokalizacja terenów Gminy w pobliżu dróg krajowych, wojewódzkich oraz sąsiedztwo ośrodków miejskich może prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości i powstawania nowych inwestycji m.in. w wyniku przybywania na teren Gminy przedsiębiorstw spoza jej terenu. Powierzchnie pod inwestycyjne, znajdujące się na terenie sołectw Czerwińsk nad Wisłą i Chociszewo tworzą potencjał w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, poprzez możliwość tworzenia na nich małych przedsiębiorstw.

W celu zmniejszenia poziomu bezrobocia i zwiększenia liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych, należałoby skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. W celu pobudzenia gospodarczego obszarów zdegradowanych, Gmina planuje zrealizować projekty współfinansowane ze źródeł zewnętrznych, które wpłyną na podniesienie kwalifikacji lokalnych firm, ich pracowników oraz mieszkańców. Ponadto, działania mające na celu wspieranie lokalnej przedsiębiorczości wpłyną na zahamowanie degradacji społecznej i rozszerzanie się zjawiska patologii. Zaangażowanie Gminy oraz innych instytucji

i organizacji poprzez m.in. prowadzenie szkoleń, spotkań wpłynie na poprawę wizerunku Gminy w oczach mieszkańców.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Powietrze jest elementem środowiska, które jest niezbędne do życia wszystkich ludzi. Dlatego tak istotne znaczenie ma jego jakość, a także wpływ każdego człowieka na jego stan. Ochrona jakości powietrza jest bardzo ważna dla zdrowia i komfortu życia obecnych, jak i przyszłych pokoleń. Na przedmiotowym terenie stan powietrza atmosferycznego jest niezadowalający. Wynika to z faktu, że mieszkańcy na cele grzewcze wykorzystują przede wszystkim takie paliwa jak: węgiel kamienny, drewno, odpady drzewne. Według przeprowadzonej przez WIOŚ w Warszawie w 2015 rok rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim, na terenie Gmina Czerwińsk nad Wisłą, w tym rewitalizowanych sołectw, odnotowano przekroczenia stężeń ozonu w powietrzu. Wyznaczony obszar do rewitalizacji charakteryzuje się niedoborem urządzonych terenów zielonych, lasów i łąk. Kompleksy roślinności są bardzo ważnym czynnikiem warunkującym stabilność przyrody. Lasy i tereny zielone poprawiają stan powietrza atmosferycznego, pochłaniając dwutlenek węgla i produkując niezbędny do życia tlen. Ponadto, regulują również stosunki wodne, poprzez m.in. zatrzymywanie wód opadowych oraz zapobiegają powodzią. Obszary te łagodzą więc występujące na danym terenie warunki klimatyczne.

Sposobem ograniczenia niskiej emisji na obszarach rewitalizowanych jest wykonanie m.in. termomodernizacja budynków, obejmująca wymianę pokryć dachowych, docieplenie ścian oraz odnowienie elewacji budynków, wymianę systemów grzewczych itp. Takie działanie miałyby pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Termomodernizacja budynków, przyczynia się do zwiększenia efektywności energetycznej oraz ograniczenia emisji CO₂, co bezpośrednio przyczynia się do poprawy jakości powietrza na danym terenie oraz pośrednio pozytywnie wpłynie na zdrowie i życie wszystkich mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I SFERA TECHNICZNA

Zagospodarowanie terenu i jego wyposażenie w odpowiedniej jakości infrastrukturę techniczną, jest jednym z istotnych warunków rozwoju gospodarczego i poprawy warunków bytowych ludności oraz ich sytuacji społecznej.

Wyznaczony do rewitalizacji obszar charakteryzuje się niedoborem infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej. Brakuje miejsc spotkań dla mieszkańców – na terenie przedmiotowych sołectw nie istnieją miejsca, gdzie społeczność mogłaby się spotykać, a istniejące świetlice wiejskie często znajdują się w złym stanie technicznym oraz

są niedoposażone. Ponadto, część budynków użyteczności publicznej na tym terenie wymaga podjęcia odpowiednich działań termomodernizacyjnych oraz remontowych, które wpłyną na poprawę komfortu ich użytkowania oraz nadanie im dodatkowych funkcji tj. miejsce integracji, edukacji. Ważną kwestią jest słaby stan wyposażenia sołectwa Chociszewo w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną. Niedostatek tego typu urządzeń powoduje zanieczyszczenia wód i gruntów, do których trafiają usuwane z gospodarstw domowych ścieki. W związku z tym, element ten jest bardzo istotny dla środowiska i wpływa bezpośrednio na komfort życia mieszkańców.

Modernizacji wymagają również niektóre fragmenty sieci drogowej. Na terenie sołectw brakuje utwardzonych dróg gminnych, wystarczającej ilości chodników, a istniejąca część dróg, chodników prowadzących do funkcjonujących obiektów użyteczności publicznej znajduje się w złym stanie technicznym, utrudnia komunikację, a nawet stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności. Obszary rewitalizowane charakteryzują się również niewystarczającą liczbą ciągów pieszo-rowerowych oraz brakiem infrastruktury turystycznej. Jest to sytuacja niekorzystna, przyczyniająca się do pogłębienia problemu „niskiej emisji”, wpływającej niekorzystnie na jakość środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców. Jest to szczególnie ważne, z punktu widzenia nasilających się w ostatnich latach zmian klimatycznych. Ponadto, część infrastruktury jest niedostosowana do potrzeb wszystkich mieszkańców, głównie osób starszych czy niepełnosprawnych.

Ważną częścią infrastruktury jest także oświetlenie uliczne, które tworzy bezpieczną i atrakcyjną dla mieszkańców przestrzeń. Nowoczesne energooszczędne oświetlenie to inwestycja w środowisko, która wpływa na ograniczenie wydatków Gminy ponoszonych na prąd. Obecnie na obszarach rewitalizowanych wiele lamp to przestarzałe lampy rtęciowe, które są szkodliwe dla zdrowia, posiadają słabą jakość, charakteryzują się niską efektywnością energetyczną i niskimi walorami estetycznymi.

PODSUMOWANIE

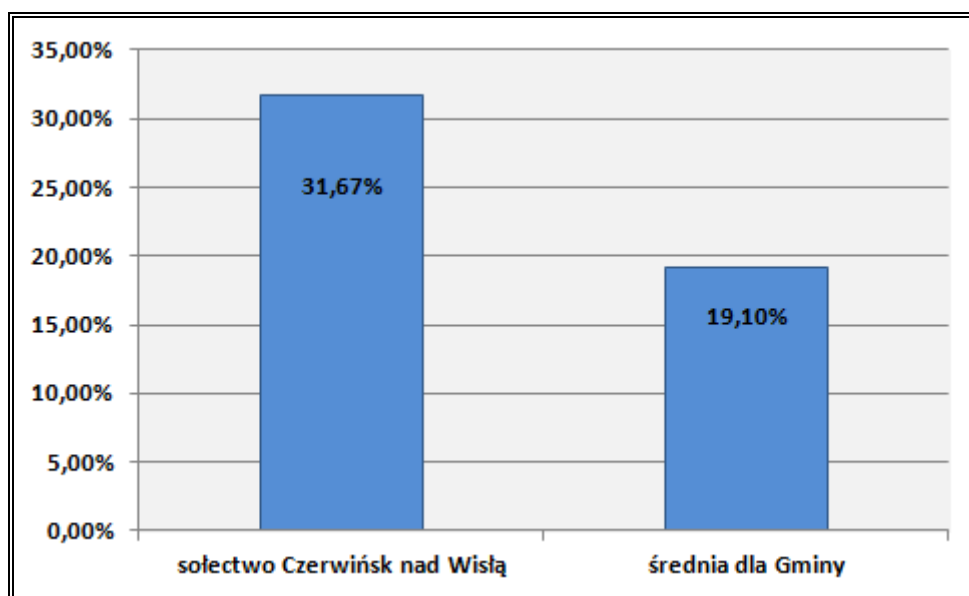
- **Sołectwo Czerwińsk nad Wisłą**

Sołectwo to zajmuje powierzchnię 548 ha i zamieszkane jest przez 1 039 mieszkańców. Z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wynika, że największymi problemami na obszarze sołectwa jest duża liczba beneficjentów środowiskowej pomocy, co świadczy o występujących problemach społecznych w gospodarstwach domowych z tego obszaru. Kolejnym problemem jest także poziom przestępczości zdiagnozowany na przedmiotowym terenie, wyższy niż w innych sołectwach Gminy. Na obszarze tym, występuje również duży udział nieużytków oraz mała powierzchnia terenów zielonych i leśnych.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową, udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Czerwińsk nad Wisłą, był

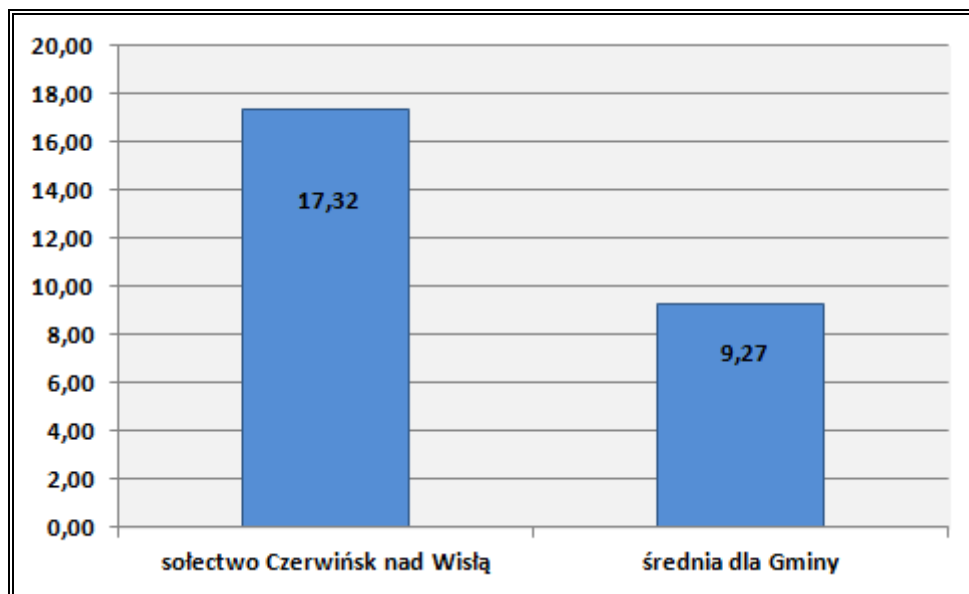
większy niż średnia wyznaczona dla Gminy, tak samo kształtował się wskaźnik popełnionych przestępstw kryminalnych. W zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej wskaźnik udziału nieużytków na terenie sołectwa, osiąga wartość średnią wyższą niż na terenie Gminy, co świadczy o gorszej sytuacji na analizowanym terenie. Ostatni wskaźnik ze sfery środowiskowej dotyczący udziału powierzchni leśnych przyjmuje wartości negatywne, gdyż jest mniejszy niż średnia dla Gminy. Na poniższych wykresach została przedstawiona sytuacja na terenie sołectwa Czerwińsk nad Wisłą, w porównaniu ze średnią dla Gminy.

Wykres 9. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Czerwińsk nad Wisłą

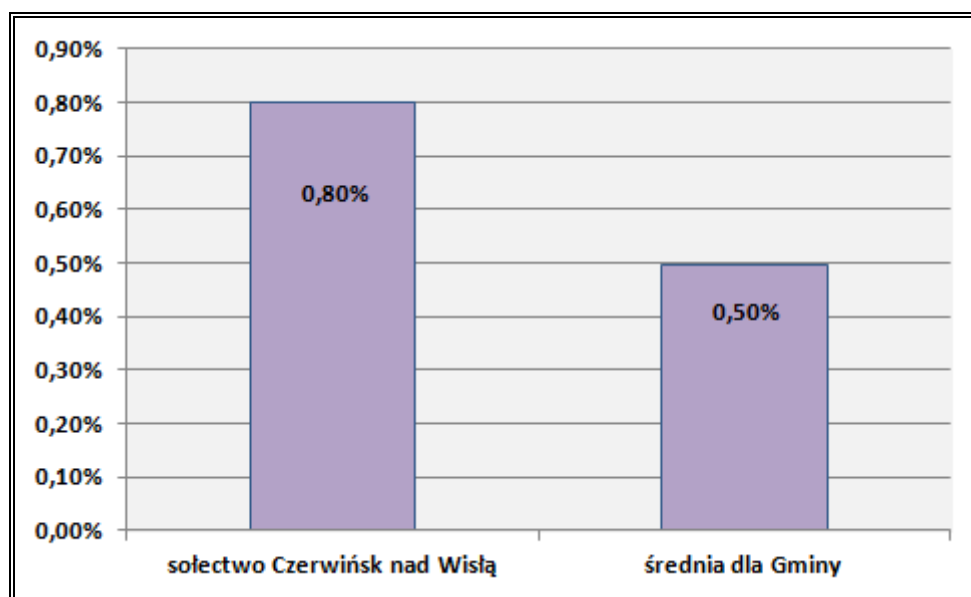
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 10. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na terenie sołectwa Czerwińsk nad Wisłą na 1000 mieszkańców

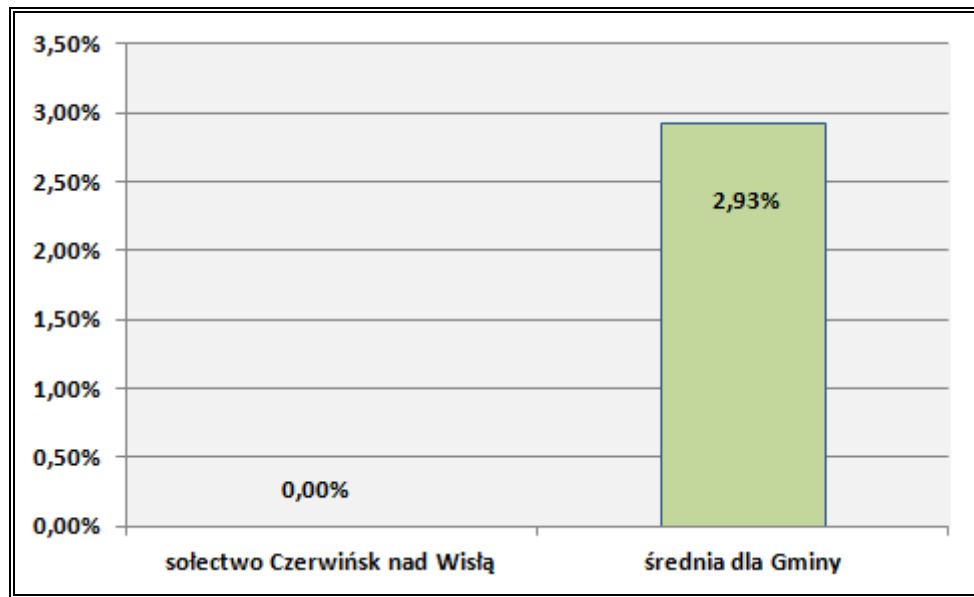
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 11. Udział nieużytków w ogólnej powierzchni obszaru sołectwa Czerwińsk nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 12. Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego sołectwa Czerwińsk nad Wisłą

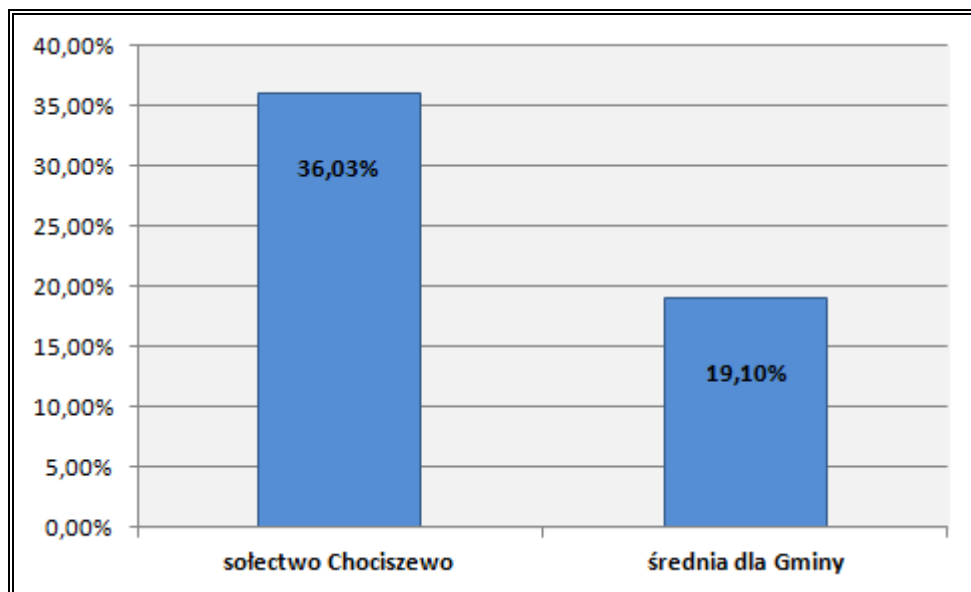
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

- **Sołectwo Chociszewo**

Sołectwo to zajmuje powierzchnię 410 ha i zamieszkane jest przez 692 mieszkańców. Z przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wynika, że największymi problemami na obszarze sołectwa jest duża liczba beneficjentów środowiskowej pomocy, co świadczy o występujących problemach społecznych w gospodarstwach domowych z tego obszaru. Kolejnym problemem jest także poziom przestępczości zdiagnozowany na przedmiotowym terenie, wyższy niż w innych sołectwach Gminy. Ponadto sołectwo to charakteryzuje mały udział powierzchni terenów zielonych i leśnych.

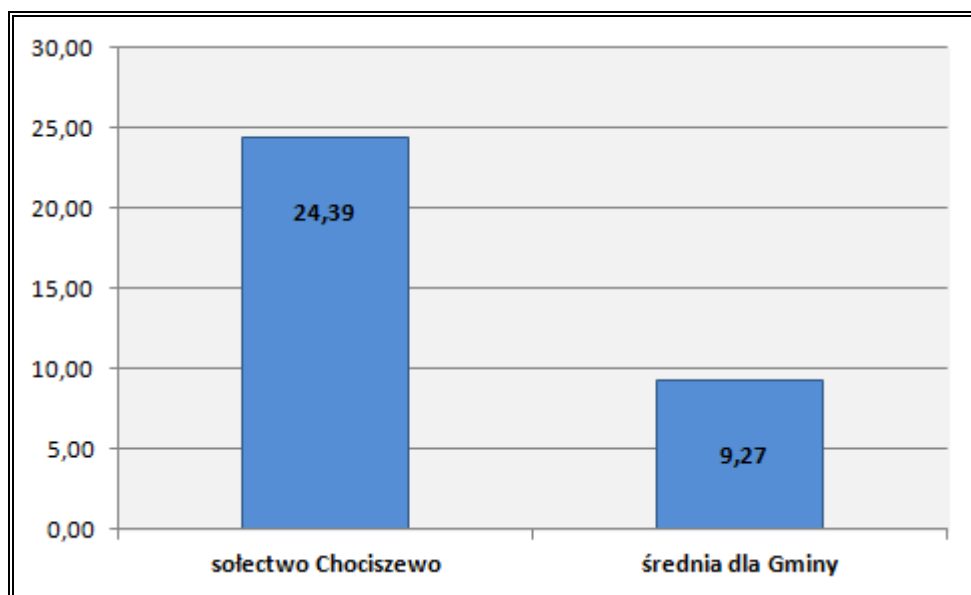
Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową, udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Chociszewo, był większy niż średnia wyznaczona dla Gminy, tak samo kształtował się wskaźnik popełnionych przestępstw kryminalnych. Ostatni wskaźnik ze sfery środowiskowej dotyczący udziału powierzchni leśnych przyjmuje wartości negatywne, gdy jest mniejszy niż średnia dla Gminy. Na poniższych wykresach została przedstawiona sytuacja na terenie sołectwa Chociszewo, w porównaniu ze średnią dla Gminy.

Wykres 13. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Chociszewo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

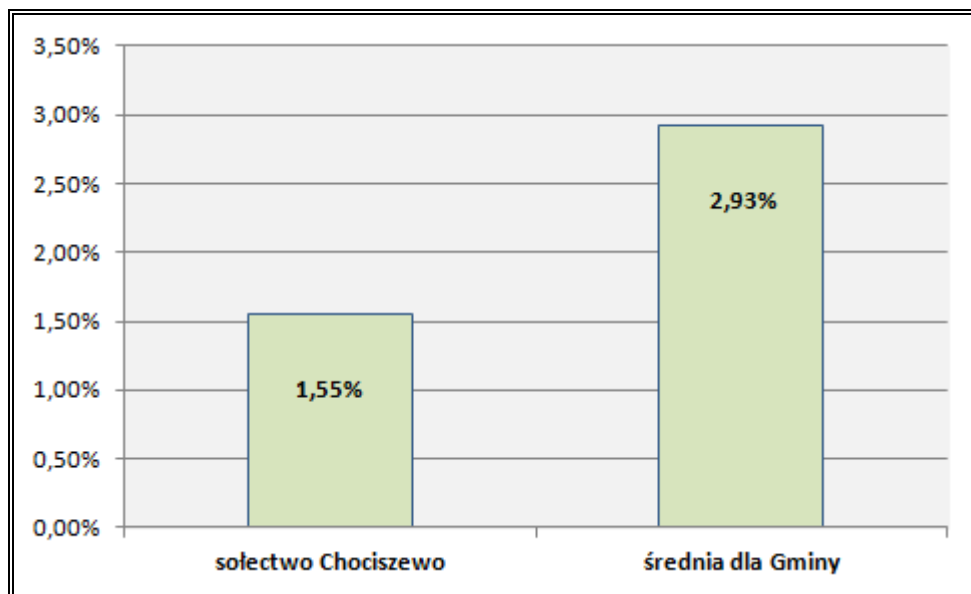
Wykres 14. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na terenie sołectwa Chociszewo na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Wykres 15. Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego sołectwa Chociszewo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

7. Wizja obszaru rewitalizacji po rewitalizacji

Wizja wyznaczonego obszaru rewitalizacji po rewitalizacji jest stanem, do którego dążyć będzie Gmina poprzez określone kierunki działań. Wizja obrazuje przyszły wizerunek Gminy, który zostanie osiągnięty dzięki realizacji wyznaczonych celów strategicznych.

GINA CZERWIŃSK NAD WISŁĄ
przeciwdziałająca wykluczeniu społecznemu mieszkańców, wspierająca
działalność lokalnych inicjatyw, uwzględniająca zasadę zrównoważonego
rozwoju, tworząca atrakcyjną przestrzeń do życia, poprzez rewitalizację obszaru
sołectw: Chociszewo i Czerwińsk nad Wisłą

W wyniku realizacji powyższej wizji poprawie ulegnie jakość życia nie tylko obszarów zdegradowanych, objętych rewitalizacją, ale również w wyniku efektu synergicznego, nastąpi wzrost stopy życiowej wszystkich mieszkańców Gminy. Wpłynie to pozytywnie na działania podejmowane przez społeczność i stanie się impulsem do rozwoju Gminy. Udział w organizowanych spotkaniach, imprezach kulturalnych i sportowych wpłynie na stworzenie i nawiązanie wspólnotowych relacji. Odnowa zdegradowanej przestrzeni przyczyni się do poprawy estetyki całego obszaru Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

8. Cele i kierunki działań rewitalizacyjnych

Przedstawione w tym rozdziale cele rewitalizacyjne i kierunki działań, są odpowiedzią na wcześniej zdiagnozowane problemy i potrzeby oraz zdefiniowaną wizję obszaru rewitalizacji po rewitalizacji. Ich zadaniem jest ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizowanym.

CEL NADRZĘDNY

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych objętych rewitalizacją ze stanu kryzysowego poprzez eliminację zjawisk wpływających na ich degradację

Rewitalizacja w sposób kompleksowy przyczyni się do naprawy sytuacji w Gminie Czerwińsk nad Wisłą w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej - szczególnie na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi. Cele szczegółowe *Programu* zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 23. Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
<p>Cel 1. Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p> <p>Cel 2. Wzrost aktywności społecznej.</p> <p>Cel 3. Zmniejszenie problemów związanych z patologiami społecznymi.</p> <p>Cel 4. Ograniczenie liczby bezrobotnych.</p>	<p>Cel 5. Zwiększenie zatrudnienia.</p> <p>Cel 6. Zwiększenie lokalnego potencjału gospodarczego Gminy.</p> <p>Cel 7. Rozwój przedsiębiorczości (usługi, handel, turystyka, produkty lokalne).</p>	<p>Cel 8. Poprawa jakości i stanu środowiska na terenie Gminy.</p> <p>Cel 9. Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców.</p>	<p>Cel 10. Doposażenie w niezbędną infrastrukturę społeczną i techniczną.</p> <p>Cel 11. Wzrost potencjału dziedzictwa kulturowego (turystycznego, sportowo-rekreacyjnego), poprzez konserwację przestrzeni publicznej i poprawę środowiska przyrodniczego.</p> <p>Cel 12. Funkcjonalne i estetyczne uporządkowanie rewitalizowanej przestrzeni.</p>	<p>Cel 13. Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz ich stanu technicznego.</p> <p>Cel 14. Modernizacja infrastruktury drogowej i około drogowej.</p>

Dla realizacji wyznaczonych przez Gminę Czerwińsk nad Wisłą celów niezbędne jest określenie kierunków działań, które wpłyną również na osiągnięcie wyznaczonej wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji. Ich wdrożenie przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji obszaru rewitalizowanego oraz stworzy warunki do jego zrównoważonego rozwoju.

Planowane kierunki działań na obszarach rewitalizowanych:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców;
- kreowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców;
- wspieranie osób i rodzin ze środowisk dotkniętych problemami społecznymi (wykluczenie społeczne, alkoholizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc w rodzinie);
- aktywizacja i integracja osób oraz rodzin ze środowisk wykluczonych społecznie;
- przeciwdziałanie przestępczości kryminalnej;
- zwiększanie aktywności i inicjatyw społecznych;
- poprawa warunków infrastrukturalnych dla instytucji świadczących usługi społeczne;
- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej na cele społeczne;
- zagospodarowanie terenów zielonych;
- budowa i przebudowa dróg;
- modernizacja instytucji kultury;
- modernizacja energetyczna budynków;
- poprawa jakości powietrza;
- ochrona obiektów zabytkowych;
- wzmocnienie potencjału turystycznego.

Przyjęte do realizacji kierunki działań wynikają z określonego celu nadrzędnego **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** oraz jego celów szczegółowych. Ich realizacja wpłynie na osiągnięcie zdefiniowanej wizji obszaru rewitalizacji po rewitalizacji.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć założonych celów procesu rewitalizacji przedstawiono w oparciu o określone wskaźniki docelowe. Wartość poszczególnych wskaźników bazowych przyjmuje wartości zerowe, gdyż są one trudne do skwantyfikowania, co powoduje, że każda zmiana wartości bazowej wskaźnika stanowić będzie realizację celów **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**. Przy ocenie osiągniętych przez **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** założeń monitorowane będą dwa rodzaje wskaźników:

- **Wskaźnik produktu** – bezpośredni materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami;

- **Wskaźnik rezultatu** – bezpośredni efekt zrealizowanego programu lub projektu, który dostarczy informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku ich wdrożenia i otrzymania wsparcia u beneficjentów pomocy.

Tabela 24. Wskaźniki produktu i rezultatu dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa Źródło pozyskiwania informacji
Wskaźniki produktu			
1	Liczba zrealizowanych projektów społecznych	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
2	Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
3	Liczba obiektów poddanych remontowi lub termomodernizacji	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
4	Powierzchnia zrewitalizowanych przestrzeni publicznych [m ²]	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
5	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
6	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
7	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
8	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
9	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwińsku nad Wisłą
10	Liczba uczniów i młodzieży objętych wsparciem w programie	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
Wskaźniki rezultatu			
1	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	25,42	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwińsku nad Wisłą
2	Liczyby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	11,38	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
3	Liczba nowych miejsc pracy	0	Urząd Gminy Czerwińsk nad Wisłą
4	Liczba osób żyjących w ubóstwie na 100 mieszkańców	7,02	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwińsku nad Wisłą

Źródło: Opracowanie własne

Proces rewitalizacji Gminy Czerwińsk nad Wisłą jest postępowaniem kompleksowym, opartym na skoordynowanych działaniach oraz na szczegółowej diagnozie poszczególnych obszarów. Ważnym aspektem był udział przy jego tworzeniu mieszkańców i pozostałych interesariuszy, co pozwoliło na precyzyjne określenie celów rewitalizacji.

9. Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Realizacja **Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** oraz osiągnięcie założeń dokumentu będzie możliwe dzięki przeprowadzeniu szeregu projektów rewitalizacyjnych. Pozwolą one na wyprowadzenie obszaru rewitalizowanego ze stanu kryzysowego. Przewidziane do realizacji projekty opierają się w pierwszej kolejności na działaniach ze sfery społecznej, tzw. działaniach miękkich, ukierunkowanych głównie na aktywizację i integrację społeczno-zawodową mieszkańców zdegradowanych obszarów. Ich dopełnieniem będzie realizacja projektów infrastrukturalnych, czyli tzw. działań twardych, które wspomogą wykonanie działań miękkich i wpłyną na skuteczność ich działań. Inwestycje w infrastrukturę zaplanowane w dokumencie będą stanowiły narzędzie do zmian społeczno-gospodarczych na obszarach rewitalizowanych, a nie ich główny cel. Przyjęte podejście wpłynie w sposób kompleksowy na zapewnienie trwałych efektów prowadzonego procesu rewitalizacji oraz wpłynie na zrównoważony rozwój całej Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Poniżej przedstawiony został wykaz projektów zaplanowanych do realizacji w ramach **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**. Projekty te stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy. Wszystkie projekty rewitalizacyjne realizowane będą w całości na obszarze rewitalizacji i nie wykraczają poza jego granice.

PROJEKTY GŁÓWNE	
PROJEKT 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Organizacja zajęć rozwijających zdolności i zainteresowanie dzieci i młodzieży
Lokalizacja	Sołectwa: Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>Beneficjentem będą dzieci i młodzież z obszarów zdegradowanych – dzieci i młodzież. W chwili obecnej Gmina nie ma wystarczającej oferty zagospodarowania czasu wolnego dla najmłodszych mieszkańców.</p> <p>Planowana jest organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalnych, plastycznych, muzycznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekt ma na celu zagospodarowanie, urozmaicenie wolnego czasu dzieciom. W zależności od zapotrzebowania, przewidziane są spotkania z ciekawymi osobami, a także wyjazdy. Prowadzenie działań dla najmłodszych jest bardzo ważnym aspektem wpływającym na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach projektu planuje się również, zatrudnienie animatorów kultury.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój osobisty dzieci i młodzieży, • Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, • Wzrost integracji społecznej wśród dzieci i młodzieży, • Poprawa umiejętności funkcjonowania w środowisku lokalnym, • Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych tj. patologie społeczne, uzależnienia, przestępczość wśród młodzieży, • Podniesienie umiejętności interpersonalnych dzieci i młodzieży.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS): RPO, PO WER, Fundacja na rzecz rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”, środki własne gminy, organizacje pozarządowe, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (50 000,00 zł)
PROJEKT 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Integracja społeczna seniorów
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020

Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, biblioteka, organizacje pozarządowe
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>Beneficjentem będą mieszkańcy terenów zdegradowanych głównie znajdujący się w wieku poprodukcyjnym, których udział liczebność wśród mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą wciąż rośnie.</p> <p>W ramach projektu planowane są różnego rodzaju spotkania tematyczne i edukacyjne, mające na celu zagospodarowanie i urozmaicenie wolnego czasu seniorów. Obecnie, Gmina nie oferuje seniorom takich możliwości.</p> <p>W zależności od zapotrzebowania, przewidziane są: spotkania z ciekawymi osobami, spotkania z przedstawicielami życia społecznego, nauka obsługi komputera, wyjazdy turystyczne, zajęcia sportowe. Dodatkowo, zaplanowano wspólne zajęcia dla seniorów i młodszego pokolenia.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • włączenie osób starszych we wspólne działania z młodszym pokoleniem wpłynie na rozwój umiejętności społecznych i budowanie wzajemnego zrozumienia, • poprawa stanu zdrowia seniorów, • poprawa zadowolenia seniorów z miejsca, w którym żyją, • zagospodarowanie/uatrakcyjnienie wolnego czasu seniorów, • wzmocnienie więzi społecznych poprzez możliwość spotkań i integracji, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS): RPO, PO WER, Fundacja na rzecz rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”, środki własne gminy, organizacje pozarządowe, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (30 000,00 zł)
PROJEKT 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Integracja społeczności ze środowiskiem lokalnym
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą we współpracy z różnymi instytucjami, tj. policja, GOPS, biblioteki, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, itp.
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych dla rodzin borykających się z problemami społecznymi.</p> <p>W ramach projektu planowane są spotkania o różnorodnej tematyce, w celu rozwoju zainteresowań mieszkańców, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz organizacji wolnego czasu. Spotkania aktywizujące i wspierające dla osób z różnych grup wiekowych i grup społecznych, w tym również wykluczonych społecznie oraz spotkań edukacyjnych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Ponadto, w ramach projektu przewidziana jest terapia psychologiczna oraz organizacja grup samopomocowych, w celu poprawy sytuacji w rodzinach najbardziej narażonych na czynniki patologiczne. Spotkania skierowane będą do osób</p>

	<p>w różnym przedziale wiekowym, z różnych grup społecznych i borykających się z różnymi problemami.</p> <p>W ramach projektu planuje się również:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację społecznego wolontariatu wspierającego zintegrowane działania mieszkańców; - organizację stałych imprez kulturalnych integrujących lokalną społeczność związanych z bogatą historią gminy; - rozwój kół zainteresowań oraz organizacji pozarządowych, w tym ich aktywne wsparcie; - prowadzenie aktywnej kampanii społecznej przeciwko uzależnieniom, spotkania z terapeutami oraz psychologami; - odbudowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych, w tym ich realizacja.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, tj. patologie społeczne, uzależnienia, przestępczość, • wzrost mobilności zawodowej mieszkańców, • zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców Gminy, • wzrost przedsiębiorczości i integracji społecznej, • poprawa umiejętności funkcjonowania mieszkańców w środowisku lokalnym, • rozwój osobisty mieszkańców Gminy, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS): RPO, Po WER, Fundacja na rzecz rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”, środki własne gminy, partnerzy, organizacje pozarządowe, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (150 000,00 zł)
PROJEKT 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie, poprzez organizacja szkoleń i kursów. Uczestnicy projektu będą brali również udział w zajęciach z zakresu rozwoju kompetencji społecznych. Jego realizacja wpłynie na zdobycie odpowiednich umiejętności oraz będzie miała na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych tj. patologie społeczne, uzależnienia, przestępczość; • rozwój osobisty mieszkańców Gminy; • nabycie nowych kwalifikacji zawodowych

	<ul style="list-style-type: none"> wzrost liczby osób, które podjęły pracę zawodową, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS): RPO, PO WER, Fundacja na rzecz rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”, środki własne gminy, organizacje pozarządowe, GOPS, partnerzy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (35 000,00 zł)
PROJEKT 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Zbudowanie partnerstwa i integracja społeczno-gospodarcza mieszkańców wokół zanikłych tradycji flisackich
Lokalizacja	Sołectwo: Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	Czerwińsk nad Wisłą położony jest wzdłuż rzeki Wisły. Powyższy projekt, obejmuje działania rozwijania tradycji flisackich i integrację społeczno-gospodarczą wokół nich. Projekt ma na celu organizację różnych spotkań i imprez tradycyjnych, m.in. organizacja Królewskiego Festiwalu Flisackiego.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> - integracja mieszkańców, - odbudowa tradycji flisackich, - rozwój turystyki, - promocja Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS), Fundacja na rzecz rozwoju Wsi „Polska Wieś 2000”, środki własne gminy, organizacje pozarządowe, partnerzy, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (60 000,00 zł)
PROJEKT 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez montaż monitoringu wizyjnego w newralgicznych punktach Gminy. Projekt ten jest ważnym elementem prewencyjnym. Lokalizacja kamer w newralgicznych punktach Gminy, pozwala na całodobową obserwację i kontrolę niebezpiecznych miejsc. Umożliwia także, pogotowiu ratunkowego, Policji, Straży

	Pożarnej na podjęcie szybkiej i sprawnej interwencji. Projekt polega na zakupie i zainstalowaniu monitoringu w miejscach publicznych, które będą miały wpływ na poprawę bezpieczeństwa publicznego osób, mienia. Jest on niezbędny, gdyż na terenie przedmiotowych sołectw występuje duże nagromadzenie negatywnych zjawisk społecznych.
Prognozowane rezultaty	- wzrost bezpieczeństwa mieszkańców, - spadek przestępczości na terenie Gminy, - ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, tj. patologie społeczne, uzależnienia.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS, EFRR): środki własne gminy (50 000,00 zł)
PROJEKT 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców w sektorze handlu, usług oraz turystyki
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano: <ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie umiejętności i wiedzy w zakresie aktywności zawodowej handlu, usług oraz turystyki, - organizacja imprez, pokazów z zakresu handlu, usług i turystyki, - wspieranie rozwoju firm i działalności gospodarczej, - wsparcie merytoryczne dla osób zakładających działalność gospodarczą, - szkolenia dla młodych przedsiębiorców, - wspieranie rozwoju turystyki, agroturystyki, ekoturystyki i rekreacji w regionie.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób, które podjęły pracę zawodową, • spadek bezrobocia, • rozwój turystyki, • wzrost liczby przedsiębiorców, • wzrost dochodów mieszkańców, • ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych, tj. patologie społeczne, uzależnienia, przestępczość, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu; rozwój gospodarczy Gminy, • poprawa stanu środowiska.

Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFS, EFRR): RPO, PO WER, środki własne gminy, partnerzy, partnerstwo publiczno-prywatne, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (50 000,00 zł)
PROJEKTY GŁÓWNE - INFRASTRUKTURALNE	
PROJEKT 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Stworzenie rekreacyjnego szlaku rowerowego
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy lokalni, organizacje turystyczne
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano budowę, oznakowanie, utwardzenie szlaku rowerowego po drogach gminnych biegnących wzdłuż Wisły w stronę miejscowości Wychódź. Ścieżka będzie ogólnodostępna dla wszystkich mieszkańców oraz turystów. Szlak rowerowy zbudowany będzie do miejscowości Wychódź, jednakże w kolejnych latach planuje się jego rozbudowę. Ma on prowadzić wzdłuż rzeki Wisły.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy poprzez ograniczenie zjawiska niskiej emisji, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • poprawa jakości życia mieszkańców, • rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Gminy, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców Gminy, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego nad terenem nadwiślańskim
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, LGD, organizacje turystyczne i pozarządowe, partnerzy lokalni (50 000,00 zł)
PROJEKT 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Stworzenie ścieżki edukacyjnej na terenie tzw. klasztoru
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, parafia, organizacje pozarządowe
Syntetyczny opis planowanych	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano opracowanie koncepcji ścieżki edukacyjnej na terenie tzw.

do podjęcia działań i zadań	klasztorku w Gminie Czerwińsk nad Wisłą oraz jej budowę. Zaplanowana trasa ścieżki, będzie pozwalać na poznanie historii tego miejsca, zabytków przyrody i architektury. W ramach projektu zaplanowano ustawienie tablic informacyjnych i elementów małej architektury.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Gminy, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na terenie Gminy, • poprawa dostępności do edukacji i kultury.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, Parafia, organizacje pozarządowe, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (60 000,00 zł)
PROJEKT 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą, Chociszewo
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano rozbudowę bazy sportowo – rekreacyjnej. Projekt ten dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – budowy siłowni na świeżym powietrzu, która wpłynie na stworzenie infrastruktury rekreacyjnej o elementy z których będą mogli korzystać starsze dzieci, młodzież i dorośli, – placów zabaw dla najmłodszych. <p>Projektowana infrastruktura stanowi atrakcję dla dorosłych i dzieci, wpłynie na aktywne spędzie mieszkańców i poprawi ich kondycję fizyczną.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Gminy, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • promocja Gminy jako miejsca nowoczesnego do wypoczynku, • poprawa zdrowia mieszkańców oraz ich kondycji fizycznej,

	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępności do infrastruktury rekreacyjnej na terenie Gminy, promowanie zdrowego stylu życia na świeżym powietrzu wśród mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, partnerstwo publiczno-prywatne (100 000,00 zł)
PROJEKT 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Przebudowa i modernizacja budynku Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwińsku nad Wisłą na cele kulturalne
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano przebudowę i modernizację budynku Biblioteki Gminnej polegającą m. in. na: przeprowadzeniu remontów i robót termoizolacyjnych oraz zakupie wyposażenia.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie nowoczesnego miejsca spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Gminy, lepszy wizerunek Biblioteki Publicznej jako placówki przyjaznej użytkownikowi, postrzeganie Biblioteki jako placówki zapewniającej użytkownikowi udział w wielu formach spotkań z kulturą w dogodnych warunkach, stworzenie miejsca spotkań o charakterze kulturalnym dla mieszkańców Gminy, zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, promocja Gminy jako miejsca nowoczesnego i dbającego o dziedzictwo kulturowe.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (500 000,00 zł)
PROJEKT 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie zabytkowego nabrzeża w Czerwińsku nad Wisłą
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano zagospodarowanie nabrzeża w Czerwińsku nad Wisłą. Projekt ma przyczynić się do stworzenia miejsca atrakcyjnego pod względem wypoczynku, rekreacji i zamieszkania.

	W ramach projektu przewidziano działania związane z uporządkowaniem i wzmocnieniem obszarów wzdłuż linii brzegowej Wisły.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Gminy, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców i turystów, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR); RPO, środki własne gminy, środki Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, partnerstwo publiczno-prywatne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (500 000,00 zł)
PROJEKT 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój infrastruktury turystycznej
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy, organizacje turystyczne
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>Planowane działania w ramach projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oznakowanie atrakcji turystycznych oraz istniejącej infrastruktury turystycznej, – Organizacja centrum informacji turystycznej, – Budowa automatycznej toalety publicznej w celu obsługi ruchu turystycznego, – Utworzenie nowych szlaków turystycznych wraz z ich oznakowaniem oraz infrastrukturą towarzyszącą, – Inwestycje w infrastrukturę turystyczną, – Budowa strony internetowej promującej Gminę oraz istniejące zabytki, – Rewitalizacja atrakcji turystycznych Gminy, w szczególności tych posiadających ogromne wartości historyczne.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • promocja Gminy, • rozbudowa infrastruktury turystycznej,

	<ul style="list-style-type: none"> • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców i turystów, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, środki LGD, organizacje turystyczne i pozarządowe (150 000,00 zł)
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE	
PROJEKT 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i okołokomunikacyjnej
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą, Chociszewo
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>W ramach przedmiotowego projektu planowana jest modernizacja infrastruktury drogowej. Pod uwagę brane są szlaki komunikacyjne prowadzące do budynków użyteczności publicznej, głównie świetlic wiejskich, w których zaplanowano organizację różnego rodzaju zajęć/kursów.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju obszarów rewitalizowanych i wspomogą ich wyprowadzenie ze stanu kryzysowego.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost bezpieczeństwa użytkowników dróg, • poprawa dostępności komunikacyjnej do wybranych obiektów na terenie Gminy, • poprawa jakości środowiska przyrodniczego, zwłaszcza powietrza atmosferycznego w wyniku ograniczenia emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych powodowanych przez transport, • poprawa estetyki Gminy, • wzrost mobilności mieszkańców Gminy, • zmniejszenie ryzyka wystąpienia ubytków na modernizowanych drogach, • poprawa komfortu jazdy, • poprawa płynności ruchu pojazdów i skrócenie czasu podróży na terenie Gminy, • poprawa układu komunikacyjnego na terenie Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, PROW (600 000,00 zł)

PROJEKT 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Przystosowanie terenu ogródków klasztornych na miejsce spotkań i rekreacji dla mieszkańców
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, parafia, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano działania mające na celu przystosowania terenu ogródków klasztornych na miejsce spotkań poprzez m.in. uporządkowanie przestrzeni i wyposażenie w odpowiednią infrastrukturę.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego znajdującego się na terenie Gminy, • zapobieganiu wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy poprzez organizację spotkań na terenie ogródków klasztornych.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, Parafia, organizacje pozarządowe, partnerzy (200 000,00 zł)
PROJEKT 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja tarasu widokowego i pomieszczenia znajdującego się pod nim (restauracja „U Opata Kuli”)
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, Parafia, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano modernizację tarasu widokowego i pomieszczenia restauracji „U Opata Kuli” polegającą na: przeprowadzeniu remontów i robót termoizolacyjnych oraz zakupie wyposażenia.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców i turystów, • promocja Gminy i wzrost jej walorów turystycznych, • ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy, • stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców Gminy,

	<ul style="list-style-type: none"> zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy (200 000,00 zł)
PROJEKT 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie terenów zielonych
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą, Chociszewo
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano działania mające na celu zagospodarowanie terenów zielonych takie jak: sadzenie i pielęgnacja drzew i krzewów, sianie trawników. Wyposażenie parków i zieleńców w infrastrukturę parkową taką jak ławki, kosze na śmieci czy oświetlenie.</p> <p>Projekt obejmuje również poprawę estetyki miejscowości poprzez inwestycje w małą architekturę oraz ukwiecenie miejsc użyteczności publicznej.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy poprzez ograniczenie zjawiska niskiej emisji, zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Gminy, uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu dla mieszkańców, promocja Gminy i wzrost jej walorów przyrodniczych, ochrona lokalnego dziedzictwa przyrodniczego na terenie Gminy, stworzenie nowoczesnego miejsca spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, partnerstwo publiczno-prywatne (150 000,00 zł)
PROJEKT 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizację świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem garażowym OSP Czerwińsk nad Wisłą
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Czerwińsk nad Wisłą

Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano modernizację obiektu świetlicy wiejskiej wraz z zapleczem garażowym OSP polegającą na: przeprowadzeniu remontów i robót termoizolacyjnych, zakupie wyposażenia, zagospodarowaniu terenu wokół świetlicy. Ponadto, planuje się również remont oraz adaptacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej na cele muzealno–animacyjne.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • lepszy wizerunek świetlicy wiejskiej jako placówki przyjaznej użytkownikowi, • postrzeganie świetlicy jako placówki zapewniającej użytkownikowi udział w wielu formach spotkań w dogodnych warunkach, • stworzenie miejsca spotkań o charakterze kulturalnym dla mieszkańców Gminy, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • promocja Gminy jako miejsca nowoczesnego, • rozwój kulturalno-społeczny, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, partnerstwo publiczno-privatne, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (600 000,00 zł)
PROJEKT 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą, Chociszewo
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>W celu kompleksowego wdrożenia projektów związanych z aktywizacją społeczną oraz zapobieganiem i minimalizacją wykluczenia społecznego, niezbędne jest odpowiednie dostosowanie miejsc spotkań dla mieszkańców.</p> <p>W ramach przedmiotowego projektu planuje się przeprowadzenie modernizacji i termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, głównie świetlic wiejskich, znajdujących się na terenie rewitalizowanych sołectw. Miejsca te będą pełnić funkcje kulturalne oraz edukacyjne.</p> <p>Adaptacja budynków będzie obejmowała ich modernizację (w tym termomodernizację) oraz doposażenie w odpowiedni sprzęt np. edukacyjny, informatyczny, audio-wizualny. Modernizacja budynków zapewni komfortowe warunki użytkowania obiektów, co niewątpliwie zachęci mieszkańców do uczestnictwa w organizowanych zajęciach.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie skali negatywnych zjawisk społecznych poprzez uczestnictwo mieszkańców w organizowanych zajęciach, • ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów zdegradowanych,

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, • poprawa jakości środowiska przyrodniczego, głównie powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, • poprawa funkcjonalności modernizowanych budynków, • poprawa estetyki Gminy, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, partnerstwo publiczno-prywatne (300 000,00 zł)
PROJEKT 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Poprawa estetyki zabytkowego układu urbanistycznego Czerwińska nad Wisłą
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	Przedsięwzięcie ma na celu ochronę zabytkowego układu urbanistycznego na terenie Czerwińska nad Wisłą, stworzenie warunków do upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • promocja Gminy jako miejsca nowoczesnego i wzrost jej walorów zabytkowych, • ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego, • rozwój turystyki na terenie Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, partnerzy (300 000,00 zł)
PROJEKT 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Czerwińsku nad Wisłą
Lokalizacja	Gmina Czerwińsk nad Wisłą - sołectwo Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych	W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia zaplanowano modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Czerwińska nad

do podjęcia działań i zadań	Wisłą. Projekt zakłada wymianę wyeksploatowanych linii zasilających, słupów oświetleniowych oraz opraw oświetlenia ulicznego na nowoczesne energooszczędne urządzenia oświetleniowe, które spełniają obowiązujące parametry oświetleniowe wraz z nowoczesnym systemem sterowania oświetleniem ulicznym.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • promocja Gminy jako miejsca nowoczesnego, • zmniejszenie kosztów utrzymania oświetlenia ulicznego i opłat za energię, • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy poruszających się w porach nocnych.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR): RPO, środki własne gminy, partnerzy, (500 000,00 zł)
PROJEKT 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Rozbudowa i modernizacja sieci przesyłowych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej, – budowa sieci gazowej w Gminie Czerwińsk nad Wisłą.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy, • zwiększenie estetyki przestrzeni publicznej, • rozbudowa infrastruktury technicznej Gminy, • poprawa jakości życia mieszkańców.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, partnerzy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (POiIŚ) (600 000,00 zł)
PROJEKT 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Promowanie flory i fauny obszaru Natura 2000
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, organizacje pozarządowe

Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>Projekt ten zakłada w swoich działaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promocje ochrony siedlisk przyrodniczych oraz związanych z nimi gatunków flory i fauny, – organizowanie imprez promujących obszary Natura 2000, – przeprowadzenie warsztatów terenowych, – stworzenie broszur i materiałów informacyjnych.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy; • promocja Gminy; • poprawa jakości obszarów Natura 2000;
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), EFS, środki własne gminy (15 000,00 ZŁ)
PROJEKT 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont elewacji budynków drewnianych (murowanych) oraz pokryć dachowych w Czerwińsku nad Wisłą przy partnerstwie publiczno-prywatnym
Lokalizacja	Sołectwa: Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, partnerzy prywatni, organizacje pozarządowe
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	<p>W projekcie zaplanowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> – remont elewacji w domach drewnianych (murowanych), – remont pokryć dachowych. <p>Remont zaplanowano w budynkach, które są w złym stanie technicznym, zagrażają zdrowiu mieszkańców. Wpływają na ich asymilację i wykluczenie społeczne.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości środowiska przyrodniczego, głównie powietrza atmosferycznego, • poprawa funkcjonalności modernizowanych budynków, • poprawa estetyki Gminy, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, partnerzy prywatni (500,000,00 ZŁ)
PROJEKT 12	

Nazwa przedsięwzięcia	Remont zniszczonych zabytków
Lokalizacja	Sołectwa: Chociszewo, Czerwińsk nad Wisłą
Przewidywany termin realizacji	2016-2020
Podmioty realizujące	Gmina Czerwińsk nad Wisłą, parafie, organizacje, partnerzy
Syntetyczny opis planowanych do podjęcia działań i zadań	W ramach projektu zaplanowano renowację i odnowę zniszczonych zabytków kulturowych, znajdujących się na terenie rewitalizowanych sołectw.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona lokalnego dziedzictwa kulturowego Gminy, • poprawa estetyki Gminy, • poprawa jakości życia mieszkańców, • promocja Gminy.
Źródła finansowania i szacowane ramy finansowe	Dotacje z funduszy strukturalnych UE (EFRR), środki własne gminy, środki mkiidn, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (300 000,00 ZŁ)

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym Programem Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą łączy ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne. W związku z tym, w sposób kompleksowy przyczynia się do rozwiązania istniejących problemów na wyznaczonym terenie zdegradowanym. Powyższe sfery są wzajemnie ze sobą powiązane i uzupełniają się. Program jest nastawiony na realizację głównie projektów „miękkich”, jednakże dla dopełnienia części z tych działań planuje się przeprowadzenie również projektów „twardych”.

Komplementarność przestrzenna, problemowa, proceduralno-instytucjonalna, międzyokresowa oraz źródeł finansowania, pozwoli na efektywne oddziaływanie na wyznaczone obszary kryzysowe oraz poprzez efekt synergiczny wpłynie także na rozwój i poprawę warunków życiowych całej Gminy.

Dla rewitalizowanego obszaru wyznaczono projekty główne i projekty uzupełniające. Priorytetem dla Gminy jest realizacja projektów głównych, które w największym stopniu i w najlepszy sposób, przyczyniają się do poprawy sytuacji występującej na danym obszarze.

Powyższe projekty uzupełniane będą również dodatkowymi projektami, które realizowane będą poza granicami obszaru rewitalizowanego, jednakże są wzajemnie powiązane i w pewnym stopniu oddziałują na ten obszar, a także realizują cele wyznaczone w **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

W **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** uwzględnione zostały projekty, które realizowane są poza granicami obszaru rewitalizacji, ale mogą wywierać na niego wpływ. Wynikają one z występującego tzw. efektu synergii pomiędzy poszczególnymi działaniami.

Komplementarność przestrzenna opierać się będzie na:

- wzajemnym dopełnianiu się działań w przestrzeni Gminy (wpływ rewitalizacji na studia i plany miejscowe);
- zapobieganiu przenoszeniu problemów na inne tereny;
- ciągłej analizie następstw podejmowanych decyzji dla polityki przestrzennej Gminy.

Planowane do realizacji projekty na terenie Gminy, które będą realizowane poza granicami obszaru rewitalizowanego, ale będą miały na niego pośredni lub bezpośredni wpływ to m.in.:

budowa i remont dróg gminnych, ścieżek rowerowych, remont i wyposażenie świetlic wiejskich.

Projektami finansowanymi ze środków RPO WM, środków LGD i innych, które zostały zaplanowane do realizacji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w najbliższych latach są również:

- Utworzenie klubu sportowego z minimum 4 sekcjami: a) piłka nożna, b) żeglarstwo tradycyjne (wiślane) w tym szkoła żeglarstwa, c) kajakarstwo i wioślarstwo, d) wędkarstwo sportowe (organizowanie zawodów sportowych);
- Utworzenie szkoły żeglarstwa tradycyjnego (wiślanego) – instruktorami będą seniorzy z Czerwińska posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe;
- Darmowa strefa WiFi w Czerwińsku;
- Bractwo rycerskie – utworzenie bractwa przy wsparciu mieszkańców oraz nauczycieli historii;
- Organizacja imprezy pt. „Most do Zwycięstwa” – inscenizacja przeprawy wojsk, wioska średniowieczna, ginące zawody;
- Tworzenie oraz promowanie produktów regionalnych, utworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego;
- Odtworzenie zaginionych zawodów: szkutnictwo, odtworzenie flisaków, stolarstwo i snycerstwo, kowalstwo (uruchomienie tradycyjnej kuźni), garncarstwo (uruchomienie zakładu ceramiki), bartnictwo (hodowla pszczół), piwowarstwo, Stara olejarnia, itp.;
- Uruchomienie strony internetowej dla potencjalnych turystów promującej walory turystyczne Czerwińska i okolic
- Modernizacja bulwarów, utworzenie portu dla łodzi drewnianych z wykorzystaniem (pomostów pływających).

Budowa i remont dróg gminnych realizowana będzie w ramach działania 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich typ Budowa lub modernizacja dróg lokalnych objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zostaną wybudowane i zmodernizowane 7 km nowych odcinków dróg asfaltowych w Gminie. Łączna wartość kosztorysowa dróg przeznaczonych do asfaltowania to prawie 3 800 000 zł. przy kwocie dofinansowania 63,63 % czyli ponad 2 400 000 zł. Inwestycje pt. „Przebudowa drogi gminnej w Wólce Przybójeckiej - etap III” długość odcinka 1,021 km. planuje się realizować jeszcze w roku 2016 natomiast realizację pozostałych 4 odcinków, czyli: „Przebudowa drogi gminnej Wychódzc – Wilkówiec” - 1,850 km. „Przebudowa drogi gminnej Nowe Przybojowo - Kuchary-Skotniki” –1,820 km. „Przebudowa drogi gminnej Roguszyn – Stare Przybojowo –

Goworowo” – 1,250 km. „Przebudowa drogi gminnej Sielec – Czerwińsk nad Wisłą” – długość odcinka 1,397 km planujemy w latach 2017 - 2018.

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Inwestycje te wpłyną na polepszenie stanu nawierzchni dróg na terenie Gminy oraz polepszenie dostępności komunikacyjnej do wybranych miejscowości, a także zapewnią wzrost bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy. Ponadto wpłyną na nowe miejsca pracy i zorganizowanie rynku zbytu.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

W **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** zaplanowano realizację projektów dopełniających się wzajemnie tematycznie, co spowoduje, że w sposób kompleksowy zostaną rozwiązane przyczyny kryzysu występujące na danym obszarze. Działania w zakresie rewitalizacji, powiązane są również ze strategicznymi decyzjami Gminy.

Komplementarność problemowa opierać się będzie na:

- wzajemnym dopełnianiu się działań sektorowych (dopełnienie programów, inwestycji służącym celom społecznym);
- parametryzacji pożądanego stanu, do którego osiągnięcia prowadzi realizacja programu (wskaźniki rezultatu);
- ocenie spójności działań z efektami analiz na obszarze województwa (monitorowanie i ocena wpływu rewitalizacji na wskaźniki regionalne).

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Struktura i system zarządzania **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, pozwala na efektywne współdziałanie ze sobą różnych instytucji, co wpływa na skuteczniejsze rozwiązanie występujących na tym terenie negatywnych zjawisk i zagrożeń.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opierać się będzie na:

- efektywnym systemie zarządzania rewitalizacją (w oparciu o system terytorialny);
- spójności działań proceduralnych (monitorowanie, czy proceduralność działań nie wpływa na ich skuteczność);
- wypracowaniu trwałych standardów.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą, w części swoich działań jest uzupełnieniem przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności 2007-2014. W związku z tym, nawiązuje do zachowania ciągłości programowej. Doświadczenie z poprzedniego okresu

finansowania wpłynęło na wsparcie planowanych projektów w ramach obecnej perspektywy finansowej.

Komplementarność międzyokresowa opierać się będzie na:

- analizie dotychczasowych działań Gminy, ocenie skuteczności osiągnięć, efektywności;
- wykorzystaniu wniosków z dotychczasowych działań ewaluacyjnych.

Komplementarnymi zrealizowanymi projektami są:

- *Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Czerwińsku nad Wisłą*. Projekt zrealizowany w ramach RPO WM 2007-2013. W ramach zadania wykonano: kompleksowe docieplenie ścian budynku, ocieplenie stropodachu, wymianę części stolarki okiennej, montaż kolektorów słonecznych do przygotowywania ciepłej wody. Koszt inwestycji - 154 577,79 zł
- *Rozbudowa i modernizacja Gminnego Zespołu Szkół w Czerwińsku nad Wisłą o halę sportową*. Projekt zrealizowany w ramach RPO WM 2007-2013 Priorytet VII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego Działanie 7.2. Infrastruktura służąca edukacji. W ramach nowo wybudowanej inwestycji zrealizowano:
  - część edukacyjną szkoły zawierającą dodatkowe sale lekcyjne,
  - część sportową tj. hali sportowej o wymiarach 24,4x44 m oraz siłownię i salę do gimnastyki korekcyjnej,
  - zespół towarzyszący zawierający zaplecze sanitarne, magazyny sprzętu, widownię na 120 osób.

Całkowita wartość projektu wynosiła 7 409 448,05 zł brutto. Kwota dofinansowania wynosiła 5 670 777,14 zł, co stanowiło 85% kosztów kwalifikowanych. Wkład własny pochodził ze środków własnych Wnioskodawcy i wynosił 1 000 725,38 zł.

- *Kompleksowe uzbrojenie terenu w miejscowości Nowe Przybojewo w celu stworzenia strefy aktywności gospodarczej*. Projekt zrealizowany w ramach RPO WM 2007-2013. W ramach projektu przewidziano: ogrodzenie placu targowiska, wykonanie wewnętrznej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej z podłączeniami dla TIR-ów, wykonanie oświetlenia, dróg wewnętrznych i drogi dojazdowej, stworzenie miejsc dla handlu drobnego i TIR-ów, zbudowanie pawilonów z przeznaczeniem dla osób ochraniających teren oraz urządzeń sanitarnych i kontenerów na odpady. Całkowita wartość projektu: 3 522 659,19 zł.

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegółową listę projektów komplementarnych, zrealizowanych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą zrealizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013.

Tabela 25. Projekty komplementarne zrealizowane w perspektywie finansowej 2007-2013

Lp.	Beneficjent	Program, priorytet, działanie, poddziałanie	Nr i data zawartej umowy (aneksu do umowy) o dofinansowanie	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (PLN)	Kwota dofinansowania (PLN)	Udział własny (PLN)
1.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwińsku nad Wisłą	POKL, VII, 7.1, 7.1.1	UDA-POKL.07.01.01.-14-070/08-00 20.10.2008	„TAK dla aktywnej integracji”	1)* 77980,99 2)* 124197,00	1)* 68939,99 2)* 111156,32	1)* 9041,00 2)* 13040,68
2.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 313, 322, 323	00014-6922-UM0700003/09RW.II./AK/0219.4-3/09 26.03.2010	„Budowa chodnika w Chociszewie”	330970,13	199 894,00	131076,13
3.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	RPO WM, 3.1	RPMA.03.01.00-14-456/08-03 30.11.2010	„Przebudowa drogi gminnej Janikowo-Czerwińsk na odcinku od km 0+000 do km 3+550,08 w gminie Czerwińsk nad Wisłą powiat płoński”	874458,99	694 859,28	179599,71
4.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	RPO WM, 1.3	RPMA.01.03.00-14-001/09-01 06.05.2010	„Kompleksowe uzbrojenie terenu w miejscowości Nowe Przybojowo w celu stworzenia strefy aktywności gospodarczej	3522659,19	2 653 799,35	868 859,84
5.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	RPO WM, 7.2	RPMA.07.02.00-14-053/09-01 20.12.2010	„Rozbudowa i modernizacja Gminnego Zespołu Szkół w Czerwińsku nad Wisłą o halę sportową wraz z zespołem towarzyszącym”	7543587,58	5 666 661,47	1 876 921,11

Lp.	Beneficjent	Program, priorytet, działanie, poddziałanie	Nr i data zawartej umowy (aneksu do umowy) o dofinansowanie	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (PLN)	Kwota dofinansowania (PLN)	Udział własny (PLN)
6.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 321	00024-6921-UM0700114/09 RW.II./ES/0219.5-103/09 16.06.2011	„Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w Czerwińsku nad Wisłą w ul. Klasztornej, Kościuszki, Królowej Jadwigi, Świętokrzyskiej, Cmentarnej i Placu Batorego”	1680103,94	773818,00	906285,94
7.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00180-6930-UM0730217/10 RW.II./BW/0219.11-217/10 05.10.2011	„Budowa infrastruktury przestrzeni publicznej przy ul. Władysława Jagiełły w Czerwińsku nad Wisłą	492452,42	303 731,00	188721,42
8.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	RPO WM, 4.3	RPMA.04.03.00-14-071/10	„Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Czerwińsku nad Wisłą”	206 350,36	139 035,03	67315,33
9.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 313, 322, 323	00231-6922-UM0700428/10 RW.II./AR/0219.4-428/10 18.01.2012	„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Placu Batorego w Czerwińsku nad Wisłą	886693,24	423899,00	462794,24
10.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 321	00114-6921-UM0700158/11 16.11.2012	„Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w Raszewie Dworskim,„	968324,49	590441,00	377883,49
11.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 321	00013-6921-UM0700018/11 04.07.2011	„Przebudowa targowiska gminnego w Czerwińsku nad Wisłą”	656901,25	394951,00	261 950,25
12.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00050-6930-UM0730005/12 25.02.2013	„Odnowa wsi Raszewo Włościańskie poprzez budowę strażnicy OSP”	365321,44	119 178,00	246143,44

Lp.	Beneficjent	Program, priorytet, działanie, poddziałanie	Nr i data zawartej umowy (aneksu do umowy) o dofinansowanie	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (PLN)	Kwota dofinansowania (PLN)	Udział własny (PLN)
13.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00131-6930-UM0730176/13 24.04.2014	„Budowa ogólnodostępnego parkingu w Sielcu, gmina Czerwińsk nad Wisłą „	304090,55	100000,00	204090,55
14.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00314-6930-UM0740694/13 06-03-2014 r.	„Rozwój instrumentarium Orkiestry Dętej OSP Chociszewo,„	37146,00	24160,00	12986,00
15.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00313-6930-UM0740693/13 06-03-2014 r.	„Święto Truskawki 2014”	37332,02	24333,65	12 998,37
16.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00312-6930-UM0740692/13 06-03-2014 r.	„Wianki 2014”	61335,34	40257,76	21077,58
17.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 313, 322, 323	00024-6922-UM07/1129/14 27.11.2014	„Budowa boiska sportowego z elementami towarzyszącymi w Sielcu, gmina Czerwińsk nad Wisłą”	948585,86	500000,00	448585,86
18.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00279-6930-UM0740925/14 15.12.2014	„Ogólnodostępny plac zabaw dla dzieci w Chociszewie”	34335,45	22332,00	12003,45
19.	Gmina Czerwińsk nad Wisłą	PROW, 413	00151-6930-UM0730184/14 15.12.2014	„Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Raszewie Włościańskim”	177336,30	115340,00	61996,30

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z funduszy unijnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się będą na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia środków pochodzących z EFRR, EFS i FS. Ponadto projekty uzupełniane będą wkładem własnym – publicznym i prywatnym oraz innymi środkami zewnętrznymi. Dzięki zapewnieniu komplementarności z zakresu źródeł finansowania prowadzi do uzyskania korzystniejszych efektów dla obszarów podlegających rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania opierać się będzie na:

- uzupełnianiu i łączeniu form wsparcia (EFRR, EFS, FS, publicznych środków krajowych);
- tworzeniu warunków do włączenia środków prywatnych w finansowanie procesów rewitalizacji.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Jednym z istotnych aspektów prac nad *LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą* i planowania działań rewitalizacyjnych jest partycypacja społeczna. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji (art. 5), partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz pracach Komitetu Rewitalizacji (jeżeli został powołany). Polega ona na realizacji wśród interesariuszy następujących działań, tj.:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenia do spójności planowanych z nimi działań,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy (o zasadach, celach, istotnie prowadzenia rewitalizacji oraz jej przebiegu),
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowywaniu i realizacji Programów Rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Rewitalizacja jest procesem, który bezpośrednio skierowany jest do społeczeństwa lokalnego, gdyż w wyniku nasilenia na danym obszarze negatywnych zjawisk, część mieszkańców może być wykluczona z życia społecznego Gminy.

W związku z tym, zaplanowane działania rewitalizacyjne mają również na celu pobudzenie lokalnej społeczności oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców Gminy i pozostałych

interesariuszy w tworzeniu i realizacji PR, który uwzględnia w swoich założeniach istotne dla tych grup elementy. Współdziałanie jednostki samorządu terytorialnego z interesariuszami przy podejmowaniu istotnych decyzji jest niezwykle ważne dla efektywności wdrażanych założeń.

Podczas opracowywania **Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016-2020** przeprowadzono spotkania konsultacyjne z mieszkańcami oraz ankietyzację, aby zapewnić im aktywny udział w przygotowaniu dokumentu oraz poznać ich oczekiwania wobec procesu rewitalizacji. Propozycje i argumenty mieszkańców wysunięte podczas dyskusji oraz analiza uzupełnionych ankiet, były kluczowym aspektem branym pod uwagę podczas podejmowania decyzji o wyborze obszaru rewitalizacji oraz projektów rewitalizacyjnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą

Ponadto, pracownicy Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą publikowali ogłoszenia i komunikaty na stronie internetowej Gminy i tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy, dotyczące postępów prac nad przygotowaniem dokumentu.

Powyższa metoda partycypacji społecznej jest narzędziem popularnym, nieskomplikowanym i dążącym do bezpośredniego włączenia i zaangażowania całej społeczności lokalnej oraz pozostałych interesariuszy w proces rewitalizacji. Narzędzie to stanowi podstawę do przygotowania skutecznego *Programu Rewitalizacji*. Spotkania konsultacyjne pozwoliły na wyjaśnienie problematyki rewitalizacji, a przeprowadzona w następnym etapie dyskusja, dostarczyła konkretnych sugestii do określenia obszaru zdegradowanego. Wspólna analiza potencjalnych możliwości rozwojowych i zgłoszone propozycje projektowe przyczyniły się do efektywnej realizacji programu. Przeprowadzone konsultacje zapewniły:

- dostarczenie mieszkańcom pełnej wiedzy o charakterze planowanych działań;
- wzrost społecznej aktywności i zaangażowania mieszkańców w przygotowanie i realizację lokalnego programu rewitalizacji;
- rozpoznanie problemów i potrzeb mieszkańców;
- pozyskanie opinii i uwag mieszkańców na temat PR.

Konsultacje społeczne stanowią proces dialogu między interesariuszami, który pozwala na podjęcie przez gminę optymalnych decyzji w sprawach publicznych. Aktywne zaangażowanie interesariuszy oferuje możliwość ich identyfikacji z gminą i znalezienie rozwiązań projektowych zadowolających wszystkich uczestników. Partycypacja społeczna jest fundamentem działań rewitalizacyjnych na wszystkich jej etapach tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja.

PROCES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W RAMACH LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY CZERWIŃSK NAD WISŁĄ NA LATA 2016-2020

W ramach procesu partycypacji społecznej na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą odbyły się 2 spotkania konsultacyjne. Ich przebieg związany był głównie z:

- analizą stanu obecnego i problemów społeczno-gospodarczych Gminy;
- analizą zamierzeń rewitalizacyjnych określonych przez Gminę;
- dyskusją nad zadaniami i potrzebami interesariuszy w obrębie obszarów rewitalizacyjnych.

Tematem spotkań konsultacyjnych były problemy, potrzeby mieszkańców Gminy oraz pomysły dotyczące rozwoju zdegradowanych obszarów. Ponadto, przedstawiano informacje na temat procesu opracowywania Programu. W spotkaniach udział wzięli pracownicy Urzędu Gminy, mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele wspólnot itp. Informacje o konsultacjach zamieszczane były na stronie internetowej Gminy oraz w Urzędzie Gminy na tablicy ogłoszeń. Przeprowadzone konsultacje dały podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji i określenia jego priorytetowych działań oraz najbardziej oczekiwanych efektów.

Projekt **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** został poddany konsultacjom społecznym w celu zebrania uwag i opinii od mieszkańców Gminy, o których informacja umieszczona została również na stronie internetowej Gminy. Zgłoszone spostrzeżenia zostały uwzględnione w **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, a następnie została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu (dokument został zaopiniowany przez Wojewódzkiego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie).

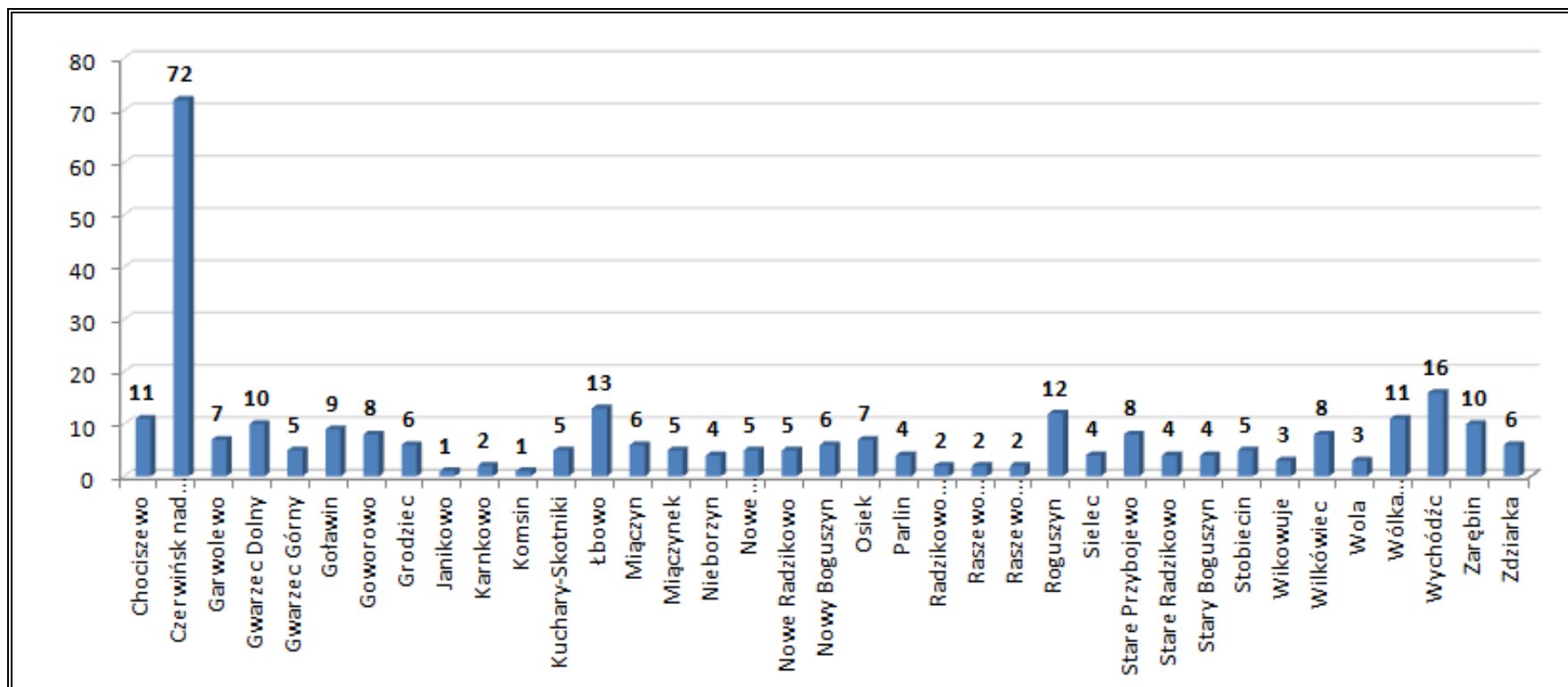
WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W trakcie prac nad opracowaniem **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z pytań zamkniętych i pytań otwartych.

Celem ankiety było zdiagnozowanie występujących na terenie Gminy problemów oraz wskazanie kierunków działań prowadzących do ich ograniczenia i niwelacji z punktu widzenia mieszkańców.

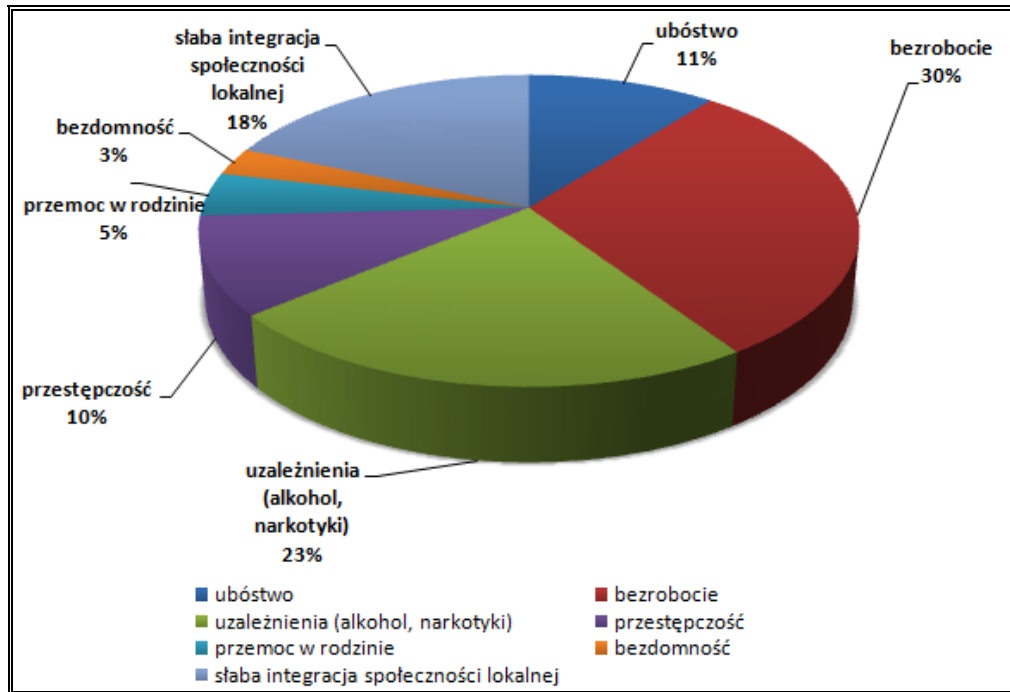
W badaniu ankietowym udział wzięło 150 mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą.

Pytanie 1. Które obszary Gminy według Pana charakteryzują się największą kumulacją problemów społeczno-gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i kulturowych ?

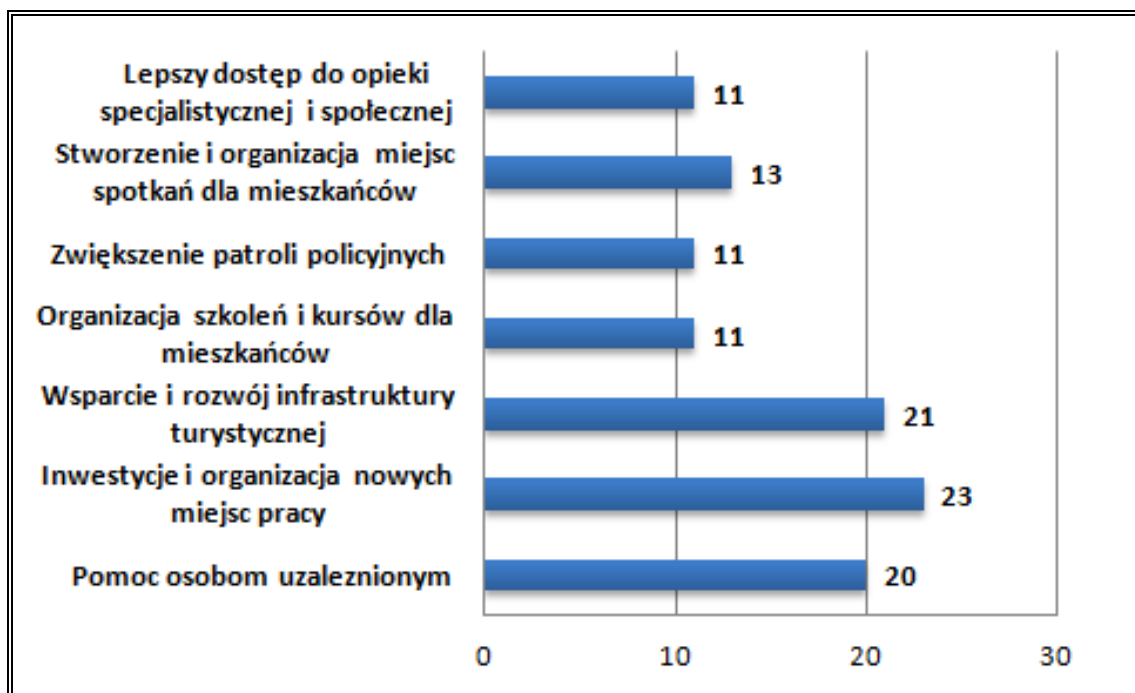
Pierwsze pytanie dotyczyło wskazania przez mieszkańców obszarów, które ich zdaniem charakteryzują się największą kumulacją problemów z różnych sfer. Odpowiedzią najczęściej wskazywana przez respondentów był obszar sołectwa Czerwińsk nad Wisłą. Mieszkańcy Gminy wskazali, że szczególnie w tym sołectwie występuje sytuacja kryzysowa, która wymaga podjęcia odpowiednich działań rewitalizacyjnych.

Pytanie 2a. Które z problemów sfery społeczno-gospodarczej uważa Pan/Pani za najpoważniejszy na wskazanym obszarze?

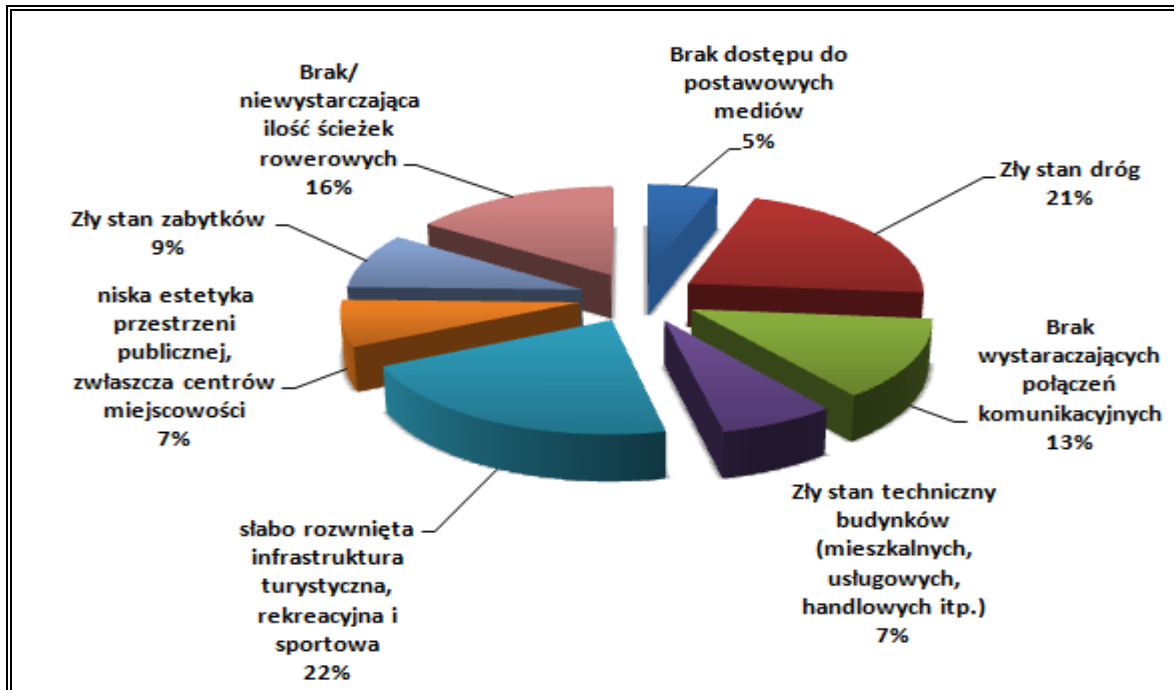
Wg badanych do najpoważniejszych problemów na terenie Gminy należy: bezrobocie oraz uzależnienie od używek, a także słaba integracja społeczności lokalnej. Są główne problemy, na które powinien zostać położony nacisk, przy realizacji **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**.

Pytanie 2b. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć problemy wskazane w Pytaniu 2a?

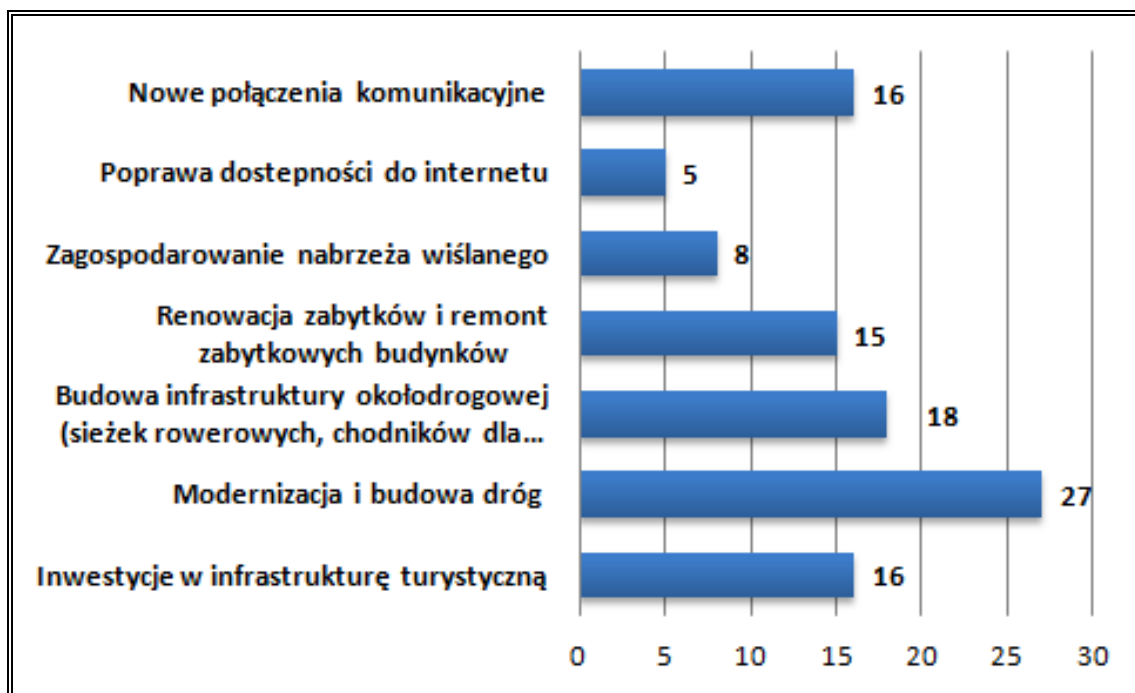
Wskazane kierunki działań ankietowanych do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą to w pierwszej kolejności: inwestycje i organizacja nowych miejsc pracy, wsparcie i rozwój infrastruktury turystycznej, pomoc osobom uzależnionym, stworzenie i organizacja miejsc spotkań dla mieszkańców Gminy, zwiększenie dostępu do opieki specjalistycznej i społecznej, zwiększenie liczby patroli policyjnych oraz organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców.

Pytanie 3a. Które z problemów sfery infrastrukturalno-technicznej uważa Pan/Pani za najistotniejszy na wskazanym powyżej obszarze?

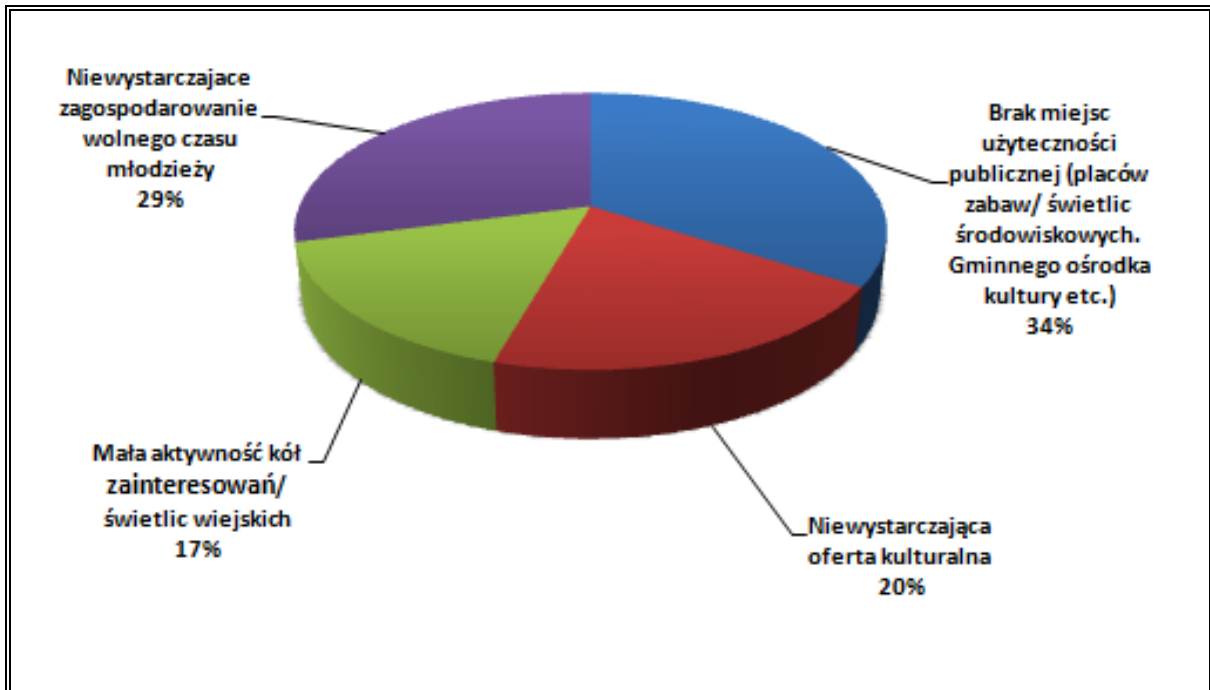
Ankietowani z zakresu sfery infrastrukturalno-technicznej najczęściej wskazywali na problem dotyczący słabo rozwiniętej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej oraz na zły stan dróg i brak wystarczającej ilości ścieżek rowerowych.

Pytanie 3b. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny zostać podjęte, aby zwalczyć problemy wskazane w Pytaniu 3a?

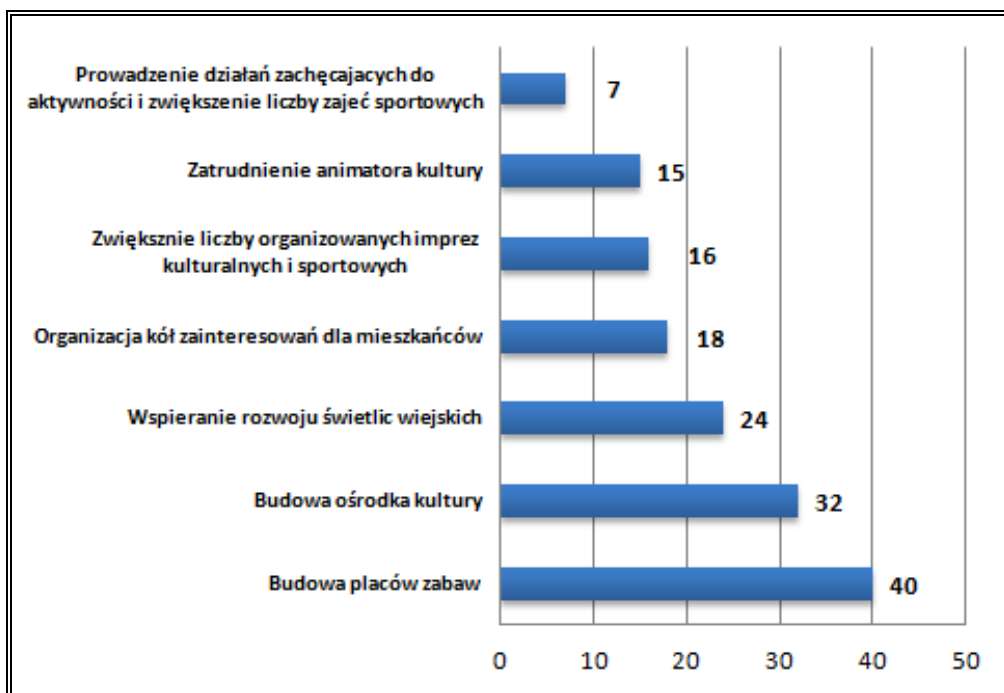
Najczęściej wskazywane kierunki działań przez respondentów służące poprawie zdiagnozowanych problemów ze sfery infrastrukturalno-technicznej to: modernizacja i budowa dróg, budowa infrastruktury około drogowej (ścieżek rowerowych, chodników dla pieszych), inwestycje w infrastrukturę turystyczną, nowe połączenia komunikacyjne, zagospodarowanie nabrzeża wiślanego oraz poprawa dostępności do Internetu.

Pytanie 4a. Które z problemów sfery kulturalnej uważa Pan/Pani za najistotniejsze na wskazanym powyżej obszarze?

Największym problemem występującym na terenie Gminy, który związany jest z dziedziną kulturalną to: niewystarczająca ilość miejsc użyteczności publicznej, gdzie prowadzone są zajęcia kulturalne oraz niewystarczające zagospodarowanie wolnego czasu młodzieży.

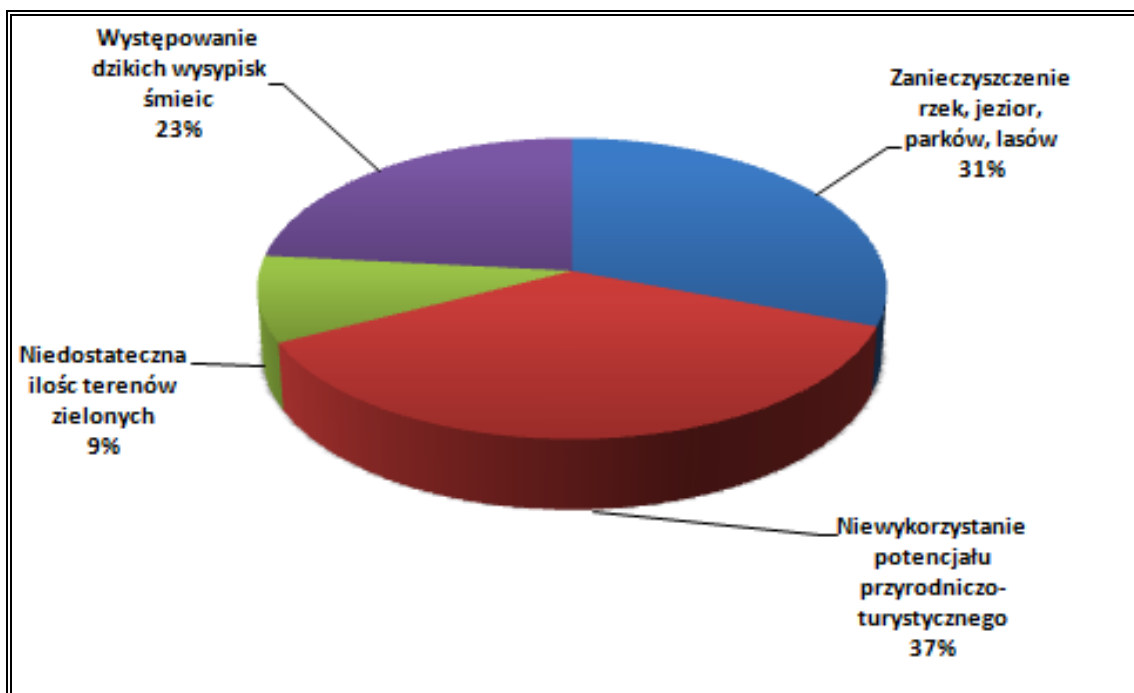
Pytanie 4b. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny pozostać podjęte, aby zwalczyć problemy wskazane w Pytaniu 4a?

Działania poprawiające jakość usług kulturalnych świadczonych na terenie Gminy wg respondentów to: budowa placów zabaw, budowa ośrodka kultury, wspieranie rozwoju świetlic wiejskich, zwiększenie liczby organizowanych imprez kulturalnych i sportowych na terenie Gminy, zatrudnienie animatora kultury i prowadzenia wszelkich działań, zachęcających do aktywności mieszkańców, np. poprzez zwiększenie liczby zajęć sportowych.

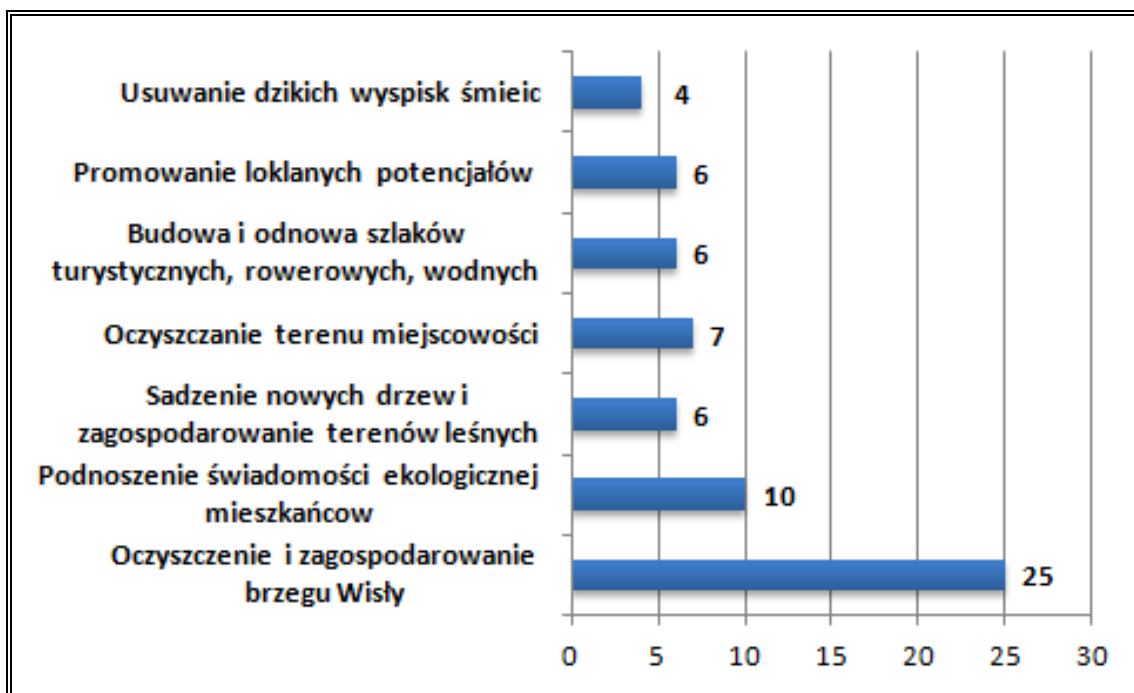

Pytanie 5a. Które z problemów sfery przyrodniczej uważa Pan/Pani za najistotniejszy na wskazanym powyżej obszarze?

Największym problemem występującym na terenie Gminy dotyczącym środowiska jest: niewykorzystanie istniejącego potencjału przyrodniczo-turystycznego oraz stan zanieczyszczenia rzek, jezior, parków i lasów.

Pytanie 5b. Jakie działania Pana/Pani zdaniem powinny pozostać podjęte, aby zwalczyć problemy wskazane w Pytaniu 5a?

Działania poprawiające stan środowiska na terenie Gminy wg ankietowanych to: oczyszczenie i zagospodarowanie brzegu rzeki Wisły, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, sadzenie nowych drzew, oczyszczenie terenu miejscowości, budowa i odnowa szlaków turystycznych, promowanie lokalnych potencjałów i usuwanie dzikich wysypisk śmieci.

12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Analiza sytuacji finansowej Gminy Czerwińsk nad Wisłą, przedstawia możliwości finansowe Gminy w celu finansowania lub współfinansowania określonych działań inwestycyjnych na obszarach objętych rewitalizacją. Pozostałymi źródłami finansowania, oprócz środków pochodzących z gminy mogą być:

- środki wspólnot budynków objętych **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą**,
- środki z budżetu państwa,
- fundusze strukturalne Unii Europejskiej (pozyskanie dotacji),
- zobowiązania finansowe (kredyty, pożyczki),
- partnerstwo publiczno-prywatne.

Podstawowym źródłem finansowania projektów zaplanowanych do zrealizowania w ramach **LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą** będzie Regionalny Program Operacyjny

Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Przede wszystkim planuje się wsparcie przedsięwzięć w ramach Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych. Celem szczegółowym tego działania jest ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

Przewidziane projekty wpłyną na przeciwdziałanie marginalizacji obszarów kryzysowych i zahamowaniu nasilających się na tych terenach negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych. W ramach Programu o dofinansowanie mogą się ubiegać następujące typy projektów:

- rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej,
- odnowa tkanki mieszkaniowej.

Realizacja projektów będzie możliwa, poprzez zapewnienie komplementarności i skoordynowania projektów z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach EFS i EFRR. W związku z tym, przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą przeprowadzone w ramach: Działania 3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu, Działania 4.2 Efektywność energetyczna, Działania 4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza, Działania 5.3 Dziedzictwo kultury, Działania 6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, Działania 9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej, Działania 9.3 Rozwój ekonomii społecznej. Działanie te nastawione będą w szczególności m.in. na integrację osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ukierunkowanie ich na aktywizację społeczno-zawodową, wsparcie rodzin ubogich i wielodzietnych, rodzin z osobami niepełnosprawnymi i samotnie wychowujących dzieci, pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją.

Tabela 26. Działania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 związane z rewitalizacją

Działanie	Cel szczegółowy	Typy projektów	Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektów wraz z poziomem dofinansowania
Działanie 3.1	Ulepszone warunki do rozwoju MŚP	<ul style="list-style-type: none"> – uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych; – wsparcie początkowej fazy rozwoju przedsiębiorstw; – wsparcie prowadzenia i rozwoju działalności przedsiębiorstw; – integrowanie usług istniejących IOB w celu tworzenia kompleksowej oferty – obejmującej rozwój produktu; dostęp do kapitału; specjalistyczne doradztwo dla MŚP; – uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. 	Poddziałanie 3.1.1: 11 579 348 EUR Poddziałanie 3.1.2.: 60 504 579 EUR Dofinansowanie: Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji.
Działanie 4.2	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym	<ul style="list-style-type: none"> – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej; – termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych; – wysokosprawna Kogeneracja. 	78 621 521 EUR Dofinansowanie: Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
Działanie 4.3	Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie „niskiej emisji”; – sieci ciepłownicze i chłodnicze; – rozwój zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej; – energooszczędne oświetlenia zewnętrzne (ulic, placów, dróg). 	Poddziałanie 4.3.1: 111 124 789 EUR Poddziałanie 4.3.2: 96 905 583 EUR Dofinansowanie: Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

Działanie	Cel szczegółowy	Typy projektów	Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektów wraz z poziomem dofinansowania
Działanie 5.3	Zwiększona dostępność oraz rozwój zasobów kulturowych regionu	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez ochronę obiektów zabytkowych; - poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez ich rozwój i efektywne wykorzystanie. 	<p>35 718 340 EUR</p> <p>Dofinansowanie:</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
Działania 6.1	Zwiększona jakość efektywnie świadczonych usług zdrowotnych o wysokim standardzie w priorytetowych obszarach	<ul style="list-style-type: none"> - inwestycje w ramach infrastruktury służącej diagnostyce i leczeniu schorzeń stanowiących główne przyczyny dezaktywacji zawodowej oraz przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym; - inwestycje w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu POZ. 	<p>55 684 051 EUR</p> <p>Dofinansowanie:</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
Działanie 9.1	Zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa	<ul style="list-style-type: none"> - integracja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową; - wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełno sprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci. 	<p>84 233 041 EUR</p> <p>Dofinansowanie:</p> <p>Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji.</p> <p>Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.</p>
Działanie 9.2	Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności usług środowiskowych oraz usług	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój dziennych form wsparcia, usług społecznych oraz programy de instytucjonalizacji usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji realizowane na rzecz osób niesamodzielnymi; - pomoc dla dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją obejmująca wsparcie systemu pieczy zastępczej mające na celu 	<p>Poddziałanie 9.2.1: 25 650 299 EUR</p> <p>Poddziałanie 9.2.2: 53 927 466 EUR</p> <p>Dofinansowanie:</p>

Działanie	Cel szczegółowy	Typy projektów	Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektów wraz z poziomem dofinansowania
	wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	wzmocnienie działań interwencyjnych na rzecz dzieci i młodzieży w celu zapobiegania pogłębianiu dysfunkcji i marginalizacji.	Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.
Działanie 9.3	Zwiększenie zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej i zakresu realizowanych przez nie działań	<ul style="list-style-type: none"> – tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; – świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej; – koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej. 	8 564 255 EUR Dofinansowanie: Projekty nie objęte pomocą publiczną w ramach EFRR 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z właściwym schematem udzielania pomocy publicznej.

Źródło: Szczegółowy Opis Osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Zaplanowane projekty będą mogły być również finansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 czy Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

13. System zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) jest dokumentem złożonym, wieloletnim, który wyznacza cele i określa kierunki działań w różnych sferach. W związku z tym, realizacja jego założeń odbywa się poprzez zintegrowany system wdrażania, zmierzający do ich skutecznej realizacji. System wdrażania Programu Rewitalizacji opiera się na wzajemnym współdziałaniu różnych podmiotów. Zapewniana również spójność procedur, co za tym idzie spełnia wymóg komplementarności proceduralno- instytucjonalnej.

Podstawowym warunkiem obowiązywania *LPR* jako aktu prawa funkcjonującego jest jego przyjęcie do realizacji na mocy Uchwały Rady Gminy. Podmiotem wdrażającym założenia *LPR* będzie Gmina Czerwińsk nad Wisłą. Proces ten odbywać się będzie przy pomocy doświadczonych pracowników Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą, a zwłaszcza Referatu Rozwoju Gospodarczego, którego zadaniem będzie przede wszystkim sprawowanie nadzoru nad skutecznością i prawidłowością realizacji założonych w dokumencie założeń, a także:

- tworzenie sieci współpracy między interesariuszami,
- koordynacja wdrażania wyznaczonych działań,
- monitoring wdrażanych poszczególnych działań,
- ocena skuteczności przeprowadzonych działań,
- aktualizacja *Gminnego Programu Rewitalizacji (GRR)*,
- współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi oraz dialogu społecznego.

Jednym z kluczowym elementów realizacji *LPR* jest prowadzenie systematycznego dialogu pomiędzy interesariuszami a osobami zaangażowanymi w tworzenie i wdrażanie założeń dokumentu. W związku z tym, niezbędne jest prowadzenie przez Gminę działań promocyjno-informacyjnych, tj.:

- regularne publikowanie na stronie internetowej Gminy informacji na temat postępów w przygotowaniu, a następnie wdrażaniu *LPR*,
- umieszczenie informacji na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy,
- organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- umieszczanie tablic reklamowych i tablicy pamiątkowej w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, które będą informować o zakresie projektu,
- publikacje w lokalnej prasie, radiu.

Niniejszy dokument dla efektywnej realizacji zapisanych w nim celów i założeń został oparty m.in. na systemie wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej (UE). Gmina Czerwińsk nad Wisłą planuje pozyskiwać wsparcie na inwestycje, wykorzystując możliwość otrzymania

dofinansowania na określone projekty. W wyniku tego, zobowiązuje się przestrzegać wyznaczonych zasad i procedur wspólnotowych.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu Programu

Monitorowanie jest to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu, raportowaniu ilościowych i jakościowych danych, opisujących postępy i efekty realizowanych zadań, określonych w Programie. Sprawny system monitoringu jest niezbędny dla oceny skuteczności i prawidłowości przeprowadzanych działań.

W zależności od charakteru dostępnych danych przeprowadzony zostanie monitoring:

- monitoring rzeczowy – dostarczy informacji na temat efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podstawie wskaźników produktu i rezultatu;
- monitoring finansowy – dostarczy informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, które będą podstawą do oceny efektywności i racjonalności wydatkowania potencjalnych środków.

Monitoring prowadzi będą pracownicy Urzędu Gminy w Czerwińsku nad Wisłą, a zwłaszcza Referatu Rozwoju Gospodarczego. Do ich zadań należeć będzie:

- pozyskiwanie i analizę danych potrzebnych do wyznaczenia wskaźników,
- sporządzanie raportów z realizacji dokumentu i przedstawienia ich do zatwierdzenia Radzie Gminy,
- publikacja wyników sprawozdawczości na stronie BIP Gminy.

Raport dotyczący oceny skuteczności działań wynikający z przeprowadzonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych sporządzany jest co najmniej raz na 2 lata. Sugerowane jest jednak jego coroczne sporządzanie, w celu pełnej kontroli nad wykonalnością projektów realizowanych w ramach LPR. Zakres przedmiotowych raportów powinien obejmować następujące informacje, dotyczące:

- postępów finansowych, źródeł finansowanych zadań,
- postępów rzeczowych, zgodności z przyjętym harmonogramem,
- przebiegu wdrażania poszczególnych projektów,
- sposobu komunikacji ze wspólnotą lokalną w zakresie wdrażania programu.

Istotnym elementem jest aktualizacja dokumentu, w przypadku wystąpienia podczas jego realizacji zmian zachodzących w obszarze rewitalizacji lub na terenie pozostającym z nim zależności i wywierającym na niego wpływ. W przypadku takiej sytuacji istnieje konieczność dokonania odpowiednich zmian i uchwalenie aktualizacji dokumentu.

Reasumując, efektywne wdrażanie założeń *LPR* wymaga stałego monitorowania efektów rzeczowych i finansowych poszczególnych projektów. W celu uwidocznienia zmian zachodzących w obszarze prowadzonych działań rewitalizacyjnych, niezbędne jest porównywanie wskaźników wg stanu na początku okresu z tymi samymi wskaźnikami osiąganymi w późniejszych etapach realizacji *LPR*.

Przewodniczący Rady Gminy

Czerwińsk nad Wisłą

Dariusz Szurmak

15. Spis tabel

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2015	22
Tabela 2. Ludność Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w podziale na grupy społeczno-ekonomiczne w latach 2010-2015	25
Tabela 3. Saldo migracji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego w latach 2010-2015	26
Tabela 4. Struktura bezrobocia na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w latach 2010-2015	27
Tabela 5. Charakterystyka liczby bezrobotnych w 2015 r. na terenie poszczególnych sołectw Gminy Czerwińsk nad Wisłą	29
Tabela 6. Charakterystyka edukacji publicznej na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w latach 2010-2015	31
Tabela 7. Wyniki egzaminu w poszczególnych Szkołach Podstawowych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2016 roku	32
Tabela 8. Wyniki egzaminu szóstoklasistów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2016 roku	33
Tabela 9. Wyniki egzaminów gimnazjalnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2016 roku	34
Tabela 10. Wyniki egzaminów maturalnych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2016 roku	35
Tabela 11. Charakterystyka liczby bezrobotnych w 2015 r. na terenie poszczególnych sołectw Gminy Czerwińsk nad Wisłą	37
Tabela 12. Charakterystyka działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku	40
Tabela 13. Charakterystyka przestępstw popełnionych na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku	43
Tabela 14. Podmioty gospodarcze na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego w latach 2010-2015	47
Tabela 15. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w 2016 roku	50
Tabela 16. Charakterystyka zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku w Gminie Czerwińsk nad Wisłą, powiecie płońskim i województwie mazowieckim	54
Tabela 17. Wynikowa klasyfikacja jakości powietrza dla strefy mazowieckiej w 2015 r. ze względu na poszczególne zanieczyszczenia pod kątem ochrony zdrowia	54
Tabela 18. Struktura gruntów na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą na tle powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w 2014 roku	55
Tabela 19. Charakterystyka infrastruktury technicznej w Gminie Czerwińsk nad Wisłą, powiecie płońskim i województwie mazowieckim w 2014 roku	60
Tabela 20. Wskaźniki degradacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą	63
Tabela 21. Syntetyczny wskaźnik degradacji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą	68
Tabela 22. Charakterystyka występowania negatywnych zjawisk na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą	70
Tabela 23. Cele szczegółowe Programu Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą	90
Tabela 24. Wskaźniki produktu i rezultatu dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji	92
Tabela 25. Projekty komplementarne zrealizowane w perspektywie finansowej 2007-2013	115
Tabela 26. Działania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 związane z rewitalizacją	131

16. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Czerwińsk na terenie powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego	19
Rysunek 2. Prognoza liczby ludności na lata 2016 – 2020 dla powiatu płońskiego	23
Rysunek 3. Gmina Czerwińsk nad Wisłą na tle obszarów chronionych	53
Rysunek 4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą	73
Rysunek 5. Schemat wyboru obszaru rewitalizacji	74
Rysunek 6. Obszary objęte rewitalizacją na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą – sołectwo Czerwińsk nad Wisłą	76

Rysunek 7. Obszary objęte rewitalizacją na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą – sołectwo Chociszewo	77
--	----

17. Spis wykresów

Wykres 1. Podział ludności pod względem płci w 2015 roku na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego.....	23
Wykres 2. Prognoza liczby ludności na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą.....	24
Wykres 3. Kształtowanie się przyrostu naturalnego dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w lata 2010-2015.....	26
Wykres 4. Podmioty według sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą w 2015 roku...	49
Wykres 5. Wskaźnik WS1 - Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw ogółem na obszarze sołectwa Gminy Czerwińsk nad Wisłą	64
Wykres 6. WS2 - Wskaźnik przestępstw kryminalnych (popołnionych na terenie sołectwa) na 1000 mieszkańców	65
Wykres 7. WPF1 - Udział nieużytków w ogólnej powierzchni danego obszaru	66
Wykres 8. WSR1 - Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego obszaru	67
Wykres 9. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Czerwińsk nad Wisłą.....	84
Wykres 10. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na terenie sołectwa Czerwińsk nad Wisłą na 1000 mieszkańców	85
Wykres 11. Udział nieużytków w ogólnej powierzchni obszaru sołectwa Czerwińsk nad Wisłą.....	85
Wykres 12. Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego sołectwa Czerwińsk nad Wisłą	86
Wykres 13. Udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w sołectwie Chociszewo.....	87
Wykres 14. Wskaźnik przestępstw kryminalnych na terenie sołectwa Chociszewo na 1000 mieszkańców	87
Wykres 15. Udział powierzchni leśnych w stosunku do powierzchni danego sołectwa Chociszewo ...	88

Przewodniczący Rady Gminy

Czerwińsk nad Wisłą

Dariusz Szurmak

UZASADNIENIE

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016 – 2020 opracowany został na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, instrukcji dotyczącej przygotowania projektów rewitalizacyjnych w ramach RPO WM na lata 2014 – 2020, preferencji dla projektów mających na celu przywrócenie ładu przestrzennego opracowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego oraz regulaminu wpisu do wykazu programów rewitalizacji Województwa Mazowieckiego.

Jest to spójny, strategiczny dokument, zawierający wieloletni program działań, których celem jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego i stworzenie odpowiednich warunków do ich rozwoju.

Rewitalizacja to nie tylko odbudowa, renowacja czy też przywracanie stanu pierwotnego lub minimum stanu używalności określonego obiektu lub terenu, lecz przede wszystkim dążenie do przywrócenia ożywienia społeczno-gospodarczego danego regionu. Rewitalizacja jest procesem kompleksowym oraz długotrwałym, w związku z czym dotyczy wybranych obszarów, zamieszkałych przez grupę społeczną dotkniętą określonymi problemami. Wyznaczone w jej ramach działania muszą być konsekwentnie realizowane przez władze Gminy. Tylko takie podejście wpłynie na osiągnięcie wyznaczonych celów i pobudzi rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Prace związane z opracowaniem **Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016 – 2020**, realizowane były przy aktywnym udziale społeczeństwa, które na etapie tworzenia dokumentu miało możliwość wniesienia swoich pomysłów, opinii, stanowisk, sprzeciwu, aprobaty. Konsultacje społeczne były skierowane do szerokiego grona odbiorców. Zaangażowanie mieszkańców, organizacji pozarządowych i partnerów społecznych przebiegało na etapie uzgadniania zapisów dokumentu strategicznego, m.in. w zakresie identyfikacji przedsięwzięć rozwojowych (wywiady z mieszkańcami, udział w spotkaniach konsultacyjnych). Prace związane z opracowywaniem dokumentu wspierali także pracownicy Urzędu Gminy w Czerwińsku nad Wisłą.

Konsultacje społeczne miały na celu poznanie potrzeb społeczeństwa oraz oczekiwań interesariuszy wobec opracowywanego dokumentu. Konsultacje umożliwiły wybór obszaru rewitalizacji, określenie odpowiednich kierunków rozwoju gminy oraz zaplanowanie adekwatnych działań rewitalizacyjnych. Partycypacją objęci zostali: mieszkańcy Gminy Czerwińsk nad Wisłą, w tym mieszkańcy obszaru zdegradowanego, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, pracownicy Urzędu Gminy Czerwińsk nad Wisłą oraz władze Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Dokument przekazany został ponadto do analizy Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Lokalny Program Rewitalizacji jest narzędziem służącym do planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów rewitalizacyjnych. Jego przyjęcie odbywa się poprzez podjęcie uchwały przez samorząd gminny na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.).

W ramach przygotowywania **Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą na lata 2016 – 2020** dokonana została diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych występujących na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą. Przy ocenie skali i potrzeb rewitalizacyjnych oraz obszarów kwalifikujących się do objęcia LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą, zapewniony został aktywny udział wszystkich interesariuszy. Działanie to, pozwoliło na zweryfikowanie obszarów problemowych występujących na terenie Gminy.

Na podstawie analizy wskaźnika degradacji, konsultacji z mieszkańcami Gminy, interesariuszami

LPR dla Gminy Czerwińsk nad Wisłą, pracownikami Urzędu Gminy oraz władzami Gminy Czerwińsk nad Wisłą, dokonano wyboru obszarów rewitalizowanych, na których podjęte zostaną działania rewitalizacyjne. Obszary te w największym stopniu wymagają interwencji w zakresie zmniejszenia stanu kryzysowego i ograniczenia wszelkich związanych z nim niekorzystnych zjawisk. Obszary, które zostaną poddane rewitalizacji na terenie Gminy Czerwińsk nad Wisłą to:

- Sołectwo Czerwińsk nad Wisłą,
- Sołectwo Chociszewo.

Powierzchnia rewitalizowanego obszaru wynosi: 1 240 ha, co stanowi 18,67% ogólnej powierzchni Gminy, obszar ten zamieszkiwany jest przez 1 449 mieszkańców, co stanowi 8,59% całej ludności Gminy Czerwińsk nad Wisłą. W związku z powyższym, spełnione zostały wymagania dotyczące obszaru rewitalizacji określone w ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1250) oraz Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Przewodniczący Rady Gminy w Czerwińsku nad
Wisłą

Dariusz Szurmak